

Vain radioleikkiä?

Podcastaus suomenkielisen harrastajan näkökulmasta

Reetta Isoviita
Pro gradu -tutkielma
Turun yliopisto
Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos
Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma
Digitaalinen kulttuuri
Toukokuu 2012

TURUN YLIOPISTO

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos / Humanistinen tiedekunta

ISOVIITA, REETTA: Vain radioleikkiä? Podcastaus suomenkielisen harrastajan näkökulmasta

Tutkielma, 99 s., 12 liites.

Digitaalinen kulttuuri

Toukokuu 2012

Pro graduni käsittelee digitaalisen kulttuurin piiriin kuuluvaa noin 10-vuotiaista harrastusta, jossa julkaistaan ja levitetään radio-ohjelmien kaltaisia äänitiedostoja Internetissä. Tämän harrastuksen nimi on *podcastaus*. Tutkimukseni tarkoituksena on ollut selvittää, millaista ja mitä podcastaus on käytännössä sen suomenkielisten harrastajien keskuudessa.

Mahdollisimman kattavien tulosten saavuttamiseksi olen tehnyt tutkielmaani soveltavan osion, jossa olen toteuttanut kohteenani ollutta harrastusta itse. Oman kokemuspohjani kautta tutkielmaani on muodostunut osittain autoetnografinen ote. Olen analysoinut pro graduni kirjallisessa osassa rinnakkain muiden alan harrastajien sekä itseni luomaa aineistoa ensi sijassa kvalitatiivisin analyysitavoin, kuten suunnitteluanalyysin, media-analyysin ja josain määrin myös toimintoanalyysin kautta.

Podcastaus-harrastusta harjoittaa suomeksi hyvin pieni ja melko järjestäytymätön joukko. Tämän joukon sisällä havaitsin ristiriitaisia päämääriä ja tavoitteita, jotka kytkeytyvät sekä harrastajien omiin että podcastien yleisön odotuksiin. Koska kyseessä on nimenomaan vapaa-ajan huvi, sen tekemiseen ei välttämättä haluta tai voida käyttää samalla tavalla resursseja kuin työhön. Toisaalta yleisö suhtautuu positiivisemmin podcasteihin, joita on toteutettu ammattimaisesti. Harrastajan omaksi valinnaksi jää, miten paljon hän haluaa tavoitella yleisöä ja vastata sen toiveisiin.

Podcast-harrastaminen voi tekijän paneutumisesta riippuen olla hyvin rikasta, mutta harrastukseen liittyvä yhteisöllisyys ei suomeksi toimittaessa välttämättä toteudu kovin helposti. Tutkimustulosteni perusteella päättelin, että suomenkielistä harrastajapodcastausta saattaisi auttaa, jos sen tekijät järjestäytyisivät ja yrittäisivät löytää itselleen yhteisiä tavoitteita, joilla alan toimintaan liittyviä resurssipaineita ja muita ongelmia voisi olla mahdollista vähentää. Jatkotutkimuksen kannalta huomautan juuri suomenkielisten podcastaajien yhteistyön parantamiseen tai suomenkielisten podcastien tunnetuksi tekemiseen liittyvän työn olevan tarpeellista.

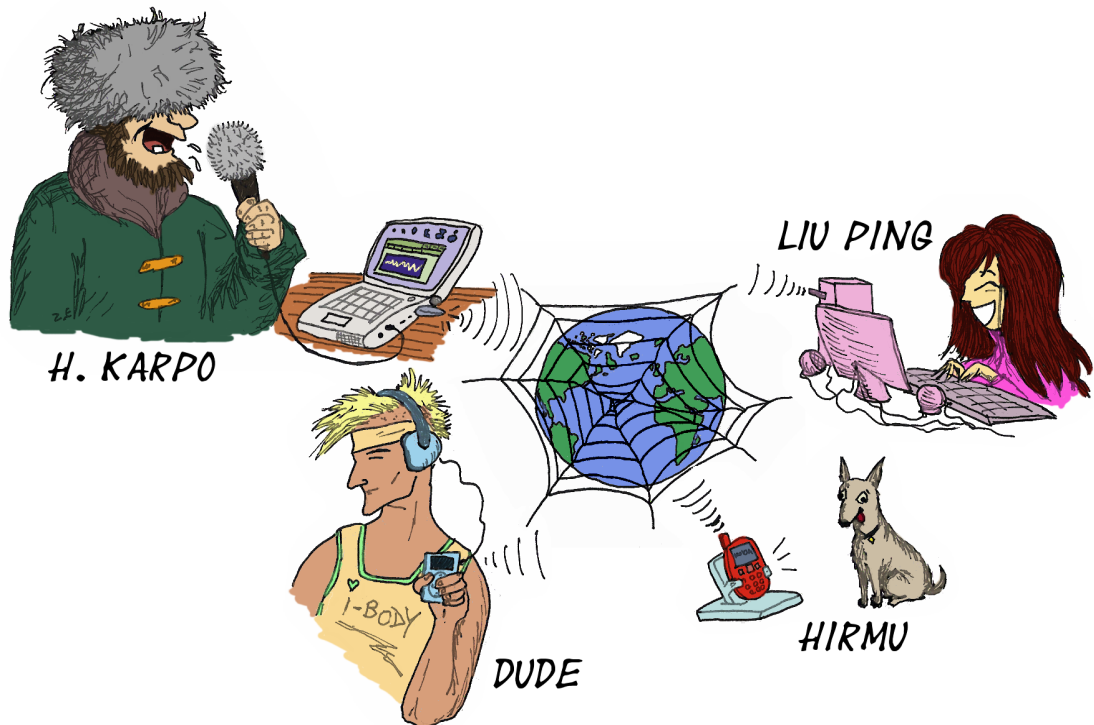
Asiasanat: harrastajat, Internet, julkaisujärjestelmät, podcast, toimitustyö, viestintä

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	1
1.1 Pro graduuni liittyvät podcast-projektit.....	3
1.2 Asioiden käsittelyjärjestys.....	4
1.3 Kirjallisuus ja muut lähteet.....	6
2. Mikä on podcast ja mistä se syntyy?.....	11
2.1 Podcastaajat.....	21
2.2 Yleisö.....	25
3. Vaatimukset tuotannon aloittamisen ja ylläpitämisen takana.....	28
3.1 Ideointi.....	28
3.1.1 Case-esimerkki ideoinnista ja suunnittelusta: Leffatykki Podcast.....	30
3.1.2 Case-esimerkki ideoinnista ja suunnittelusta: Storyrasia Podcast.....	38
3.2 Markkinoinnin kaksi puolta.....	42
3.3 Statistiikka, joka vaikuttaa.....	47
4. Podcastaus käytännössä.....	68
4.1 Haastattelumuotoisen podcastin tekeminen.....	71
4.2 Keskustelupaneeli-podcastin tekeminen.....	75
4.3 Tarinasisältöinen podcast.....	78
5. Loppupäätelmät ja yhteenveto.....	83
5.1 Leffatykki Podcastin ja Storyrasia Podcastin tulevaisuudennäkymiä.....	86
Lähdeluettelo.....	89
Liitteet.....	96
Liite 1.....	96
Liite 2.....	98
Liite 3.....	99
Liite 4.....	100
Liite 5.....	101
Liite 6.....	105

1. Johdanto

Tämän pro gradun tarkoitus on selvittää, *millaista ja mitä podcastaaminen on suomenkielisen tekijän näkökulmasta*. Tekijällä tarkoitan tässä yhteydessä erityisesti harrastajia eli muita kuin verovaroin tai kaupallisesti rahoitettuja tahoja. Ennen kuin avaan kysymyksenasetteluani yhtään enempää, kerron kuitenkin lyhyesti, mitä *podcast* tarkoittaa, koska sanan vakiintuminen käyttöön on alkanut vasta muutama vuosi sitten. Journalisti Ben Hammersleyn keksimän podcast-nimityksen alkuosa viittaa kannettavaan iPod-soittimeen ja loppuosa englannin sanaan broadcast, joka tarkoittaa lähetystä¹. Suomeksi podcastille ei ole käännöstä, mutta sellaiseksi on toisinaan ehdotettu muun muassa *podlähetystä*.

Kuva 1: Podcastin karvalakkimalli. Kansalainen H. Karpo äänittää kotikoneellaan viikoittaista puheshow'taan, Karvalakista Kajahtaa, jonka hän lataa Internetiin. Sieltä sen löytävät ja saavat suomea opiskeleva Liu Ping, musiikkisoittimellaan sekalaisia puheohjelmia kuunteleva herra Dude ja omistajansa kännykästä sattuman kautta Internet-haun tehnyt Hirmu-koira.

Olen piirtänyt perinteisestä podcastista niin kutsutun karvalakkimallin kuvaan 1. Tämän kuvan tavoitteena on kertoa, mikä podcast on, miten se voidaan tehdä ja miten sitä voidaan seurata. Kuvan 1 lisäksi podcast-sanaa saattaa avata tämän pro gradun mukana seuraava tallennusmedia. Olen tallentanut sille sellaisia podcastien jaksoja, joita olen tehnyt sekä yksin että tiimityössä graduni soveltavaksi osaksi. Niitä on mahdollista

¹ "Wordsmiths hail podcast success". BBC NEWS. 7.12.2005. Sana *broadcast* liitetään usein radioon tai televisioon.

kuunnella MP3-tiedostoja soittavalla laitteella, kuten kotitietokoneella. Samat tiedostot ovat myös Internetissä, joten ne ovat ladattavissa vaikkapa kännykän Internet-yhteydellä mobiilipuhelimeen osoitteista, jotka löytyvät tämän pro gradu -työn liitteestä 1.

Kuten kuvasta 1 on havaittavissa, podcast koostuu digitaalisesta äänitallenteesta tai -tallenteista, joka leviää tai jotka leviävät Internet-verkon yli vastaanottajille². Erityistä tässä levittämisessä on, että vastaanottaja tilaa haluamansa podcastin ja hänen käytössään oleva ohjelma osaa ilman erillistä pyyntöä hakea siitä aina uuden jakson sellaisen ilmesyessä. Periaatteessa podcastin sisällön lajityyppi voi olla mitä tahansa opetusluennoista viihteeseen. Kuvan 1 esittämässä esimerkkitapauksessa H. Karpo on podcastin toimittaja ja tekijä, eli podcastaaja. Hän äänittää ja muokkaa kotikannettavallaan puheohjelmaa, Karvalakista Kajahtaa, joka koostuu hänen juttelustaan.

Harvoin podcast jää vain yhden jakson mittaiseksi. Koska tämä toiminta, eli podcastaus, on harrastuspohjaista, kuvan 1 H. Karpo ei ole sitoutunut tekemään puheohjelmaansa tiukalla aikataululla tai tiettyyn minuuttimitaan. Kaikki Karvalakista Kajahtaa -ohjelmansa hän lähettää verkkopalvelimelle ja aina sen jälkeen hän rekisteröi uuden jakson tiedot podcast-harrastajien yhteiselle verkkosivulle. Sitä kautta jaksot tulevat kaikkien ulottuville ympäri maailmaa; kuvan H. Karpoa kuunnellaan muun muassa Japanissa ja Suomen Iissä, jossa esimerkin Hirmu-koira asuu. Varsinainen kuuntelukokemus ei tässä välttämättä eroa suuresti muun äänimuotoisen median kuuntelukokemuksesta. Kerron laajemmin luvussa 2, kuinka podcast kuitenkin voi erota esimerkiksi radiosta tai nettiradiosta.

Käsittelen tässä pro gradu -työssäni erityisesti suomenkielisiä podcasteja. Lähestyn aihetta tekijän näkökulmasta, koska esimerkiksi kuuntelijan näkökulmasta tällaista toimintaa on käsitelty sen verran, ettei minusta tuntunut mielekkäältä keskittyä siihen puoleen³. Jos edellisestä kuuntelukokemuksia käsittelevästä tutkimuksesta olisi kulunut enemmän aikaa, uusi tutkimus siltä kannalta olisi voinut olla ajankohtainen. Löytääkseni tarpeeksi tuoreen ja konkreettisen näkökulman aiheeseeni, olen podcastannut tutki-

2 Joissakin tapauksissa podcast voi koostua myös videotallenteista, mutta tällöin podcastin sijasta pitäisi oikeastaan puhua vodcastista. Alkujaan podcasteissa ei ollut liikkuvaa kuvaa, ja vielä nykyäänkin sellaista sisältävät versiot ovat vähäisemmässä asemassa. Palaan tähän asiaan tarkemmin luvussa 2, jossa käsittelen podcastien historiaa.

3 Suomalaisen kuuntelutottumuksia ruotinnut Lauri Saarikosken pro gradu -tutkielma Verkkoradio, musiikki ja radio: Katsaus verkkoradioihin osana suomalaisten musiikin kuuntelua (Helsingin yliopisto, 2007) on hyvä esimerkki tästä.

musperiodini aikana aktiivisesti itse. Samalla olen pyrkinyt empirian kautta löytämään vastauksia päätutkimuskysymykseeni, johon ei esimerkiksi pelkällä haastatteluai-
neistolla olisi välttämättä saattanut vastata tarpeeksi kattavasti, koska alan suomenkieli-
siä harrastajia ei tutkimukseni aikana ollut satamäärin. Olen tehnyt pro graduuni sovel-
tavan osion, jonka avulla saamani kokemukset, palautteet ja tilastotiedot olen hyödyntä-
nyt verrokkimateriaalina muiden podcastaajien tuottaman materiaalin rinnalla. Koska
käytän omia kenttäkokemuksiani osana tätä tekstiä, tutkimustani voi siten kutsua
autoetnografiseksi.

1.1 Pro graduuni liittyvät podcast-projektit

Podcastausta olen harrastanut itse vuodesta 2008. Tähän pro graduuni liittyvistä kahdes-
ta sellaisesta harrastusprojektista toinen, Leffatykki Podcast, on ollut ensimmäinen kos-
ketukseni podcastaamiseen. Se on luonteeltaan faktapohjainen puheohjelma, joka ni-
mensä mukaisesti kuuluu elokuvasivusto Leffatykki.com:iin⁴ ja käsittelee tuon sivuston
tapaan elokuvia ja televisiota. Leffatykki Podcastin tekoon on osallistunut säännöllisesti
muutaman henkilön ryhmä. Leffatykki Podcastin lisäksi olen luonut ja tuottanut erityi-
sesti tätä tutkimusta varten itsenäisesti fiktiopainotteista podcastia nimeltä Storyrasia
Podcast. Sen sisältöä ovat olleet novellimittaiset tarinat.

Tutkimuksessani olen pyrkinyt selvittämään, mitä ovat suomalaisen ja suomenkieliseen
podcastaus-harrastamiseen liittyvät vaatimukset, kokemukset ja ongelmat. Asettamani
kulttuurinen ja kielellinen raja on mielestäni aiheellinen, sillä voidaan olettaa, että kä-
sittelemäni harrastustoiminta eroaa tämän rajauksen sisällä siitä, millaista se on esimer-
kiksi syntyalueellaan Amerikassa, englanniksi tehtynä.

Oman podcastin tekeminen oli ennen tämän pro gradun aloittamista minulle pitempiai-
kainen haave. Toisaalta Leffatykki Podcast, jossa olin jo tuolloin mukana, kaipasi uudis-
tusta. Siltä osin tutkimukseni muistuttaakin toimintatutkimusta, vaikka Leffatykki Pod-
cast ei olekaan puhtaan ammattimaisesti luotu tuote, eikä sen tekemistä ole tämän tutki-
muksen aikana muutettu erikoisen radikaalin intervention kautta. Joka tapauksessa
tutkimukseni mahdollisti minun kehittää jo olemassa olevaa podcastia eteenpäin, mutta

4 Leffatykki.com. [www.leffatykki.com]. Luettu: 12.1.2012.

myös aloittaa omani alusta alkaen. Erinäiset työkiireet ja muut arkiset asiat ovat ainakin omalla kohdallani usein esteenä harrastustoiminnan aloittamiselle, jatkamiselle ja edistämiseksi. Mutta tämän pro gradun soveltavan puolen myötä olen voinut nauttia jonkin verran laajemmin podcast-harrastuksestani.

Keskityn tässä tutkimuksessa sekä Leffatykki Podcastin että Storyrasia Podcastin osalta pääasiassa vuoteen 2010, jolloin tein niitä tutkimuksellisessa mielessä. Tuona vuonna ensiksi mainittua tehtiin tuotantotiimin voimin 17 jaksoa, jälkimmäistä taas valmistui yhden hengen tuotannoltani viisi suomenkielistä ja viisi englanniksi kääntämäni jaksoa. Tein Storyrasia Podcastiin myös videon jokaista jaksoa varten, joskin vain kahdeksan⁵ näistä videoista on enää olemassa. Viides tuhoutui puolittain valmiina tietokoneeni kiintolevyn rikkouduttua. Olen kuitenkin sisällyttänyt tästä videosta säilyneen kuvan liitteeseen 1. Kerron vielä laajemmin näiden kahden projektin taustoista luvussa 3, ja niiden tekemisestä käytännössä luvussa 4. Kuten aiemmin mainitsin, kaikki nämä podcast-jaksot ovat saatavilla tämän pro gradun oheisella tallennusmedialla, mutta myös liitteestä 1 löytyvien linkkien kautta – ellei jokin tietotekninen ongelma, kuten laitteen hajoaminen tai palvelun muutos sitä estä.

1.2 Asioiden käsittelyjärjestys

Monipolvisen kirjoitusprosessini aikana olen muuttanut pro graduni rakennetta useaan otteeseen. Eräässä vaiheessa minun oli tarkoitus muokata tämä tutkimus podcast-muotoon, toisessa puolestaan käydä läpi luku luvulta pääasiassa omakohtaisten case-esimerkkien avulla podcastien menneisyyttä, sitten niiden markkinointia ja muuta niiden tekemiseen liittyvää työtä. Kumpikaan tavoista ei osoittautunut kovin luontevaksi käytännössä. Ensimmäisessä tapauksessa ongelmaksi muodostui kirjallisen työn oleminen koko ajan suuren muutosprosessin alla. Toisessa tapauksessa ongelmia aiheuttivat niin sisällöiltään kuin toteutukseltaan hyvin erilaiset esimerkkipodcastit. Niitä olisi ollut hyvin hankalaa käyttää toistensa verrokkeina kaavailemassani laajuudessa. Omista podcasteistani kumpikin tuotti minulle yhtä arvokasta tietoa, joten silti esimerkiksi niiden kummankaan hylkääminen tekstin ulkopuolelle ei tuntunut itsestäni mielekkäältä.

⁵ Vaikka videoiden sisältö on sekä englanniksi että suomeksi pitkälti sama, niiden pituus ja leikkaukset vaihtelevat käännösteknisistä syistä. Siksi mainitsen tässä neljän videon sijasta kahdeksan.

Tutkimukseni pääkysymys vaati aiheen kvalitatiivista käsittelyä. Koska lisäksi podcastaamisessa on merkitystä määrällä, olen käyttänyt aiheeni tutkimiseen myös pienessä määrin kvantitatiivisia metodeja. En silti väitä tutkimustani nimenomaan monimetodiseksi, sillä erityisesti tekstini on kiinnittynyt laadullisen tutkimuksen piiriin. Analysoitavaa materiaalia olen kerännyt osaksi aktiivisen osallistuvan havainnoinnin keinoin tehdessäni tutkielmani soveltavaa osiota. Subjekttiivinen näkemykseni tulee esille erityisesti case-esimerkeissäni. Olen tarkastellut aiheeseeni liittyvää kuluttamista puolestaan informetriikkaan kuuluvan webometrisen analyysin kautta.

Etenen tekstissäni luku luvulta seuraavasti: Luku 2 toimii taustalukuna sitä seuraaville luvuille. Toisessa luvussa käyn läpi podcastien lyhyttä historiaa media-analyysin keinoin. Historian käsitteleminen on tässä tapauksessa tärkeää, sillä se avaa mielestäni podcastien tarkoitusta, merkitystä ja asemaa tänä päivänä. Pyrin vastaamaan luvussa siihen, miten podcastaus on alkanut ja mistä se on levinnyt Suomeen. Vaikka kysymys on monelle vain harrastuksesta, podcasteja tuotetaan myös ammattimaisesti. Alaa harrastava ei vältty kokemasta kilpailusta ammattimaisesti toimivien tekijöiden kanssa. Asetelma ei ole silti aina ollut kaikille sellainen, kuten luvusta käy ilmi.

Tekniikka on oleellinen osa podcastien lyhyttä historiaa, joten selvitän myös sitä puolta jonkin verran jo luvussa kaksi. Yritän välttää jargonia käsitellessäni aihetta, sillä vaikka kovimmat alan harrastajat toisinaan sortuvat innoissaan jonkin alueen oman termistön käyttöön, ymmärrän myös lukijana, kuinka puuduttavalta tai turhauttavalta sellainen saattaa tuntua henkilöstä, joka ei itse ole yhtä perusteellisesti vihkiytynyt asiaan. Luvun 2 sisällä paneudun myös niihin kahteen osapuoleen, joiden varassa podcast on olemassa – tekijään, eli podcastaajaan, ja hänen yleisöönsä.

Lähemmäs käytännön podcast-harrastamista päästään luvussa 3. Tässä luvussa erittelen niitä asioita, joita podcastaaja harrastuksessaan tarvitsee. Jatkan luvussa 3 toisessa luvussa aloittamaani podcastin osapuolten käsittelyä. Pohdin, mikä on yleisön osuus podcast-tuotannon toteutumisessa ensi sijassa tekijän ja tuottajan näkökulmasta, tutkimuskysymykseni ehdoilla. Esitän myös graduni soveltavasta osasta ottamani kahden case-esimerkin avulla oman ohjelman ideointia tiettyjä yleisöjä ajatellen sekä käyn läpi suo-

menkieliseen podcastaukseen liittyviä tilastoja. Nämä case-esimerkkini ovat suunniteltututkimuksellisia, koska analysoin niiden kautta jonkin verran podcastien suunnittelu-prosessia. Toinen esimerkeistäni sivuaa myös toimintoanalyysiä, sillä kerron siinä pittempiaikaisesta kehitysprosessista.

Neljännessä luvussa palaan autoetnografisesti värittyneeseen media-analyysiin ja pyrin vastaamaan kysymykseen, mitä kaikkea käytännön podcastaamisprosessiin voi suomenkielisen harrastajan näkökulmasta liittyä. Otan kyseisessä luvussa jälleen esiin joitakin tapausesimerkkejä omista podcast-projekteistani. Tarkoitukseni on näin havainnollistaa harrastukseen liittyviä rutiineja ja käytäntöjä, jotka pääpiirteissään ovat harrastajapodcastaajille yhteisiä. Varsinaisen yhteenvedon kaikesta tähän pro graduun liittyvästä teen luvussa viisi. Käsittelen siinä esimerkiksi suomeksi tapahtuvan harrastajapodcastauksen nykytilaa, mutta lisäksi myös sen ja omien podcast-projektieni tulevaisuuden tarpeita.

1.3 Kirjallisuus ja muut lähteet

Tärkeimmät lähteet tässä pro gradussani ovat sen soveltavana osana vuonna 2010 tekemäni podcast-projektit, Leffatykki Podcast sekä Storyrasia Podcast. Ne ovat primaariaineistoani, koska tutkin niiden avulla alan harrastamista tekijän näkökulmasta itse tekijänä. Erilaisuutensa vuoksi nämä projektit ovat antaneet minulle paljon hyvää materiaalia: toisessa olen toiminut tiimityössä, toisessa yksin. Kumpikaan toimintamalli ei ole podcastaajille mitenkään poikkeuksellinen.

Vertaan omia kokemuksiani tekstissäni muiden podcastien luojien teksteihin, joihin kuuluu muun muassa podcast-lähetyksiä, blogipäivityksiä, foorumikommentteja ja kirjallisuutta. Olen valinnut tämän materiaalin sillä kriteerillä, että se sisältäisi tekijänsä omakohtaisiin podcastaus-kokemuksiin perustuvaa tietoa. Materiaalia rajatakseni en ole tehnyt tutkimustani varten erikseen haastatteluja. Omien haastattelujen käyttäminen olisi myös ollut ongelmallista, koska olisin joutunut esittämään samat haastattelukysymykset kaikille podcastaajille, itseni mukaan lukien. Katson, että muut olisivat tällöin kuitenkin olleet eri asemassa itseäni nähden. Näin ollen koin tasapuolisemmaksi kerätä analysoitavakseni tekstejä, jotka kertovat tekijän kokemuksesta, aivan kuten tämä pro

graduni kirjallinen osiokin yrittää kertoa.

Käytän muista podcastaajista ja heille julkisesti Internetin kautta palautetta antaneista henkilöistä tekstissäni niitä nimiä, joilla he ovat niissä yhteyksissä esiintyneet. Osa heistä käyttää omaa nimeään, mutta joukossa on myös nimimerkkejä. Kaikkien nimimerkkien selvittäminen olisi ollut hyvin työläs, ellei jopa mahdoton tehtävä. Osa henkilöistä olisi luultavasti myös vedonnut anonymiteettinsa nimen paljastamisen suhteen, joten päädyin käytännöllisempään ratkaisuun antaa jokaisen pitää sen nimen, jonka hän on vuorovaikutustilanteeseen alkujaan valinnut.

Olen pyytänyt niiltä podcastaajilta, joilta tekstissäni esiintyy lainauksia, luvan heidän luomansa materiaalin käyttöön tässä yhteydessä. Koin luvan pyytämisen moraalisesti ja eettisesti tärkeäksi, erityisesti siitä syystä, että osa heistä kertoo podcasteissaan myös hyvin henkilökohtaisia asioitaan. Vaikka heidän tuotantonsa on tätä kirjoittaessa vapaasti ladattavissa Internetin kautta, ja he esiintyvät siinä tietoisina siitä, että joku saattaa kuunnella heitä, halusin kuitenkin olla varma heidän suhtautumisestaan tutkimukseeni.

Tätä tutkimusta varten keräsin primaariaineistokseni materiaalia näkyvimmillä suomalaispodcastaajilta, kuten vuodesta 2006 HessunKahvilaa⁶ sekä Internetissä että myöhemmin Kyrösradiion kautta radioaalloillakin juontaneelta Hessu Järviseltä. Hän on myös kirjoittanut opinnäytetyön mainonnasta podcastissa. Toinen tärkeä lähteeni oli podcastit.tv-palvelun⁷ ylläpitäjä ja suomalaisen podcastaus-skenen tuotteliain yksityishenkilö, Henrik Anttonen ja saman palvelun alta tavoitettavat Pörni, Erkka ja Juha Niemi. Heidän lisäksi haalin aineistoa ekologisiin asioihin keskittyneen ja vuodesta 2005 toimineen Naurispajan⁸ Hirppikseltä ja Virbalta sekä Leffatykki Podcastia⁹ kanssani toimittaneilta Arskalta, Eerolta, Pingutyypiltä, Ilkalta, Ninnulilta, alivelta ja VierasTalolta. Hyvin tärkeänä lähteenä pidän myös Sula Pinta-podcastia¹⁰ työnsä ulkopuolella yhdessä neurotutkija Marylka Yoe Uusisaaren kanssa toimittavaa Yleisradiion suunnittelupäällikkö Tuija Aaltoa. Uusisaarelta ja Aalloilta on ilmestynyt kaksi kirjaa, joista viimeisintä,

6 HessunKahvila. [podcast.hessujarvinen.com]. Luettu: 14.4.2012.

7 Podcastit.tv. [www.podcastit.tv]. Luettu: 14.4.2012.

8 Naurispaja. [naurispaja.blogspot.com]. Luettu: 14.4.2012.

9 Leffatykki Podcast. [www.leffatykki.com/podcast]. Luettu: 14.4.2012.

10 Sula Pinta. [www.Sula Pinta.fi]. Luettu: 14.4.2012.

verkossabrändäytymistä käsittelevää teosta *Löydy* olen niin ikään käyttänyt osana tutkimusaineistojani. Teoksen luoman kuvan mukaan Internetissä julkisesti viestivälle, eli myös podcastaajalle, olisi hyödyllistä kehittää itselleen oma tunnistettava verkkoidentiteettinsä.

Suomenkielisten podcastaajien tuottaman materiaalin verrokkina käytän jonkin verran materiaalia ulkomaisilta podcastaajilta. Koska olisi muodostunut huomattavan työlääksi käydä läpi kaikkea englanninkielisten podcastaajien tuottamaa sisältöä, olen tyytynyt käyttämään tältä osalta lähinnä heidän kirjoittamaansa kirjallisuutta. Siitä olen käyttänyt aineistonani erityisesti alan opaskirjoja, joissa ovat tulleet ilmi tekijän omakohtaiset kokemukset sekä vahva tuntemus aiheesta. Vaikka oppaissa on kyse eri tavalla toimitetusta materiaalista kuin esimerkiksi blogeissa ja podcasteissa, ja niiden esittämät esimerkit saattavat toisinaan sisältää kokonaan kuvitteellisia tilanteita, olettamukseni on ollut, että mielikuvituksellisellakin esimerkillä on voinut olla ainakin osittainen todellisuus pohja ja siten niitä voi tietyn varovaisuuden muistaen hyödyntää verrokkiaineistona.

Tähän tutkimukseen mukaan ottamissani opaskirjoissa on myös jokaisessa tietoa podcastaamisen historiasta yleisellä tasolla. Koska nämä tekstien osat sisältävät pitkälti identtistä tietoa ja toisaalta podcastaamisesta ei ole harrastuksen nuoren iän vuoksi vielä kirjoitettu varsinaisia historioita, olen arvioinut oppaiden esittämän historiatiedon niin luotettavaksi, että paremman puutteessa olen käyttänyt sitä apunani rakentaessani podcastauksen historiaa käsittelevää lukuani 2.

Tutkimuksessani hyödyntämiäni opaskirjoja ovat elokuva-arvostelupodcast *Reel Reviews'n* luoneen Michael W. Geogheganin ja näyttelijä Dan Klassin *Podcast Solutions: The Complete Guide to Podcasting* ja etäopetuksessa ja normaalin luokkaopetuksen parissa toimineiden Kathleen P. Kingin ja Mark Guran *Podcasting for Teachers: Using a New Technology to Revolutionize Teaching and Learning*. Kumpikin näistä kaksikoista edustaa hyvin erilaisia podcastaajia: ensiksi mainittu on orientoitunut viihteeseen ja oli podcastia aloittaessaan tekniikan käytön suhteen työnsä puolesta eri tasolla kuin jälkimmäinen.

Geoghegan ja Klassia sekä Kingiä ja Guraa laajemman näkökulman aiheeseen tuo muun muassa IBM:ää ja Motorolaa avustanut IT-konsultti Ted Demopoulos. Demopoulosen kirjan käytännöllisyys juontuu sen lajityypistä. *What No One Ever Tells You About Blogging and Podcasting: Real-Life Advice from 101 People Who Successfully Leverage the Power of the Blogosphere* tuo haastattelukirjana esiin nimensä mukaisesti yli sadan podcastaajan ajatuksia alalta. Freelance-journalisti Steve Shipsiden kokemukset podcastaamisesta puolestaan ovat enimmäkseen vain hänen omiaan, kuten *Podcasting (52 Ideas)* antaa ymmärtää, ja samoin on kirjailija Tee Morrisin ja Podiobooks-ääni-kirjapalvelun perustaja Evo Terran kohdalla. Heiltä ilmestynyt podcastaus-teos lukeutuu raflaavan oloisesti nimettyyn kirjasarjaan: *Podcasting for Dummies*. Tämäkin kirja sisältää otsikostaan ja lajityypistään huolimatta hyvää tekijöidensä omakohtaisten kokemusten värittämää tietoutta podcastaamisesta käytännössä.

Tämän nimenomaan podcasteihin liittyvän materiaalin lisäksi olen käyttänyt tutkimukseni jonkin verran vertailukohtana Päivi Kapiainen-Heiskasen Tampereen yliopistolle kirjoittamaa pro gradua, joka keskittyy verkkoradio Mikaeli -kokeiluun. Kokeilussa työryhmä toimitti ammattimaisesti Internet-radiota, mutta loi myös monipuolisia sisältöjä pelkästään sitä varten tehdyille verkkosivuille. Ammattimaisuus ja viestimen tekniset ominaisuudet tekevät Mikaelista siinä mielessä uniikin ja erilaisen tapauksen, etten ole lukenut sitä tutkimukseni podcastien joukkoon. Käsittelemissäni suomalaisissa podcasteissa ei ole sen tavoin ollut muun muassa EU-tukirahoitusta tai palkattua ja ammatti-maista toimittajakuntaa. Kapiainen-Heiskasen yhtenä keskeisenä tavoitteena on tutkimuksessaan ollut esimerkiksi selvittää verkkomedian kannattavuus ansaintaväineenä, mikä taas ei liity ensisijaisesti harrastajapodcastajien toimintaan.

Kuuntelijänäkökulmaa, jonka kuitenkin olen kysymyksenasetteluuni vedoten pyrkinyt jättämään tässä pro gradussa vähemmälle, edustavat tutkimuksessani Lauri Saarikosken Helsingin yliopistossa tekemä pro gradu *Verkkoradio, musiikki ja radio: Katsaus verkkoradioihin osana suomalaisten musiikin kuuntelua* ja esimerkiksi amerikkalaistutkimus *How Media Consumption Has Changed Since 2000*, joka tutkii median kuluttamista yleisellä tasolla Yhdysvalloissa. Muuna ei-primaariaineistonani olen lisäksi käyttänyt erilaisia taiteenteorian tekstejä, kuten taiteilija Mark Stephen Meadowsin teosta *Pause & Effect: The Art of Interactive Narrative*, Electronic Poetry Centerin johtaja Loss Pequeño

Glazierin kirjoittamaa *Digital Poetics: The Making of E-Poetries* ja Julkisen sanan neuvoston (JSN) tuottamaa ohjeistusta *Journalistin ohjeet*. Olen tämän tyyppisten kirjojen avulla pyrkinyt luomaan tarkkaan harkittua sisältöä podcast-projekteissani.

Lisäksi olen hyödyntänyt tutkimuksessani mediakulttuurin piiriin kuuluvaa kirjallisuutta, kuten valtiotieteen lisensiaatti ja journalisti Jarmo Viljakaisen teosta *Radiomonopolista kanavatulvaan: Poimintoja Suomen radio- ja televisiotoiminnan vaiheista* sekä dosentti Kari Kallioniemen ja tohtori Hannu Salmen kirjaa *Porvariskodista maailmankylään. Populaarikulttuurin historia*. Muun muassa tällaisten teosten avulla olen halunnut hahmotella sitä maailmankuvaa ja -tilannetta, jossa podcastit ovat syntyneet. Jo kaiken tässä mainitsemani materiaalin perusteella on mahdollista arvioida, ettei podcastaaminen ole harrastuksena kovin yksiulotteista tekemistä. Toisaalta mihin tahansa harrastamiseen jokainen harrastaja paneutuu vain siinä määrin kuin hän itse kokee sen tarpeelliseksi.

2. Mikä on podcast ja mistä se syntyy?

Ei tarvitse välttämättä aina tuntea harrastuksensa historiaa, jotta voisi harrastaa sitä. Olen kuitenkin tutkimukseni aikana havainnut, että ainakin omaan podcaamiseeni perehtyminen aiheen lyhyeen historiaan on auttanut minua. Olen saanut laajemman käsityksen alalla käytetyistä työkaluista ja podcaamisen luonteesta harrasteena. Tässä luvussa läpikäyn viestimen, eli podcastin, kehittymistä historian kontekstissa. Sen lisäksi tarkastelen lyhyesti tämän viestimen olemassaoloon liittyviä kahta eri toimijaa – podcaamajia ja heidän yleisöään.

Esitän podcastien syntyneen eräänlaisen evoluution tuloksena. Niiden syntyyn vaikuttaneita tekijöitä voidaan löytää 1800-luvun Englannista asti. Tuolloin alkanut teollinen vallankumous aiheutti sen, että tavarat ja kuluttaminen nousivat tämän mullistuksen piirissä olleen väestön keskuudessa tärkeään rooliin.¹¹ Leikkisästi voisi todeta, että höyryvoimalla toimivista tehdaskoneista lähti silloin kipinä, joka yhdessä vallalla olleiden mielipiteiden kanssa roihahti varhaiseksi teknologiabuumiksi. Tuon villityksen hedelmiä ovat olleet muun muassa sekä elokuva että radio¹². Podcast muistuttaa hyvin usein näistä jälkimmäistä. Jos kuulijalle ei ole selvillä, millä laitteella hänen kuulemansa ohjelma on kuultavana, hän ei välttämättä edes voi arvata, onko ohjelma podcast vai radiolähetys. Toisaalta, podcausta aloittelevaa jopa kehoitetaan välillä ottamaan oppia radiomaailmasta. Näin tekee esimerkiksi podcaamaja-insinööri Jack D. Herrington oppeissaan:

One book in particular stands out: *Radio Production* (Focal Press, 1999), by Robert McLeish. This book is well worth your time and money if you are serious about broadcasting.¹³

Radion ja podcastin tai radio- ja podcast-lähetysten¹⁴ ero on kuitenkin yhtä suuri kuin pullan ja leivän; vaikka samoja piirteitä löytyy, niitä käytetään vähän eri tavoin, eikä niiden tekeminenkään ole täysin samanlaista. Osittaisen poikkeuksen muodostavat esimerkiksi sellaisten toimijoiden kuin Yleisradion podcastit. Yleisradio tuottaa niitä omista radiolähetyksistään, joten nämä tallenteet eivät sisällä sellaisia ominaisuuksia kuin harrastajien tekemät. Yleisradion kaltaisten toimijoiden podcastit ovat yleisön saataville

11 Kallioniemi & Salmi 1995, 55.

12 Englantilainen fyysikko James Clerk Maxwell esitti teorian radioaaltojen olemassaolosta jo vuonna 1865. Varsinainen radiokuunteluun soveltuva laite kehitettiin kuitenkin parikymmentä vuotta myöhemmin Saksassa. Tämä antanee pieneltä osin käsityksen siitä, miten mainitsemani teknologiabuumi levisi Euroopassa.

13 Herrington 2005, 60.

14 Ellen erityisesti puhu radiosta laitteena, tarkoitan radiolla tästä eteenpäin radio-ohjelmaa eli radiolähetystä.

laskettuja tallennekopioita radion eräistä ohjelmista tai ohjelmasarjoista¹⁵.

Tekijän, eli podcastaajan, ei *tarvitse* hankkia juuri podcastaamista varten toimilupia, ei arvokkaita lähetinlaitteita, eikä opiskella sähkömagneettisia aaltoja käyttävän viestinnän teknisiä perusteita. Sen sijaan hän voi aloittaa oman podcastinsa äänittämisen vaikka vain mikrofonin ja kaiuttimet sisältävällä halpakannettavalla, joka on liitetty Internet-yhteyteen.¹⁶ Toki podcastaaja tarvitsee myös tietokoneeseensa ohjelman, jolla ääntä voi tallentaa ja jossain määrin muokata. Seuraavassa vaiheessa hänen pitäisi hankkia näille tallenteille Internetin kautta saavutettavissa oleva tallennuspaikka¹⁷ ja ilmoitettava tallenteiden verkko-osoite yleiseen tietoon, jotta kuka tahansa voi halutessaan tilata ja kuunnella hänen tuotoksiaan.¹⁸

	Podcast	Radio
Muoto	Tallenne	Suora/ tallenne, jolla on sovittu pituus
Viralliset luvat	Ei tarvita	Tarvitaan
Peittoalue	Koko maailma	Lähettimen alue
Ylläpito	1-N henkilöä	Vaatii yleensä tiimin
Kustannukset	Ei välttämättä mitään, jos tekijällä on jo Internet-yhteys ja mikrofonilla varustettu tietokone	Useita tuhansia, jos palkat ja musiikin tekijänoikeusmaksut lasketaan mukaan
Ohjelmakonsepti	Vapaa	Kanavaprofiiliin sovitettu
Laitteet	Digitaaliset	Digitaaliset/ analogiset
Vaatimukset kuulijalle	Internet-yhteys ja käsitys siitä, kuinka podcast-tiedosto ladataan kuuntelulaitteeseen	Radiovastaanotin ja käsitys siitä, kuinka se käynnistetään ja säädetään tietylle kanavalle
Kuunteluajankohta	Milloin kuulijalle itselleen sopii	Milloin asemalla oletetaan ja toivotaan kuulijan kuuntelevan

Taulukko 1: Podcast- ja radiotoiminnassa on eroja.

Podcastaamisen aloittaminen on kuitenkin verrattain vaivatonta ja pientä, jos mietitään, mitä kaikkea tarvitaan radio-ohjelman julkaisuun. Olen lajitellut näiden kahden tyypillisimmät erot taulukkoon 1. Radio-ohjelman tapauksessa ensin pitäisi valita asema (tai

15 Esimerkiksi Radio Helsinki ei ole julkaissut täysin säännöllisesti podcast-tallenteita kaikista ohjelmistaan, mutta silloin kun se jonkin tällaisen tallenteen julkaisee, tuo tallenne käsittää aiemmin radion omalla kanavalla esitetyn ohjelman joko kokonaisuudessaan tai musiikkita.

16 Geoghegan & Klass 2007, 1.

17 Oma palvelin, web-hotelli tai muu vastaava.

18 "Podcastit, käytätkö? Suosittelee hyviä podcasteja!" Klubitus.org. Luotu: 29.1.2010. Nimimerkki Jussi Soron kirjoitus.

jopa perustaa oma sellainen, jolloin toimija joutuu hakemaan toimintaluvan¹⁹), jonka imagoon ohjelma sopii. Ohjelmaa suunnitellaan ja käsikirjoitetaan. Siitä mahdollisesti äänitetään esimerkkinä toimiva demoversio, jolle joku palkataan myös säveltämään tunnusmusiikkia ja luomaan äänimaailmaa. Monesti tämä tapahtuu äänityskäyttöön muokatussa studiossa, josta löytyy niin mikseripöytää²⁰ kuin sylkisuojoilla²¹ varustettua ammattilaismikrofoniakin.

Kun luvat ja sopimukset ovat lopullisesti kunnossa, radio-ohjelmaa ryhdytään tekemään säännöllisellä aikataululla ja jo demoversiosta kuullulla ammattilaisuudella. Ohjelman tiedot ja lähetysaika ilmoitetaan päivälehdessä ohjelmasivulla, jotta kanavan taajuuspiirin sisällä asuvat henkilöt voivat löytää sen helpommin radiovastaanottimistaan. Radiossa siis sitoudutaan eri ohjelmien osalta yleensä tiettyihin lähetysaikoihin ja -pituuksiin.²² Podcastaajan ei välttämättä tarvitse niin tehdä, sillä hänen yleisönsä tilaa ja lataa podcastin tietyn episodin itselleen silloin kun se niin haluaa ja voi tehdä.²³ Osittain tämän vapauden ansiosta podcastaaja voi halutessaan tehdä myös täysin sellaista ohjelmasisältöä kuin kulloinkin lystää²⁴. Podcastin ohjelmakonsepti voi olla siis paljon vapaampi kuin tavallisen radio-ohjelman tai -ohjelmasarjan. Esimerkiksi kotimaisessa FcLate Net-radio -podcastissa sisältö vaihteli elokuva-arvostelusatiirista luovaan tarinankerrontaan, ja ohjelmajaksojen sisällöt määräisivät vaihtelevasti eri jaksojen pituuden²⁵.

Nykyään radio voidaan kuitenkin käsittää eri tavoin kuin esimerkiksi vielä 1990-luvun alussa, ennen varsinaista Internet-aikaa. Verkkoradioiden, eli Internetissä toimivien radioiden kuuntelua tutkinut Lauri Saarikoski on omassa pro graduun nostanut esiin, että radion toimintaympäristö on muuttunut suuresti 1900-luvun aikana. Hän tarkoittaa globaalia kehitystä, joka on vaikuttanut yleisöihin, radioteknologiaan²⁶, yhteiskunnalli-

19 Janhunen 1996, 9. Koska radioaaltoja käytetään muun muassa myös sotilastarkoituksiin, jopa radioamatöörit ovat harrastuksensa alkuajoista lähtien joutuneet anomaan lupaa harrastustoimintaansa.

20 Äänityövälineiden käyttämä työväline, jonka säätimillä voidaan esimerkiksi lisätä kaikuefekti mikseripöytään liitettyyn kitaran tai nostaa puheääni musiikkia voimakkaammaksi. Pieni, 4-kanavainen mikseri voi uutena maksaa 100 eurosta ylöspäin, mutta 32-kanavaiset laitteet ovat yli tuhat euroa kalliimpia.

21 Sylkisuoja eli pop shield tai pop filter on mikrofonin eteen asennettava kalvo, jonka tarkoitus on eliminoida pärskeiden lentäminen mikrofonin asti ja hillitä nopeasti liikkuvan ilman aiheuttamia ääni-ilmiöitä. Ammattilaiskäyttöön tarkoitettujen sylkisuojojen hinnat voivat nousta jopa yli 40 euron.

22 Kapiainen-Heiskanen 2003, 63. Päivi Kapiainen-Heiskanen huomioi omassa pro graduun, että radion kuuntelijat ovat jopa tottuneet tiettyihin aikatauluihin eri ohjelmien suhteen.

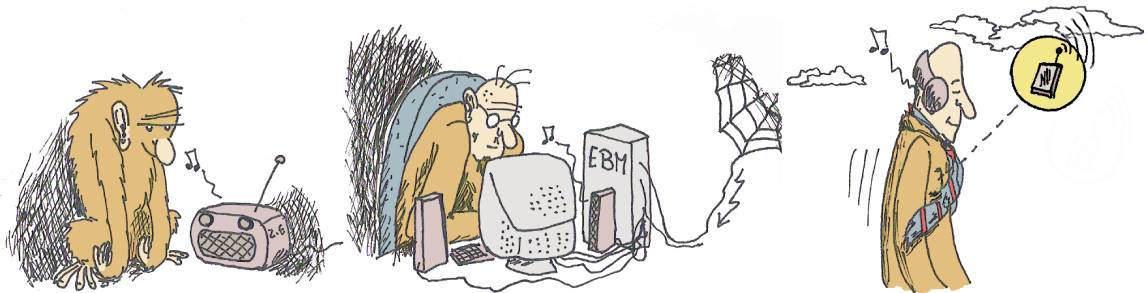
23 King & Gura 2008, 11.

24 Geoghegan & Klass 2007, 1.

25 ”FcLate Netradio”. Fclate.org. Luettu: 30.8.2011. FcLate Netradio saattaa olla ensimmäinen Suomessa toiminut podcast, sillä se aloitti tarjontansa jo toukokuussa 2005, muutama kuukausi ennen kuin esimerkiksi toinen kotimainen, sitä pitempään jatkunut Naurispaja julkaisi ensimmäisen episodinsa.

26 Tässä on esimerkiksi siirrytty analogisesta kohti digitaalista.

seen ilmapiiriin sekä kilpaileviin viestintämuotoihin. Saarikoski toteaa, että tämä kehitys on uudistanut radiota tuomalla sen sisälle ideologioita, toimintamalleja ja odotuksia, jotka ovat seurausta kyseisen median toiminnan historiasta.²⁷ Yhdyn Saarikosken näkemykseen, sillä esimerkiksi myös Suomessa on selvästi ollut nähtävissä tällaista liikettä. Kuvassa 2 erittelen lyhyesti radion evoluutiota sen alkuaajoista tähän päivään.

Kuva 2: Radion evoluutio. Ensimmäisessä vaiheessa radio-ohjelmaa kuunnellaan niiden vastaanottoon rakennetusta radiovastaanottimesta. Kuuntelijaksi piirtämäni Cheetah-apina on tässä vajonnut mietteisiinsä kesken Tarzan-kuunnelman, siinä kuuluvan alkeellisen äänitystekniikan rahinan ansiosta. Toisessa vaiheessa ollaan jo digitaalisen tekniikan aikakaudella. Keskimäinen herra kuuntelee reaaliaikaista verkkoradio Virginiä Internet-yhteytensä ja pöytätietokoneensa kaiuttimien kautta. Kolmannessa ja viimeisimmässä vaiheessa radio-ohjelma välittyy kuulijalle kannettavan soittimen, tässä tapauksessa taskussa pullottavan HTC-merkkisen puhelimen ja langattomien bluetooth-kuulokkeiden kautta. Herra X on vaipunut kävelylenkillään digitaalisesti remasteroidun ja siksi kirkkaasti soivan Chopin-kappaleen pauloihin.

Olen piirtänyt kuvaan 2 suuremman ajallisen hyppäyksen radion historiassa Cheetah-apinan ja keskimäisen herran välille kuin keskimäisen herran ja herra X:n välille. Pyrin tällä ilmentämään tekniikan kehityksen kiihtymistä 1900-luvun alusta 2000-luvun alkua kohti. Suomessa radion historian voidaan katsoa alkaneen radiolain säätämisestä vuonna 1919. Radioyhdistystoiminta ei kuitenkaan alkanut aktiivisesti ennen kuin vasta vuonna 1924, jolloin esimerkiksi Tampereen radioyhdistys aloitti lähetyksensä. Yleisradion²⁸ perustava kokous pidettiin siitä pari vuotta myöhemmin, 29.5.1926.²⁹ Vuonna 1934 solmitun lain mukaan yhtiö sai haltuunsa koko Suomen radiotoiminnan. Tämän toiminnan voi siis sanoa silloin järjestäytyneen ja alkaneen profiloitua yhden toimijan nimiin.

Valtaradioksi kohonnut Yleisradio lähetti STT:n uutisia, raportteja, urheiluselostuksia ja

²⁷ Saarikoski 2007, 10.

²⁸ Yhtiön nimi oli tuolloin O.Y. Suomen Yleisradio – A.B. Finlands Rundradio.

²⁹ Viljakainen 2004, 14.

kuunnelmia, jotka kaikki ilmeisesti vetosivat kansaan. Suomalaiset kuulijat hankkivat radioita ja niiden kuunteluun vaadittuja lupia tihenevällä tahdilla; kuuntelulupia rekisteröitiin Suomessa 145 000 vuonna 1935 ja vuonna 1939 niiden määrä oli jo kasvanut 333 000:een³⁰. Itse radiotoimintaan tarvittut laitteet olivat tekniikaltaan yksinkertaisempia vielä tuossa vaiheessa kuin nykyisin tai esimerkiksi 1990-luvun kynnyksellä, minkä voi päätellä muun muassa siitä, että alaa ennen Yleisradioakin Suomessa harjoittaneet radioamatöörit käyttivät 1930-luvulla esimerkiksi vielä hiilimikrofonina kommunikoinnissaan radioaalloilla ja soittivat joskus lähetyksissään musiikkia gramfonilla³¹. Itse asiassa radioamatöörejä voi pitää samankaltaisina tekniikan kokeilijoina kuin ensimmäisiä podcastien tekijöitä; sekä radio- että podcastaus-toiminta on alkanut yksityisten harrastajien aloitteesta. Palaan tähän seikkaan uudelleen tuonempana tässä luvussa. Joka tapauksessa, radioaaltoja pitkin lähetyksiään välittävät siirtyivät käyttämään digitaalitekniikkaa varsinaisesti 1980- ja 1990-lukujen aikana³².

Tätä kirjoittaessa vallalla on kilpailutilanne, jossa valtakunnallisia radiokanavia hallinnoi Suomessa ranskalaisomisteinen Digita Oy. Radiokanavien kilpailua lisäsi Suomen ensimmäisen valtakunnallisen yksityisomisteisen ja mainosrahoitteen radiokanavan, Radio Novan, aloitus vuonna 1997. Aiemmin Yleisradion kanssa kuulijoista olivat kilpailleet vain paikallisesti toimivat pienemmät radiot. Yleisradion vastaus taisteluun yleisöistä olivat vuonna 1998 aloitettu digitaalinen radiokanava Radio Peili sekä vuonna 1999 aloitetut digitaaliset Radio Aino ja Ylen Klassinen.³³ Samalla kun radiotekniikkaa on kehitetty analogisesta digitaaliseksi, kasvanut kilpailu on ajanut Yleisradion seuraamaan kaupallisten toimijoiden jälkiä. Näin on tapahtunut sekä radion että television puolella.

Radiokanavat ovat yhdenmukaistaneet Lauri Saarikosken mukaan kuulijakuntiaan keskittymällä eri tyyliin musiikkivalintoihin. Saarikoski mainitsee, että mainosrahoitteille kanaville tällainen toimintatapa on tärkeä, koska ne pystyvät tällöin myymään tehokkaammin mainostilaa juuri tietystä kohdeyleisöstä kiinnostuneelle mainostajalle. Kanavakentän monipuolistumista on edesauttanut hänen mukaansa myös juuri Yleisra-

30 Viljakainen 2004, 15.

31 Janhunen 1996, 117-118.

32 Janhunen 1996, 245.

33 Viljakainen 2004, 173-181.

dion monopoliaseman loppuminen.³⁴ Saarikoski viittaa eri musiikkityyleihin keskittyneillä kanavilla niin kutsuttuun formaattiradioon.

Murroksessa olevalla mediakentällä syntyy jatkuvasti jotakin uutta. Niin maailmalla kuin meilläkin yhdeksi tällaiseksi murroksen tuotteeksi voi lukea podcastit. Mediatutkija Seppo Kangaspunta kirjoittaa väitöskirjassaan *Yhteisöllinen digi-TV* vaihtoehtome-diasta. Vaihtoehtomediassa korostuu hänen mukaansa verkostojen kansalaisuus. Siihen liitetään Kangaspunnan mukaan ”alakulttuurit, yhteiskuntaluokat sekä instituutioiden ulkopuolinen yhteiskunnallinen aktiivisuus.”³⁵ Suppeiden mutta entistä tiedostavampien ryhmien halu on toimia omalla tavallaan, ja luoda esimerkiksi juuri podcasteja. Se on verrattain helppoa ja halpaa toimintaa oman äänen kuuluviin saamiseksi ja uuden tekniikan suomien mahdollisuuksien kokeilemiseen itse.

Podcastien lisäksi Internetissä on synnytetty verkkoradioita. Niissä käytetään streaming-tiedonsiirtoa. Kuten Saarikoski kirjoittaa opinnäytetyössään, tässä menetelmässä "tiedostosta siirretään vain kullakin ajanhetkellä käsiteltävä osa: esimerkiksi radiolähetyksestä siirretään jatkuvana virtana vain se kohta, jota käyttäjä juuri kuuntelee."³⁶ Kuulijalle verkkoradiossa ja podcastissa ei ole välttämättä selkeää eroa – kummassakin sisältö voi koostua musiikista, puheesta, ääniefekteistä tai niiden yhdistelmistä. Lisäksi monet tekijät saattavat itse puhua podcastista myös suorana verkon yli välittämänsä ääni- tai videolähetyksen kohdalla. Yksi syy tähän saattaa olla se, että he julkaisevat samaa sisältöä sekä streaming-menetelmällä että verkosta ladattavina tallenteina. Jos lähetyksen sisältöä joko osittain tai kokonaan lopulta päätyy ladattaville podcast-tallenteille, miksi ei siis myös puhua podcastista streaming-tiedonsiirrolla lähetetyn ohjelman yhteydessä? Näin eritoten silloin, jos lähetyksen tekijä huomaa, että suurin yleisön seuraa häntä enemmän tallennelatausten avulla kuin muulla tavoin. Toinen syy saattaa olla se, että tekijä on aikoinaan tehnyt samaa ohjelmaa vain verkon yli ladattavina äänitallenteina, johon podcast-nimitys on alkujaan liitetty. Tällaisena esimerkkinä mainitsen HessunKahvilan Hessu Järvisen, jonka show'ta voi seurata verkon yli nykyään suorana videokuvana, suorana äänivirtana ja jälkikäteen podcast-tallenteena. Kolmas mahdollinen syy podcast-nimityksen häilyvälle käytölle tulee Ted Demopoulokselta, joka on haastatellut sa-

34 Saarikoski 2007, 13.

35 Kangaspunta 2006, 242.

36 Saarikoski 2007, 34.

taa alan tekijää podcastausta käsittelevään kirjaansa. Hän esittää, että yleisön tottumuksen kannalta voisi olla jopa parempi käyttää sille tutumpaa nimitystä. Hänen mukaansa tutumpi nimitys olisi tällöin kuitenkin *radio*, eikä *podcast*.³⁷

Pakkaa sekoittavat vielä sellaiset verkkoradiot, jotka välittyvät kuulijalle suorana bittivirtana, mutta joiden ohjelma kuitenkin koostuu aiemmin taltioidusta sisällöstä. On myös podcastien tekijöitä, jotka puhuvat ohjelmistaan netti- eli verkkoradion nimellä, vaikka he eivät käyttäisi niiden kohdalla streaming-tekniikkaa ollenkaan. Nostan sellaisesta esimerkiksi jälleen FcLate Netradion, jonka nimeä voi kuitenkin perustella muun muassa sillä, että podcastien tekeminen oli vielä sen aloittaessa, vuonna 2005, Suomessa uusi asia. Lisää kaikkea podcasteihin liittyvää hämmennystä voi aiheuttaa vielä se, että vuonna 2009 kotimaisella radiokentällä toiminut TVkaista FM lähetti Helsingissä taajuudella 102,5 MHz muun muassa juuri *podcast*-tallenteita radio-ohjelmiksi³⁸. Muuttuivatko ne sitten silloin pelkästään radio-ohjelmiksi? Eivät, sillä esimerkiksi PuhujainKulma³⁹ ja Leffatykki Podcast, joka olivat mukana tuossa kokeilussa, olivat samalla ladattavissa verkosta entiseen tapaan – myös niillä alueilla, joilla TVkaista FM ei kuulunut. Kokeilussa mukana olleiden podcastien sisällöstä vain tuli sen aikana myös radion sisältöä.

Videopodcasteissa, joissa levitystekniikka on periaatteessa sama kuin äänipodcasteissa, eli yleisö lataa ennalta tehdyn mediatiedoston verkon kautta itselleen, nimitys *vodcast*⁴⁰ on kokemukseni mukaan vaihtelevasti käytössä niin niiden tekijöiden kuin seuraajienkin keskuudessa. Ei ole tavatonta, että *vodcastin* sijasta niitä silti nimitetään viestimen äänimuotoiselle versiolle annetulla nimellä. En itsekään tekijänä ole poistanut sanaa *podcast* Leffatykki Podcastin videomuotoisten jaksosten otsikosta, koska niiden sisältö on hyvin yhtenevä äänitallenteina julkaisemiemme jaksosten kanssa. Toisaalta, Leffatykki Podcastia on alkujaan tehty pelkkään äänitiedostomuotoon.

Väitän kaiken edellisen pohjalta, että *podcastia* ei voi määritellä sen sisällön perusteella, eikä sen perusteella, millä laitteella sitä kuuntelee. Sitä ei voi määritellä myöskään vain

37 Demopoulos 2006, 132.

38 ”Tvkaista FM ja KLF jatkavat Helsingissä”. Mediamonitori. Luotu: 31.8.2009.

39 ”PuhujainKulma #115: Oho, väärä ohjelma”. Podcast. Luotu: 9.6.2009.

40 Termin alkuosa VOD muodostuu sanoista Video On Demand.

sen perusteella, kuka sitä tekee, eikä vain sillä perusteella, että tekijä kutsuu tuotantoaan podcastiksi. Mutta podcastiksi voidaan kutsua sellaista viestintä, joka mahdollisimman monella näistä alueista poikkeaa perinteisestä radio- tai televisiolähetystä.

Onko kuvassa 2 hahmottelemani evolutiivinen kehitys sitten tarina siitä, kuinka milloin ja missä tahansa käytettävissä oleva podcast (tai vodcast) vähitellen syrjäyttää perinteisen radion? Kuten eläinkunnankin evoluutiossa, kuvassa nähtävän kehityksen synnyttämät vaiheet voivat kulkea vieritysten. Näin ollen podcast ei ole teknisen kehityksen hui-pentuma, joka olisi eliminoinut muut radion kehityslinjat. Niin ei ole ainakaan tällä hetkellä, sillä esimerkiksi amerikkalaisten mediankäyttöä vuonna 2010 eritelleessä tutkimuksessa maan aikuisväestöstä 78% käytti uutisten seurantaan paikallistelevisiota, 61% käytti siihen myös Internetiä, 54 % radiota ja 50% paikallislehteä⁴¹. Perinteiset mediat kulkevat siis rinnakkain uusien kanssa tutkimuksen mukaan. On huomattava, että tutkimus erittelee omiksi ryhmikseen radion ja Internetin, kuten myös television ja Internetin, vaikka sekä valtakunnallisia tai paikallisia radio- ja televisiokanavia voi nykyään seurata myös Internetin kautta joko niiden omilta sivuilta tai erikoispalvelujen avulla. Yhtä kaikki, kyseisen tutkimuksen antaman viitteen pohjalta podcasteista voisi tässä vaiheessa vielä puhua yhtenä radion alamuotona, joka on olemassa vierekkäin perinteisen radion ja streaming-tyyppisen verkkoradion kanssa. Internetin kautta saavutettavissa olevat sisällöt eivät ole kiihdyttäneet kiinnostusta saada ja tarjota sisältöjä myös perinteisten kanavien kautta.

Palatakseni siihen, mikä perinteinen podcast on, esitän kysymyksen: kuka sen alkujaan kehitti ja miksi? Podcastien tekijöiden yleisesti hyväksymä vastaus tähän on, että viestimen isä on MTV-kanavan entinen video jockey Adam Curry. Oli ensimmäisenä hänen ideansa ryhtyä kehittämään erityistä Internetistä saatavilla olevien äänitallennesarjojen lataamiseen tarkoitettua työkalua. Hän olisi tarvinnut sellaisen tietokoneohjelman omaan käyttöönsä 2000-luvun alussa, mutta ei löytänyt sopivaa. Avukseen ohjelman rakentamiseen hän pyysi alan ammattilaisen, Dave Winerin, joka tunnetaan RSS-syötteen kehittäjänä. RSS (Really Simple Syndication) on tekniikka, jolla esimerkiksi Internetin blogikirjoitukset ja uutiset on mahdollista levittää reaaliajassa ympäri verkkoa. Winer loi tavan, jolla syötteen läpi oli mahdollista lukea myös muita ja isompia tiedostoja kuin

41 ”How Media Consumption Has Changed Since 2000”. Pew Internet & American Life Project. Luotu: 24.6.2010.

vain tekstiä sisältäviä.⁴² Miesten yhteistyötä voi verrata radioamatöörien puuhasteluun; teknologinen kehitys oli tuottanut jotakin, jonka saavuttamiseksi he tarvitsivat sellaista, mitä heillä ei ollut ulottuvillaan. Niin ollen he päättivät rakentaa tarvitsemansa itse ja tulivat samalla luoneeksi uuden teknologisen innovaation.

Olin todistamassa sitä jännittävää hetkeä, jolloin sähkömerkki tosiaan kuului matkan päähän ilman lankaa, niinkuin ”telefoonissa” silloin. Kytölä oli hankkinut puhelinpattereita kipinäinduktoria varten ja kytkiessään nämä induktoriin kuului pärisevä ääni ja kärkien välissä näkyi sinistä lieskaa. Kun Kytölä sitten meni matkan päähän, minun jäädessäni hoitamaan lähetintä ja kun sitten sain määräyksen kytkeä virtalähteen päälle, niin viilajauhottodella liikkuvat ja kuulokkeissa kuului napsahdus.⁴³

Curryn ja Winerin yhteistyön tuloksena syntyi iPodder, jonka nimessä, kuten podcastienkin nimessä oleva *pod* viittaa Applen kehittämään kannettavaan iPod-soittimeen⁴⁴. Curry kuunteli tallenteita iPodilla, joten ohjelman nimi juontui luontevasti siitä. iPodderin avulla on mahdollista selailla, minkälaisia podcasteja ympäri maailmaa on tarjolla. Yleisö voi hakea ja lisätä ohjelman hakemistoon sen verkkosivuilla podcasteja eri aihepiireistä.⁴⁵ Curry, joka ei pelkästään jäänyt podcastien latailijaksi, vaan aloitti niiden tekemisen monen muun tapaan vuonna 2005, on linkittänyt suosittuun show'nsa, *The Daily Source Coden*, kotisivuilleen⁴⁶. Podcastaamisen kasvu johti vuoden 2005 lopussa siihen, että the New Oxford American Directory nosti podcastin jopa vuoden sanaksi⁴⁷. Myös Suomeen harrastus alkoi rantautua samana vuonna; pisimpään alaa kotimaassa harrastaneet, kuten Naurispaja, joka aloitti syyskuussa 2005, ovat jatkaneet määrätietoisesti vuodesta toiseen, eikä näillä tekijöillä ei ole yleensä ollut mielessään, kuinka kauan he toimintaansa jatkaisivat⁴⁸.

Myöhemmin, podcastien suosion laajetessa, niiden hakemiseen tarkoitettuja – yleensä ilmaisia – ohjelmia, eli podcatchereita, on tehty eri tahoilla lisää erilaisia. Esimerkiksi Applen iTunes osaa hakea ja soittaa podcasteja.⁴⁹ Toinen vastaava sovellus on Dopp-

42 Geoghegan & Klass 2007, 2-3.

43 Janhunen 1996, 95. OH6NE:n, eli radioamatööri Pauli Korhosen, kertomusta kokemuksestaan harrastuksensa piirissä 1920-luvulla.

44 ”Brief History of Podcasting”. iPodder.org. Luettu: 18.3.2010.

45 Morris & Terra 2005, 10.

46 ”curry.com”. [www.curry.com]. Luettu: 28.12.2011.

47 ”Wordsmiths hail podcast success”. BBC NEWS. Luotu: 7.12.2005.

48 Naurispaja. [naurispaja.blogspot.com]. Luotu: 18.9.2005.

49 Shipside 2005, 11.

ler⁵⁰. Niiden ohella podcasteja varten on luotu useita eri verkkosivuja ja -sivustoja, joilta yleisö voi Internet-selaimen avulla ladata tai jopa seurata suoraan eri kategorioihin, suosittuusryhmiin tai muulla tavoin luokiteltuja podcasteja. Tällaisiin sivustoihin voidaan laskea muun muassa Podcast Alley⁵¹. Kesällä 2005 pelkästään sillä oli jo kaikkiaan 5 731 podcastia, joissa oli yhteensä yli 96 000 episodua⁵². Tarkempaa tietoa siitä, mitä eri kieliryhmiä Podcast Alleen podcastit käsittivät tuolloin, minulla ei ole hallussani, mutta sivuston pääkieli kuitenkin on ollut englantia.

Äänimuotoiset podcastit pakataan yleensä MP3-formaattiin, jonka mukana kulkee tallenteen tekijän antama tieto tallenteen sisällöstä. Muihin suosittuihin formaatteihin kuuluu Ogg Vorbis, joka MP3:n tapaan pakkaa äänitiedoston sellaiseen kokoon, ettei tiedoston siirtäminen verkossa välttämättä muodostu pitkäksi ja hitaaksi prosessiksi.⁵³ Sekä Leffatykki Podcastin että oman Storyrasia Podcastini tallennusmuotona on MP3, ja kummankin podcastin jaksoja, jotka löytyvät tämän pro gradun liitteenä olevalta tallennusmedialta, voi kuunnella edellä mainitsemillani ohjelmilla, mutta myös Internet-osoitteista, jotka olen listannut liitteeseen 1. Palaan vielä podcastien tekijän tarvitsemiin työkaluihin luvussa 3 ja 4.

Tee Morris väittää humoristisesti tehneensä teknologiaorientoituneen ystäväpiirinsä kanssa havainnon, jonka mukaan podcastien mainitseminen ei-teknologiaorientoituneille saa nämä ”peittämään korvansa ja pakenemaan kirkuen pois välttääkseen kohtaamasta monimutkaista tekniikka-asiaa.”⁵⁴ Äärimmillään podcastien tekeminen, kuten vaikka pa radioamatööriyskin, voi olla niin kutsuttujen nörttien toimintaa. Eräät tekijät myös myöntävät sen suoraan. Esimerkiksi PuhujainKulman ironinen alku-jingle, eli tunnusmusiikki, sisältää lausahduksen: ”Nörtit leikkii radiolähetystä.”⁵⁵ Mutta, kuten tämän luvun alussa esitin, podcastin tekijän ei tarvitse omistaa tai käyttää kovin monimutkaisia laitekoonpanoja aloittaakseen ohjelmansa tekemisen. Seuraavassa alaluvussa erittelen näiden tekijöiden ryhmiä tarkemmin.

50 Morris & Terra 2005, 26.

51 Morris & Terra 2005, 28.

52 Shiptside 2005, 3.

53 ”FAQ”. Vorbis.com. Luettu: 28.12.2011.

54 Morris & Terra 2005, 1.

55 ”PuhujainKulma #115: Oho, väärä ohjelma”. Podcast. Luotu: 9.6.2009.

2.1 Podcastaajat

Jo nimi kertoo, että podcastaaminen on jotakin tekemistä. Sillä pitää näin ollen siis olla tekijänsä. Ketkä tai mitkä sitten ovat näitä tekijöitä? *Podcasting for Dummies* -oppaan kirjoittajat Tee Morris ja Evo Terra jakavat heidät kahteen ryhmään. Ensimmäkin heihin, joilla on tarve hankkia markkinoiden viimeisimmät ja hienoimmat välineet, jotta oma podcast kuulostaisi yhtä hyvältä kuin ammattimaisesti toimivan radioaseman lähetys. Toiseksi taas heihin, jotka huomaavat omistavansa mikrofonilla varustetun tietokoneen, jossa on mukana jokin ääntälennusohjelma. Morrisin ja Terran mukaan kummankin ryhmän välille mahtuu vielä joukko toimijoita, jotka ovat kallellaan vähän kumpaankin suuntaan.⁵⁶ Tällä tasolla harrastuksessa ei ole erityisiä kansallisia eroja.

Morrisin ja Terran oman kokemuksensa pohjalta tekemän jaottelun voi huomata pitävän melko hyvin paikkansa, jos käy sattumanvaraisesti läpi erilaisia podcasteja; osa, kuten esimerkiksi Hessu Järvisen HessunKahvila, on tuotettu kotistudiossa, jonka välineet ja ohjelmat vaihtuvat teknologian kehityksen myötä verrattain nopeasti. Osa taas, kuten vuoden 2010 jälkeen hiljentynyt Leffamoguli⁵⁷, oli tehty huokeammin ja vähäisemmin työvälinen, mikä kuului esimerkiksi sen äänenlaadussa. Koska tekijä valitsee apuvälineensä, häntä voi mielestäni myös määritellä niiden kautta. Mutta Morrisin ja Terran jaottelu on kuitenkin vuodelta 2005, joten podcastaamisella on jo ollut jonkin aikaa kehittyä eteenpäin.

Omaan podcastaamiskokemukseeni vedoten olen taipuvainen jakamaan alan tekijät hie- man eri tavalla. Kentältä keräämäni kokemuksen mukaan podcastaajien joukko on moninaisempi, mitä Evo ja Terra ehdottavat. Toisaalta myös Steve Shipline huomioi jo niin ikään vuonna 2005 kirjassaan, että Disney, Virgin ja Bravo sekä BBC olivat alkaneet kokeilla podcastaamista⁵⁸. Ottaen huomioon, että nämä toimijat ovat suuria brändejä, joilla on aivan erilainen kulttuurillinen asema kuin tuntemattomuudesta ponnistavilla yksityishenkilöillä, jakaisinkin podcastaajat neljään eri ryhmään, jotka olen esitellyt kuviossa 1.

⁵⁶ Morris & Terra 2005, 15.

⁵⁷ ”Leffamoguli”. Leffamoguli.tk. Luettu: 30.1.2011.

⁵⁸ Shipline 2005, 2-3.

Kuvio 1: Neljä erilaista podcastaajien ryhmää.

Kuvioon 1 tekemäni jaottelun mukaan podcastaajien ensimmäiseen ryhmään, yksityisiin vasta-alkajiin, kuuluvat he, jotka vasta opettelevat alan alkeita. Kauanko he ovat podcasteja itse kuunnelleet, sillä ei ole oikeastaan merkitystä tässä yhteydessä. Innostus oman podcastin tekemiseen voi syttyä pienestä, ja aloittamiskynnys voi tuntua matalalta vaikkapa siltä osin, ettei varsinaista tekemistä varten minkään virallisten säädösten mukaan vaadita 30 tunnin kuuntelukoetta⁵⁹.

Toiseen podcastaajien ryhmään jaan yksityiset ja kokeneet tekijät. Heillä on vähintään yli vuoden mittainen kokemus oman podcastin tekemisestä. He tuntevat välineensä, tekevät niillä melko säännöllisesti ohjelmaa – joko yksin tai pienessä ryhmässä – ja saattavat myös tarjota apua ja kannustusta uusillekin kollegoille. Podcastaamisen tässä vaiheessa heillä on vakiintunutta kuulijakuntaa, josta osa pitää heidän työtään sellaisessa arvossa, että saattaa jopa sponsoroida sitä.

Seuraavaan ryhmään kuuluvat jakoni mukaan sellaiset podcastaajat, jotka toimivat jonkin mahdollisesti juuri media-alalle profiloituneen yrityksen tai muun vastaavan tahon palkkaamina. Näillä podcastaajilla on monesti tukenaan tiimi, joka auttaa luomaan

⁵⁹ Morris & Terra 2005, 13.

ammattimaista sisältöä ohjelmaan, sillä organisaatiot pyrkivät toiminnassaan yleensä järjestelmällisyyteen⁶⁰. Heillä on kokemusta teknologiasta, jota podcastaamisessa voidaan käyttää, mutta itse viestimen käyttö on vasta kokeilun asteella. Miksi he kokeilevat alkujaan lähinnä vain yksityisten ihmisten käyttämää viestintä, voi juontua siitä, että he ovat havahtuneet yksityisten henkilöiden tekevän podcasteissa sellaista tai jotakin sen tyyppistä, joka on kuulunut aiemmin televisioon tai radioon⁶¹. Jos podcasteilla voisi saavuttaa uutta yleisöä, sitä halutaan koettaa tavoitella. Yritys ei kuitenkaan tuota mitään huvia vuoksi, vaan saadakseen asiasta joko suoraan tai välillisesti liiketaloudellista hyötyä⁶². Jos tällaista hyötyä ei tule, ei yrityksellä ole motiivina ja intressinä myöskään jatkaa podcast-kokeilua.

Neljänten, ja viimeiseen podcastaajien ryhmään olen jakanut ne toimijat, jotka ovat kuuluneet aiemmin kolmanteen ryhmään, mutta eivät enää tuota podcasteja kokeilumielellä. Suomessa esimerkiksi Yleisradio aloitti ohjelmiansa jakamisen podcasteina 2000-luvun puolivälissä⁶³. Pari vuotta myöhemmin tuo kokeilu päättyi, ja podcasteista tuli kiinteä osa YLE Areenaa⁶⁴.

Mihin näistä neljästä ryhmästä sitten katson podcastaajana itse kuuluvani? Vaikka olen tehnyt ohjelmaa vuodesta 2008 asti, en pidä itseni läheskään yhtä kokeneena kuin harastajia, jotka käsittelevät ääntä myös työkseen. Yksityinen ja kokenut vastaa kuitenkin kuvaukseltaan eniten sitä, mitä olen. Tämä pro gradu on osoitus siitä, miten hyvin tunnen alaa, ja koska Leffatykki.com ei maksa minulle podcastaamisesta palkkaa, ja teen podcasteja muutenkin tällä haavalla itsenäisesti omalla kustannuksellani, toinen määrittämistäni ryhmistä on itseäni lähinnä sopivin.

Mikään ei varsinaisesti estä samaa podcastaajaa kuulumasta useampiin näistä ryhmistä. Esimerkiksi Yleisradion palveluksessa tämänkin tutkimuksen aikana toimineen Tuija Aallon on suunnittelupäällikön ominaisuudessa ollut mahdollisuus vaikuttaa työnantajansa podcast-toimintaan. Sen lisäksi hän on vapaa-ajallaan tehnyt yksityisesti

60 Hoffrén 2011, 61.

61 Benkler 2006, 275.

62 Vertaa Hoffrén 2011, 63.

63 ”Yle aloittaa Podcasting-lähettykset”. Tietokone.fi. Luotu: 2.9.2005.

64 ”YLEn podcast-kokeilu päättynyt”. Blogit/ Aalto. Luotu: 3.7.2007.

useamman vuoden Sula Pinta -podcastia yhdessä Marylka Yoe Uusisaaren kanssa. Niinpä hänen voi katsoa sopivan sekä ryhmään 2 että 4.

Omalla tavallaan kuviotani 1 tukee eräs aivan eri alan, mutta kuitenkin tiivistä erikoisharrastamisen muotoa käsittelevä julkaisu. Vaikka tietoverkolla ja kalaverkolla ei ole muuta yhteistä kuin sana *verkko*, sopii tuossa julkaisussa esitetty ajatus mielestäni myös tähän hyvin juuri siksi, että siinäkin käsitellään erästä harvakseltaan tutkittua erikoisharrastamisen aluetta. Markkinointiassistentti Vesa Markuksela on Oulun yliopistolle tekevänsä opinnäytetyössä tutkinut vapaa-ajan kalastajia, jotka ovat sitoutuneet harrastukseensa. Hänen mukaansa mihin tahansa harrastukseen erikoistuminen on sillä tavoin elävä ja aktiivinen prosessi, että siinä kuljetaan yleiseltä tasolta kohti asiantuntevaa ja ahkeraa vapaa-ajan tekemistä. Harrastuksensa alussa harrastajat puuhailevat sen parissa satunnaisesti ja keräävät vasta kokemuksia sekä tietoa siitä. Jos harrastuksen kiinnostavuus jatkuu heillä pitkään, sitä sitoutuneempia heistä sen piirissä tulee.⁶⁵

Missään ei ole rajattu, että podcastaaja olisi vain podcastien *tekijä*. Morris ja Terra tosin tekevät oppaassaan ainakin kerran sellaisen erottelun, joka rajaa podcastaajan asemaa. He kirjoittavat: ”This chapter is for the consumers of the content (the audience) and those who make the content (podcasters) alike.”⁶⁶ Käytännössä sillä hetkellä, kun podcastaaja tekee omaa ohjelmaansa intensiivisesti, hän tuskin pystyy kovin helposti samaan aikaan seuraamaan jonkun muun podcastia tai aiempaa omaa ohjelmaansa. Mutta tilanteessa, jossa hän voi paremmin keskittyä muuhun, ja ikään kuin laskea omaan podcastaamiseensa liittyvän manttelin yltään, hän kuitenkin voi olla myös katselevaa tai kuuntelevaa podcast-yleisöä.

Otan esiin vielä yhden ryhmittelytavan. Toimittaja Antti Isokankaan ja sosiaalisen median asiantuntija Riku Vassisen mukaan sosiaalisessa mediassa liikkuvat eri toimijat voidaan lukea kuuteen eri ryhmään. Nämä ryhmät he ovat nimenneet leikkisästi muun muassa hengaajiin, peukuttajiin⁶⁷ ja reagoijiin. Ryhmistä esimerkiksi reagoijat keskustelvat sosiaalisessa mediassa runsaasti, kun taas vaikkapa peukuttajat vain klikkaavat

⁶⁵ Markuksela 2009, 20.

⁶⁶ Morris & Terra 2005, 11.

⁶⁷ Suomijoki 2012, 19. Peukutus on tullut massojen käyttöön Facebookin myötä.

nappia käymillään sivustoilla joko tykkäämisen tai tyytymättömyyden merkiksi. Isokankaan ja Vassisen määrittelemät ryhmät muodostavat vitsikkäistä nimistään huolimatta hyvin kattavan ja tarkkanäköisesti jaotellun kuvan Internetin käyttäjistä. Tästä erilaisten käyttäjien joukosta harrastajapodcastaajia kuvaa mielestäni hyvin friikki-nimitys, joilla kirjoittajat viittaavat paljon materiaalia paljolla vaivalla tuottavaan harrastajaan.⁶⁸ Toki tällainen podcastaaja voi olla myös reagoija, mutta luodessaan yhdestä suosikkiaiheestaan runsaasti uutta oman podcastin muodossa, hän on enemmän Isokankaan ja Vassisen kuvailema friikki kuin vain reagoija.

Podcastaaja voi silti koska tahansa muuntua vaikka pelkäksi peukuttajaksi. Yleisön ei tarvitse ottaa aktiivisesti tai erittäin näkyvästi osaa podcast-lähetyskeskusteluun, ellei se siitä tunnu tarpeelliselta tai mielekkäältä. Toisin sanoen, podcastaaja voi siirtyä yleisön puolelle jopa passiiviseksi kuulijaksi. Hän voi kuitenkin halutessaan, esimerkiksi jostakin provosoituneena, ilmaista mielipiteensä tai ideansa jollakin Internetin mahdollistamalla keinolla, kuten juuri peukuttamalla tai kirjoittamalla kommentin podcastaajan kotisivulle. Esimerkiksi nimimerkki Erkka, joka kuuluu PuhujainKulma-podcastin vakioääniin, on toisinaan kommentoinut KinoSilmä-podcastin blogissa⁶⁹. Muiden podcastaajien palautteen sumaa taas kuultiin Naurispaja-podcastin lokakuuisessa jaksossa 2008:

Hirppis: Meillä on tullut palautetta tuonne blogiin (...) Tuija lähetti (...) ja onnitteli myös – kiitos kiitos – neljännen tuotantokauden avauksesta. (...)

Virba: Tuli ihan hyvä mieli näistä. (...) Ja Hessu lähetti (...). Se on vaan niin tunnollinen kuuntelija. (...) Vois sanoa, että se on niinkun fani - ja mekin ollaan HessunKahvilan faneja.⁷⁰

2.2 Yleisö

Mikä on olennainen osa podcastaamista, on vastaanottajakunta, eli kuulijakunta. Videopodcastien kohdalla voidaan puhua myös katsojakunnasta. Koska tutkimukseni kohdistuu kuitenkin ensisijaisesti äänipodcasteihin, en ota tässä alaluvussa videopodcasteja ja niiden katsojia enempää huomioon. Yleisölleen tekijä tekee ohjelmaansa, ja sen kautta hän pyrkii heidän kanssaan jonkinlaiseen dialogiin. Edellistä ilmentää hyvin Hessu Järvisen tuottaman HessunKahvila-podcastin erään juonnon katkelma:

Twitterissä kun pistätte risuaidan eli hashtagin ja kirjoitatte risuaita-Heka, niin se tulee ihan suoraan tähän ohjelmaan. (...) Ja voi valtava teitä ihmisiä on siellä niin

⁶⁸ Isokangas & Vassinen 2010, 97-101.

⁶⁹ KinoSilmä. KinoSilmä.com. 8.4.2009 & 11.4.2009. Nimimerkki Erkan kaksi kommenttia.

⁷⁰ ”Naurispaja #114”. Podcast. Luotu: 7.10.2008.

paljon! (...) Meillä on valtavan mahtava yhteisöllinen tunnelma tässä ohjelmassa.⁷¹

Se, miten podcasteja kuunnellaan ympäri maailmaa, tai ainakin englantia puhuvien kansalaisten toimesta, käy ilmi englanninkielisen Internet-palvelututkimuksen havainnoista. Muun muassa BBC:n kuulijalukuja mittaava RAJAR Ltd. kertoo vuoden 2010 tutkimuksessaan, että tuolloin sen 1083:sta yli 15-vuotiaasta tutkimusvastaajasta 15% oli edes joskus ladannut podcastin kuultavakseen. Samainen tutkimus tuo ilmi, että 47% näistä kuuntelijoista kertoi kuunnelleensa jotakin podcastia viikoittain. Heille oli tyypillistä tilata noin viittä eri podcastia kaikkiaan, mutta vain 25% vastanneista kuunteli aivan kaikkia lataamiaan podcasteja. Vastaajien suosikkilajityyppeihin kuuluivat komedialliset show't sekä musiikkiohjelmat.⁷²

Vertailun vuoksi, hollantilaisen yliopistotyöryhmä Jana Besserin, Katja Hofmannin ja Martha Larsonin 70:lle yliopisto-opiskelijalle tekemässään podcast-aiheisessa kyselyssä selvisi, että 51% heidän vastaajistaan oli ladannut joskus podcastin verkosta. Näistä 27% seurasi jotakin niistä kuukausittain. Kyseisten vastaajien piirissä suosituimpia podcasteja olivat joko musiikkia tai teknologia-asiaa sisältäneet ohjelmat. Komedialliset show't olivat suosittuuslistalla vasta kolmantena.⁷³ Hollantilaisten saamien lukujen radikaali ero edellisen tutkimuksen antiin on selitettävissä vastaajien tarkemmin rajautuneen iän ja elämäntilanteen mukaan. Vaikka tämä tutkimus on rajoittuneempi, se luo kuvaa ei välttämättä pelkästään englanninkielisiä ohjelmia lataavan erityisryhmän osalta niin, että juuri sellaiselle kohderyhmälle podcastia suunnitteleva pystyisi käyttämään tutkimusta hyväkseen.

Koska jokainen voi jakaa omia podcastejaan Internetissä kaikkien verkonkäyttäjien ulottuville, kuulijaluvuilla on jotakin merkitystä jokaiselle tekijöistä, ja minulle podcastaajana itsekin. Suomesta nimenomaan podcastien yleisistä lataajamääristä tai kuuntelijoiden kuuntelutottumuksista ei ole tehty tarkkaa tutkimusta. Niinpä podcastaajat joutuvat joko arvioimaan omien ja harrastajakollegojensa paljastamien lähetysten lataustilastojen mukaan, miten kuulijat ovat ne löytäneet. RAJAR Ltd.:n tai muiden tahojen tuottamista ja muita kielialueita käsittelevistä tutkimuksista on ongelmallista päätellä, miten kiinnostunutta yleisöä erilaisille suomenkielisille podcasteille voisi riittää, sillä kulttuu-

71 "HessunKahvila #123". Podcast. Luotu: 20.5.2009.

72 "RAJAR PUBLISHES FINDINGS OF MIDAS 6". Rajar.co.uk. Luotu: 14.7.2010.

73 Besser, Hofmann & Larson 2010, 30-31.

reille ominaiset makutottumukset voivat erota toisistaan.

RAJAR Ltd.:n tutkimus ei paljasta, kuinka suuri osa sen vastaajien kuuntelemista podcasteista on harrastajien, ja kuinka suuri osa taas esimerkiksi jonkin kaupallisen toimijan tekemiä. Tuottaessani ja tehdessäni podcast-jaksoja tämän pro gradun osana, pyrin keräämään myös tilastoja, jotka avartaisivat edes pieneltä osin suomenkielisen podcastaamisen runsautta ja kertoisivat lisäksi jotakin siitä, miten paljon yleisöä näillä podcasteilla voi tai voisi olla. Koska molemmat tämän pro gradun osana tekemistäni podcasteista ovat puheohjelmia, ja olen tehnyt niitä harrastuspohjalta, halusin lähestyä aihetta tilastollisesti myös juuri tästä näkökulmasta.

Kuten jo johdantoluvussa mainitsin, esittelen tällaisia suomenkieliseen podcastaamiseen liittyviä tilastotietoja paremmin luvussa 3. Mutta vielä tässä haluan ottaa kuitenkin RAJAR Ltd.:n keräämän englannin kielialueeseen liittyvän tutkimuksen luvut esiin. Ne kuvaavat hyvin sitä, mitä podcastien kuuntelu on ollut sen alkuperäisellä kielialueella noin kuusi vuotta ilmiön leviämisen jälkeen. Podcastit eivät silläkään nauti niin suurta huomiota, että niitä voisi pitää yleisesti erittäin suosittuna kuunteluvaihtoehtona. Siitä huolimatta alan englanninkieliset opaskirjat pyrkivät antamaan harrastuksesta kiinnostuneelle mielikuvan suuresta yleisöstä. Muun muassa alan asiantuntija Jack D. Herrington maalailee tällaisia mahdollisuuksia eräässä esimerkissään:

For a single podcast, 20,000 downloads a month sounds like a lot. But this is a subscription service, and if you figure on 20 podcasts in a month, the number of downloads drops to 1,000 per podcast, which looks a lot like a small fan base.⁷⁴

Herringtonin tarkoitus ei välttämättä ole huijata aloittelevaa harrastajaa uskomaan, että tämä voisi saada omalle podcastilleen tuhatpäisen aktiivisen lataajajoukon. Aloittelijalle, ja myös kokeneemmalle tekijälle voi kuitenkin olla houkutteleva ajatus, että tällainen mahdollisuus on olemassa. Se ei ole todellisuudessakaan saavuttamaton, ei ainakaan juuri englanninkielisessä podcastaamisessa, mikäli on uskominen esimerkiksi opetuskäyttöön podcasteja tehneitä Kathleen P. Kingiä ja Mark Guraa. He raportoivat saaneensa *Podcast for Teachers* -lähetykselleen kuukausittain 20 000 kuulijaa⁷⁵. Jos oman äänensä haluaa kuuluviin, ja mikään ei varsinaisesti ole podcastaamiselle esteenä, unelmointi suuresta kuulijakunnasta voi kannustaa aloittamaan harrastuksen ja pyrkimään kehittymään siinä.

⁷⁴ Herrington 2005, 237.

⁷⁵ King & Gura 2009, 11.

3. Vaatimukset tuotannon aloittamisen ja ylläpitämisen takana

Podcast vaatii yleisön ja tekijän lisäksi tekniikkaa, kuten jo edellisessä luvussa ilmaisin. Käytännössä se vaatii myös muuta kuin mikrofonin ja tietokoneen eteen istuutuvan henkilön ja hänen yleisönsä äänen- tai kuvantoistolaitteineen. Jos Podcastin tekijällä ei ole mitään sanottavaa, kun hän avaa mikrofoninsa, ei hänen ohjelmallaan ole sisältöä. Näin ollen ohjelma vaatii, aivan kuten radio- tai televisiolähetys, ennalta tehtävää ideointia ja suunnittelua.

Kun sisältö on valmis ja podcastaaja on lähettänyt ohjelmansa verkkoon, hän ei voi vain jäädä odottamaan, että joku sattumalta löytäisi juuri hänen podcastinsa. Tuotannon ylläpitämiseksi podcastaaja joutuu luomaan itselleen identiteetin, jolla hän lähestyy verkossa muita verkkokäyttäjiä ja markkinoi omalla verkko-olemuksellaan tuotoksiaan. Tämä on itsensä brändäystä verkossa, josta Tuija Aalto ja Marylka Yoe Uusisaari ovat kirjoittaneet kirjassaan *Löydy*⁷⁶. Onnistunut markkinointi auttaa kasvattamaan yleisöä, jolloin podcastaaja voi halutessaan tai tarpeensa mukaan yrittää hyödyntää menestystään myös rahallisesti.

Seuraavissa alaluvuissa pyrin kuvaamaan, mitä podcastaaja tarvitsee ohjelmaansa varten. En kuitenkaan käsittele vielä niissä laajamittaisesti tekniikkaa tai rutiininomaista luomisprosessia. Niihin aiheisiin syvennyn vasta luvussa 4, jossa kuvaan tarkemmin omaa podcastaamistani case-esimerkkien avulla.

3.1 Ideointi

Jo tämän pro gradun johdannossa mainitsin, että podcastien sisältö voi olla hyvin monentyyppistä. Esimerkiksi luvussa 2 mainitsemani Adam Curry on tehnyt rock-henkistä musiikkipitoista show'ta, mutta muun muassa *Daily Bread Radio*⁷⁷ sisältää puolestaan hengellistä sisältöä. Uuden podcastin ei tarvitse olla välttämättä yritys luoda jotakin ennen kokematon, eikä uudistumiseen tarvitse pyrkiä joka päivä. Sellainen voi olla tavoitteena, mutta ei pakollista, varsinkin jos kyse on harrastuksesta. Harrastusprojektin

⁷⁶ Aalto & Uusisaari 2010, 17-18.

⁷⁷ ”Daily Bread Radio”. Presentation Ministries. Luettu: 12.1.2012.

tavoitteet eivät aina ole samankaltaisia kuin työprojektin, vaikka esimerkiksi toimitusjohtaja Sami Kettunen on nivonut kirjassaan *Onnistu projektissa* yhteen sekä niin perheiden, yhdistysten kuin yritystenkin projektit⁷⁸. Perustelen harrastukseen liittyvää väitettäni Jari Luomasen tutkimuksessaan esittämällä havainnolla, että harrastukset ovat toimintoja, joihin on mielekästä sijoittaa aikaa ja energiaa pitkälläkin aikavälillä, ja niitä kuvataan elämänsisältönä, joka erottuu työelämän stressistä ja velvollisuuksista⁷⁹. Koska työelämässä on toistuvia rutiineja ja velvoitteita, harrastuksissa pyritään näin ollen vapautumaan niistä.

Podcastia ideoidessa voidaan tunnustella, minkälaista ohjelmaa yleisölle ei vielä ole tarjolla. Jack D. Herringtonin mukaan podcastaus on ”virheiden tekemistä ja niistä oppimista parempia podcasteja varten.”⁸⁰ Kentälle voi tämän lausahduksen perusteella astua, vaikka oman ohjelman konsepti ei olisikaan sataprosenttisen varma menestys jo etukäteen. Konseptin ei myöskään tarvitse olla perusteellisesti harkittu. Tee Morris ja Evo Terra huomauttavat, että jopa monet suosituimmista podcasteista ovat vain tavallisten ihmisten jutustelua tietokoneensa ääressä⁸¹. Ohjelman idean ei siis periaatteessa tarvitse olla muuta kuin puhetta vaikkapa jostakin keittiövälisestä, kuten Michael Geoghegan ja Dan Klass tiivistävät kirjassaan⁸². Yhtä kaikki, oman podcastin aloittamisen kynnyksen ei pitäisi ainakaan sisällön ideoimisen puolesta olla kovin korkea, mikäli näitä podcastaaja-kirjoittajia haluaa uskoa.

Esitän seuraavaksi käytännön esimerkkien kautta, millainen prosessi harrastajapodcastin synnyttämisen takana voi olla. Käytän esimerkkeinä tämän pro gradun ohessa tekemiäni Leffatykki Podcastia ja Storyrasia Podcastia, koska niistä minulla on paras ja ensikäden tieto. Kummankin projektin taustalla olevaa historiaa valotin jo johdantoluvussa, mutta täsmentääkseni vielä näiden podcastien perusideoihin vaikuttaneita seikkoja, kertaan niitä edeltänyttä historiaa tässä sitä tarkemmin. Liitän ideoinnin ja suunnittelun näin ollen historiakontekstiin. Leffatykki Podcastin kohdalla kuvailen myös ideointi- ja suunnitteluprosessin päättymättömyyttä, ja sitä, miten monen yksittäisen tekijän summa voi johtaa tietynlaisiin ratkaisuihin.

78 Kettunen 2009, 15.

79 ”Internet ja harrastukset”. Luomanen 2009, 74.

80 Herrington 2005, 48.

81 Morris & Terra 2005, 14.

82 Geoghegan & Klass 2007, 1.

3.1.1 Case-esimerkki ideoinnista ja suunnittelusta: Leffatykki Podcast

Elokuvasivusto Leffatykki.com on Leffatykki Podcastin taustavoima. Tällä sivustolla on laaja käyttäjäkunta – sivuston käyttäjämäärät ovat kasvaneet tasaisesti vuosi vuodelta ja nykyään sillä käy kuukaudessa yli 150 000 uniikkia kävijää⁸³. Sillä on podcastin lisäksi keskustelupalsta sekä osiot elokuva-aiheisia uutisia ja artikkeleja varten. Vuodesta 2008 Leffatykki Media Oy:n ylläpitämä kokonaisuus on alustaan asti rakentunut yhdelle perusidealle; tämä idea on, että elokuva-alan harrastajat voivat vaihtaa sivustolla ajatuksiaan elokuvista suomeksi muun muassa arvostelujen muodossa.⁸⁴

Sivuston alkuperäinen ylläpitäjäkunta on Sohvaperunat ry. Sen jäsenet toimivat varsinaisesti työelämässään mainonnan ja viestinnän puolella. Nämä jäsenet, nimimerkeiltään Arska (Vähäetäinen), Viljami (Näreinen), Kustaa Taavetti ja Irmeli Karma, pyysivät Leffatykki.com:in käyttäjämäärien kasvaessa joitakin innokkaimpia ja aktiivisimmin sivustolle kirjoittaneita auttamaan sivuston ylläpidossa⁸⁵. Minut liitettiin ylläpitorenkaiseen vuonna 2003⁸⁶. Nimimerkki Irmeli Karman vähitellen jäätyä pois sivuston toiminnasta olen ollut sen ylläpidon ainut naispuolinen jäsen.

Vuosien varrella Leffatykki.com on kokenut joitakin muutoksia. Ne ovat olleet enimmäkseen kosmeettisia, mutta kävijämäärien kasvaessa tasaisesti miljoonalukuihin, sivustolle on tehty myös teknisiä parannuksia ja sen alustaa on kehitetty radikaalisti teknologisen kehityksen myötä. Kaikki tähän vaadittu työ on tehty harrastustoimintana eli rahapalkatta. Leffatykki.com:in vakiokävijät ovat vuosien mittaan myös järjestäneet niin kutsuttuja Tykkimiittejä, eli keskinäisiä tapaamisia⁸⁷. Niiden perustana on ollut muun muassa elokuva-aiheinen keskustelu ja uusien elokuvaelämysten etsiminen, eli sivuston perusidea seuraava toiminta.

Leffatykki Podcast alkoi itää ideana sivuston ylläpitäjistöön kuuluvan Arskan mielessä

83 ”Haluatko mainostaa Leffatykissä”. Leffatykki.com. Luotu: 15.3.2012.

84 ”Leffatykki Podcast #10”. Leffatykki.com. Podcast. Luotu: 27.2.2009.

85 ”Tietoja Leffatykistä”. Leffatykki.com. Luotu: 13.6.2009.

86 ”Söpö”. Leffatykki.com. Luettu: 12.1.2012.

87 ”WELCOME TO THE REAL WORLD”. Leffatykki.com. Luotu: 27.8.2003.

hänen seurattuaan jonkin aikaa suomalaista Hopeinen Podcastia⁸⁸, Apple-maailmaa käsittelevästä tallennesarjasta. Tätä podcastia juonsi TheKraken, muusikkotaustainen Eero. Suomeksi tuossa vaiheessa oli jo olemassa joitakin elokuva-aiheisia podcasteja, kuten keskusteluohjelma KinoSilmä, sitä hieman nuorempi elokuvantekijöiden Sumua perjantaina⁸⁹ ja Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden Leffamoguli⁹⁰. Suomalaisella podcast-kentällä ei kuitenkaan tuntunut olevan liian täyttä, joten Leffatykki.com:in oman podcastin ideointi alkoi loppuvuodesta 2008.

Ideointi ja suunnitteluprosessi oli kaikille sivuston käyttäjille avoin, kuten myös mahdollisuus osallistua tuotantoon muulla tekemisen tavalla. Ketään ei siis haluttu sulkea pois esimerkiksi sen takia, ettei hänellä varsinaisesti olisi ollut ammattimaista toimittajataustaa.⁹¹ Leffatykin keskustelufoorumilla, sähköpostitse aiheesta välitetyissä viesteissä ja Facebookin avulla käydyissä ajatuksenvaihdossa ideoita ja halukkaita tekijäehdokkaita ei tullut huomattavaa määrää esille, mutta kaiken kaikkiaan kuitenkin sen verran, että oman podcastin tekemisen arveltiin onnistuvan ja olevan mielekästä. Syyskuussa 2008 ohjelmaidean kypsyttely oli edennyt jo sellaiseen vaiheeseen, että Leffatykki.com:in Facebook-ryhmässä julkistettiin seuraavaa:

Olemme suunnittelemassa Leffatykki Podcastia. Käytännössä meillä on jo toimittaja (juontaja) sekä tekniikka olemassa. Tarkoitus on tuottaa mahdollisimman hyvätasoinen, rento ja kiinnostava juonnettu ääniohjelma leffadiggareille. Ohjelma lähtee tekemisen intohimoista ja omistautumisesta asialle, kuten itse Leffatykkikin aikoinaan lähti.⁹²

Edellisessä lainauksessa mainittu juontaja oli Hopeinen Podcastin TheKraken. Yhden äänessä olevan henkilön ohjelmaan oli luontevaa kirjoittaa sisällöksi uutisia ja esseitä, joten Leffatykki Podcastin sisällöstä muodostui tältä osin erilainen kuin muista tuolloisista suomenkielisistä harrastajien elokuvapodcasteista. Niistä tunnetuimmissa äänessä oli yleensä kaksi tai useampi keskenään keskusteleva henkilö.

Suunnittelun tässä vaiheessa Leffatykki Podcastille valmistui tunnusmusiikki muun

88 Hopeinen Podcast. [www.hopeinenpodcast.net]. Luettu: 11.12.2009.

89 ”Sumua perjantaina”. PodBean.com. Luettu: 4.10.2011.

90 ”Leffamoguli: TTVolla tuotetaan nykyään podcastia”. TAMK taide & viestintä. Luotu: 28.1.2010.

91 ”Leffatykki Podcast”. Leffatykki.com. Luotu: 3.9.2008. Nimimerkki Arskan kirjoitus.

92 ”Leffatykki Podcast”. Facebook.com. 3.9.2008.

muassa Galantinen toimesta. Äänimaiseman suunnittelu on välisoittoineen merkittävä osa kehittälytyötä, koska valittu musiikki määrittelee podcastin tunnelmaa. Liikaa kuulijaa häiritsevää musiikkiä voi toimia myös kuulijan karkottajana.

Musiikki ja äänitehosteet ovat yhtä lailla tekijänoikeuden piiriin kuuluvaa materiaalia kuin kaikki muukin kenen tahansa luoma materiaali valokuvista runoihin ja jopa ohjelmakoodiin. Näin ollen myöskään podcastissa ei voi käyttää esimerkiksi The Beatlesin saati Lady Gagan musiikkia ilman vastiketta, jonka koko on riippuvainen podcastin yleisön lukumäärästä ja siitä, kuinka pitkään siihen lainattua äänitettä soitetaan ajallisesti. Jos tällaista musiikkia kuitenkin halutaan podcastissa soittaa, ohjelman teosta tulee tavallaan luvanvaraista; esimerkiksi nettiradiotoiminnassa tarvitaan Suomessa lupa Teostolta sekä Gramexilta, joiden kautta tekijänoikeuskorvaus maksetaan äänitteiden tuottajille ja esiintyjille.⁹³

Eri asia on, jos podcastiin valitaan sellaista musiikkia, jolla on podsafestatus. Tämä tarkoittaa, että musiikin tuottaja(t) ja tekijä(t) eivät ole solmineet sopimuksia Teoston tai muiden tekijänoikeuksia valvovien instanssien kanssa. Vuonna 2004 musiikkipodcastinsa aloittanut C. C. Chapman haali omaa ohjelmaansa varten musiikkia tällaisilta tekijöiltä, joilta hän myös pyysi luvan musiikin käyttöön nimenomaan podcasteissa. Vastineeksi äänitteidensä soitosta nämä artistit saavat julkisuutta tuotannolleen ympäri maailmaa.⁹⁴ Leffatykki Podcastin tunnus- ja taustamusiikiksi valittiin juuri tällaista musiikkia, jotta mutkikkailta lupamenettelyiltä olisi vältytty. Tekijänoikeuskorvauksia valvovien instanssien kanssa tehty lupamenettely olisi myös vienyt harrastusta askeleen lähemmäs työtä. Jos harrastukseen olisi liittynyt tasaisin väliajoin toistuva menoerä, sille olisi pitänyt hankkia vastapainoksi säännöllinen tulo, jolla menoerän olisi voinut kattaa. Emme kuitenkaan pyrkineet rakentamaan podcastaamisesta elinkeinoa.

Sisältöä ja uutta ohjelmaa pyrittiin tuottamaan tasaisin välein, jotta uusi podcast vakiinnuttaisi paikkansa. Koska Leffatykki.com:in podcast-tiimiin oli tuolloin lupautunut noin kymmenen henkilöä mukaan, eikä tämän harrastustoiminnan keveyttä haluttu ehkäistä, podcastiin liittyviä tehtäviä haluttiin jakaa. Olin itse lupautunut yhdeksi taustatoimituk-

⁹³ "Internet radiot: Radio soikoon". MikroPC.net. 2008.

⁹⁴ Demopoulos 2006, 132-133.

sen jutunkirjoittajaksi ja tekemään tarvittaessa myös pieniä haastatteluja. Koin ymmärtäväni toimittamisesta jonkin verran, koska olin aiemmin kirjoittanut paikallislehtiin, ja pidin harrastusta itselleni mieluisana sen elokuva-aiheisuuden takia – aivan kuten elokuva-arvostelujen kirjoittamisen Leffatykin sivustolle. Harrastuksen kevytluonteisuus ilmenee Arskan minulle lähettämästään sähköpostiviestistä syyskuussa 2008:

Mitä luulet saisitko tehtyä jonkun jutun avausjaksoon joka on tarkoitus tulla 6.10. ulos. Tollaisia aikatauluja ollaan ajateltu.

Saataisiin juttuhomma käyntiin ja joku tekisi sen ekan. Noita juttuja vois jatkossa tehdä aina kun sille päälle sattuu. Ei tarvi mitään ns. säännöllistä kunhan ois yksi resurssi lisää joka pystyy tuottamaan juttuja silloin tällöin.⁹⁵

Miten tällaisella idealla toiminut Leffatykki Podcast sitten käytännössä onnistui? Koska kyseessä oli harrastus, eikä palkallinen työ, tekijätiimiin osallistuminen ei kaikkien sen jäsen jäsenten osalta ollut ollenkaan säännöllistä, ja joidenkin osallistuminen jäi jopa vain pelkäksi haaveeksi muunlaisten henkilökohtaisten intressien vallattua podcastin paikan heidän kalentereissaan. Hankaluuksia aiheutti myös se, että ainut varsinainen juontajamme ei aina pystynyt muilta kiireiltään tai edes muistanut äänittää podcast-lähetystä silloin kun sitä varten kerätyt uutiset olivat vielä tuoreita. Seuraava Facebookin välityksellä käyty lyhennetty vuoropuhelu kiteyttää hyvin Leffatykki Podcastin ensimmäisen vuoden tekemisen tapaa:

23.7.2009 Arska: Pidetään täällä peukkuja jakson suhteen että ehtisit. Kohta pitää alkaa tuottaa uusia uutisia ettei ne ole liian kuluneita. Söpön pääaihe on kuitenkin onneksi ajaton. :)

23.7.2009 Eero: Kyllä se huomiselle menee. Yritän saada heti aamusta.

23.7.2009 Söpö: Mulla pamahti näyttis viime viikolla (...), joten en valitettavasti voi auttaa vähään aikaan uutisten kanssa.

23.7.2009 Arska: Juu. Nou hätä. Kyllä niillä uutisilla mennään.

25.7.2009 Eero: Tajusin vasta nyt, että perjantaihan men Tänään uusi yritys.

25.7.2009 Arska: Jees.

25.7.2009 Eero: No sehän on sitten siivouspäivä täällä kotona (...) Katsotaan jos tuohon joku rako vielä tulee, mutta muuten menee huomiselle. Taas.

26.7.2009 Eero: Tämä menee nyt kyllä ihan farssiksi. (...)

27.7.2009 Eero: Jakso kohta ladattavissa!

1.9.2009 Arska: Moi, Mites päästään uutta Podcastia tyrkkään ilmoille. (...)

⁹⁵ Arska. ”Podcastista”. 6.9.2008. Sähköpostiviesti.

- 2.9.2009 Eero: (...) pitäisi aikaa irrota ensiviikolla. Ensikuussa on sitten eri asia. Muutto ja remontti tiedossa eikä mitään ajus millon saadaan netti sinne puhumattakaan työhuoneen valmistumisesta. (...)
- 4.9.2009 Söpö: Tuolla Docsissa on (...) neljä uutista, ja yritän saada loppuja kasaan vaikka ensi yönä. Sunnuntaiksi viimeistään, kun pitää tässä luentopäiväkirjaakin duunata ja muuta kirjallista ASAP duunin ohessa. (...)
- 4.9.2009 Arska: Laittelen itse tänään illalla tv-vinkit sisään. Nyt kannattaa kertoa jo jotain vinkkejään.
- 4.9.2009 Ilkka: Uutisia lisäilen viikonlopun mittaan. (...)
- 12.9.2009 Arska: Millos Podcastia olisi odotettavissa ilmoille?
- 12.9.2009 Eero: Jokos se nyt tällä viikolla piti? Täällä ollaan niin remonttifiiliksissä, että ei tajua miten päivät juoksee.⁹⁶

Emme selkeästikään edes ymmärtäneet podcastin kokonaisideaa yrittäessämme pyrkiä uutisilla ajankohtaisuuteen ja nostamalla nimenomaan uutiset jaksojen pääasialliseksi anniksi; kun podcast-lähetys on mahdollista ladata uudelleen ja uudelleen hamaan tulevaisuuteen, huomispäivän kuulijaa eivät välttämättä kiinnosta eilispäivän uutiset, ellei hän sitten esimerkiksi kirjoita tutkimusta, johon hän tarvitsisi niitä viitteikseen. Podcastin ideointi- ja suunnitteluprosessin tuloksista siis ainakin uutistoimittamisen ja riippuvaisuuden samasta juontajasta voi katsoa epäonnistuneen niin tekijän kuin yleisönkin näkökulmasta.

Ideointi- ja suunnitteluprosessin ei kuitenkaan tarvitse loppua käytännön tekemisen aikana. Viitaten aiemmin luvussa 3.1 mainitsemaani Jack D. Herringtonin kommenttiin, virheistä pitäisi oppia, myös podcastin kohdalla. Jatkoimme tekijätiimin sisällä oman podcastimme suunnittelua eteenpäin. Jo tuon suunnittelun lähtiessä varsinaisesti käyntiin, tiimiin syksyllä 2009 liittynyt alive esitti seuraavaa:

Olen kuunnellut erittäin aktiivisesti iPhoneen hankkimisen jälkeen Macbreak Weekly -podcastia ja olen kovasti tykästynyt semmoiseen radiolähetystyyppiseen keskusteluun, mitä siinä on. (...) voisi syksylle haalia vaikka pari päivää, jolloin podcast porukka ja tekniikka on kokoontuneena johonkin paikkaan x. Sieltä sitten ”lähetetään” podcast vieraiden kera.⁹⁷

Aloimme edellisen ehdotuksen innoittamina pohtia podcastin muuttamista keskustelu-paneeliohjelmaksi. Muiden podcastien toteutustapoja seuraamalla selvitimme, että kes-

⁹⁶ ”Leffatykki Podcast -yksityisviestit”. Facebook.com. 2009.

⁹⁷ ”Leffatykki Podcast -yksityisviestit”. Facebook.com. 16.9.2009.

kustelun äänittäminen onnistuisi myös Internet-puhelinyhteyden kautta, jolloin tiimin jäsenten väliset fyysiset välimatkat eivät muodostuisi esteeksi uuden idean kokeilulle. Koska tuolloin suomeksi tarjolla olleista harrastelijoiden elokuvapodcasteista KinoSilmä, Leffamoguli ja Sumua perjantaina olivat juuri paneelityyppisiä, pyrimme kuitenkin miettimään niistä hieman poikkeavampaa konseptia. Kuten seuraava Eeron kommentti syyskuulta 2009 ilmentää, emme halunneet myöskään täysin luopua vanhas- ta kaavasta: ”Minusta koko ohjelmaa ei kannata keskustelumuotoon missään nimessä siirtää, vaan siitä voisi rakentaa yhden osion tai sitten korvata pääaiheita haastattelujen puuttuessa.” Tuossakin vaiheessa halusimme podcastiimme ajankohtaisuutta, joten esi- merkiksi Arska ehdotti keskustelua ensi-illoista ja Ilkka DVD-uutuuksista.⁹⁸

Aktiivinen suunnittelu- ja ideointikeskustelu tuotti niin paljon hyviä ajatuksia, että uu- distetusta Leffatykki Podcastista oli tarkoitus tehdä demoversio jo ennen vuodenvaih- detta 2009-2010. Eero päätyi tuolloin luopumaan juontotehtävästään osittain, johtuen yhä kiireisemmästä aikataulustaan. Hän oli kuitenkin vielä tammikuussa 2010 mukana suunnittelemassa tämän pro gradun varsinaiselle tutkimusperiodille osuvaa Leffatykki Podcastin kautta. Eeron piti myös vielä tuolloin jatkaa juontajana, mutta uuden kauden aloitusjakson taltioimisen lähestyessä koko projekti uhkasi kaatua aikatauluongelmiin. Tammikuussa 2010 hän tuli seuraavaan päätökseen:

Semmoista tässä nyt aloin pohtia, että onko siinä mitään järkeä, että podcastin aikataulut ja julkaisut sidotaan minun kiireisiin aikatauluihini, kun minun työpanos nyt entisestään kutistuu? (...) Vaikka podcastia onkin oikein mukava ollut tehdä, niin tässä vaiheessa (...) oikeasti ihan mielelläni jättäytyisin pois, kun selkeästi muilta sitä aikaa ja tahtoa enemmän löytyy.⁹⁹

Suunnitelmissa oli alkujaan ollut, että Eero lukisi edelleen taustatoimitettuja juttuja, tv- vinkkejä ja johtaisi myös paneelikeskustelua, mutta hätätilanteessa tämän voisi jatkossa tehdä myös joku muu – kuka tarkalleen ottaen, sitä emme olleet päättäneet. Hänen ää- nensä olisi kuitenkin haluttu pitää Leffatykki Podcastissa, sillä kuulijapalautteenkin mu- kaan: ”Juontaja veti mielestäni paremmin kuin moni radiojuontaja.”¹⁰⁰

⁹⁸ ”Leffatykki Podcast -yksityisviestit”. Facebook.com. 16.9.2009.

⁹⁹ ”Leffatykki Podcast -yksityisviestit”. Facebook.com. 10.1.2010.

¹⁰⁰ ”Leffatykki Podcast”. Leffatykki.com. 4.11.2008. Nimimerkki Nanopolin kommentti.

Ideointi- ja suunnitteluprosessi voi kääntää suuntaansa hyvinkin äkisti, kuten tässä tilanteessa tapahtui. Koska olimme sopineet aloittavamme uuden kauden äänitykset vain parin päivän sisällä Eeron ilmoituksesta, jouduimme vielä kertaalleen jakamaan tehtäviä uudelleen ja muuttamaan jakson rakenteellista ideaa hyvin nopeasti. Tässä tilanteessa oli suureksi avuksi, että Eero pystyi edelleen antamaan teknistä tukea muita kokeneempaan podcastaajana kiireistään huolimatta. Jos tiimistä ei olisi enää löytynyt tarpeeksi jäseniä tekemään podcastia joko osaamisen, ehtimisen tai haluamisen vuoksi, tämä toiminta olisi joko loppunut kokonaan kaiken suunnittelun jälkeenkin, tai jatkunut kaavailusta suunnitelmasta suuresti eroavalla tavalla mutta mahdollisesti vain lyhyen aikaa. KonsoliFIN-sivuston peliaiheisia paneelikeskusteluja sisältävässä podcastissa päädyttiin väliaikaisesti radikaaliin luovuuteen huhtikuussa 2011, kun uusi podcast-jakso oli viivästynyt. Jakson Poopen Halocastista yksin ideoinut ja toteuttanut nimimerkki Paavi antaa podcast-episodinsa alussa paljonpuhuvan kuvan kohdalleen sattuneesta tilanteesta. Tämän juonnon taustalla soi gregoriaaninen kirkkolaulumusiikki:

Minä olen Paavi (...) ja minä haluan kysyä teiltä jotakin: Eikö ihminen ole oikeutettu tekemään podcastia niin kuin hän haluaa? ”Ei”, sanoo Nisu, ”Se kuuluu yhteisölle.” ”Ehei”, sanoo Jyri, ”Se kuuluu juontajalle.” ”Ei”, sanoo Tt2k-mikälie, ”Se kuuluu tekniselle hölynpölylle.” ”Ei”, sanoo Äksä vaan, ”Roskitaan se.” ”Ei”, sanoo Ulvi, ”Se kuuluu Teemu Selänteelle.” No minä en suostunut hyväksymään heidän vastauksiaan, vaan valitsin jotain erilaista. Valitsin mahdottoman. Minä valitsin... Halocastin.

Täällä ei ole enää ketään korjaamassa virheitäni, kyseenalaistamassa Zeldatietouttani tai pilaamassa hyviä vitsejä. (...)

Meillä on täällä tosi hyvä jengi nyt kasassa. (...) Oikeesti mä olen täällä yksin puhumassa Halosta ja Halomonologi tulee nyt. Saa nähdä kuinka kauan kestää. Tää on vähän, puoliks lonkalt lähtee nyt.¹⁰¹

Edellisen kaltaiseen niin kutsuttuun radikaaliuteen emme kuitenkaan joutuneet turvautumaan Leffatykki Podcastissa. Korvasimme pitkät juonnot kokonaan paneelikeskustelulla, joka monen muunkin harrastajapodcastajan käyttämänä tapana vaikutti turvalliselta vaihtoehdolta. Voisi jopa väittää, että paneelikeskustelu on sekä suomalaisissa että muunmaalaisissa podcasteissa yksi suosituimpia tekemisen malleja. Varsinaisia podcast-genrejä on olemassa samaan tapaan kuin radio-ohjelmien genrejä, eli asiaohjelmista koomiseen huulenheittoon mutta yksi podcast voi tekijästään tai tekijöistään riippuen vaihtaa lajityyppiään toisinaan jopa jaksosta toiseen.

¹⁰¹ ”Poopen Halocast”. KonsoliFIN.net. Luotu: 1.4.2011.

Leffatykki Podcastin paneelin jäsenistä osa oli tavannut toisensa mainitsemisani Tykki-miiteissä, minkä arvelimme edesauttavan keskustelun ylläpitämistä. Tekijätiimiin ottivat osaa tarvittaessa myös paneelin ulkopuolinen leikkaaja ja käsikirjoittaja. Ryhmäkeskusteluun sopivia aiheideoita keräsimme sekä uutisista että Leffatykki.com:in keskustelufoorumilta ja tulevia elokuva- tai tv-esityksiä ilmoittavilta sivustoilta. Tämän lisäksi päädyimme erottelemaan tuoreet haastattelut lyhyiksi erikoisepisodeiksi, jotta niiden julkistaminen ei olisi enää ollut riippuvainen siitä, milloin keskustelupanelistit ehtisivät kokoontua puhelinyhteyteen. Haastattelujen ja muiden lyhyiden erikoisjuttujen ajankoh- taisuus ei ole ainutkertaista, joten tämän järjestelmän ansiosta halukkaat kuulijat saattoi- vat palata niiden pariin pidemmän ajan päästä entistä vähemmällä vaivalla. Tämä tar- koittaa sitä, että heidän ei tarvinnut enää kelata koko jaksoa siihen kohtaan, josta varsi- nainen erikoisosuus olisi alkanut, koska se oli erotettu yhdestä jaksosegmentistä omaksi episodikseen.

Lopullinen ohjelmakonseptimme erosi monin tavoin aiemmasta, mutta verrattuna mui- hin kotimaisiin elokuvapodcasteihin sen idea ei ollut niin harrastelija- kuin ammattilais- tasollakaan erikoisen poikkeuksellinen. Yhtä kaikki, emme kokeneet tätä rasitteena, koska vielä tätä kirjoittaessanikaan suomeksi ei tehdä kymmenittäin nimenomaan tämän aihepiirin ja lajityypin podcasteja, eikä oma podcastimme toisaalta riistäytynyt missään vaiheessa sellaiseen muotoon tai sellaisen sisällön puolelle, joka ei olisi henkinyt Leffa- tykki.com:in perusideaa ja suuntausta.

Ted Demopouloksen podcast-oppaaseensa haastattelema IT-journalisti ja konsultti Paul Gillinin mukaan hyvä podcast-sisältö on intohimoisesti toteutettua¹⁰². Intohimo eloku- vaan on ollut koko ajan läsnä Leffatykki Podcastin suunnittelussa ja toteutuksessa aina- kin niiden henkilöiden osalta, jotka ovat tähän podcastiin vaikuttaneet aktiivisesti. Toi- nen asia on, kuuluuko tai näkyykö se silti yleisölle. Mikään palaute ei ole päinvastaista väittänyt, mutta toisaalta emme ole kysyneet asiasta yleisöltä suoraan.

Teoriassa Leffatykki Podcastin tiimi muistuttaa massatuotantojärjestelmää, sillä suunnit-

102 Demopoulos 2006, 123.

telimme läpikäyvämmä toistuvan prosessin, jonka tuloksena syntyisi jokin tuote tai palvelu, eli tässä tapauksessa uusi ohjelmajakso podcastiin¹⁰³. Harrastajapohjalta tämä on ehkä väärä lähestymistapa tekemiseen, sillä se vaatii usealta tiimiläiseltä tiukempaa sitoutumista projektiin kuin kenelläkään oli tarkoitus antaa. Toisaalta on vaikea keksiä, millä muulla tavalla halutun kaltainen podcast olisi voitu synnyttää.

3.1.2 Case-esimerkki ideoinnista ja suunnittelusta: Storyrasia Podcast

Storyrasia Podcastin päällimmäinen ero Leffatykki Podcastiin on, että se on kokonaan yhden henkilön projekti. Mikään ei pakota välttämättä tekemään kaikkea projektissa yksin, mutta yksintekeminen voi olla voimavara silloin kun tiimityö ei jostakin syystä onnistu. Storyrasian kohdalla eräs päällimmäisistä tavoitteistani oli pyrkiä riippumattomuuteen, mahdollisimman täydellisen vastakohtan luomiseen Leffatykki Podcastin toimintamallille. Kun tekijöitä on vain yksi, aikatauluja, prioriteetteja, osaamista ja motivaatiota on vain yhden henkilön edestä. Halusin alkaa oman podcastini nimenomaan tältä resurssipohjalta, vaikka toivoin silti voivani kasvattaa sen tekijätiimiä myöhemmin. Ajatuksena ni oli, ettei projekti joutuisi olemaan liikaa riippuvainen vain minusta, jos se osoittautuisi suosituksi.

Storyrasian historiaan vaikutti sekä kokemukseni Leffatykki.com:issa että muissa erilaisissa verkkoyhteisöissä, kuten videopalvelu YouTubessa. Olin keväällä 2007 tehnyt videopalvelussa tutkimusta liittyen verkkoyhteisöjä ja niissä tapahtuvaa vuorovaikutusta käsitelleeseen kurssiin. Vaikka kurssi oli jo ohi, säilytin sen myötä luomani profiilisivun¹⁰⁴ YouTubessa ja jatkoin kurssilla aloittamaani vuorovaikuttamista muiden palvelun käyttäjien kanssa. YouTube-kanavallani oli tuolloin muutama kymmenen tilaajaa, joita varten tein erilaisia videoita animaatioista kielenopetukseen. Samaan aikaan innostuin kuuntelemaan äänikirjoja, joista erityisesti Dan Brownin *Meteoriitti* viehätti minua lukijan eläytymisen takia. Yritin löytää lisää vastaavia kuuntelukokemuksia podcast-muodossa, mutta havaitsin, että suomenkielisessä podcast-maailmassa niitä ei tuolloin oikeastaan ollut tarjolla. Englanninkielisen podcastaamisen puolella *storytelling*- eli tarinankerrontagenressä ohjelmia oli, mutta ei läheskään niin paljon kuin esimerkiksi musiikki- tai jutustelutyyppejä ajankohtaisohjelmia.

¹⁰³ Shtub 2005, 2.

¹⁰⁴ ”LadyDiWolfe”. Youtube.com. Luettu: 5.10.2011.

Tarinankerrontaa tarjosi tuon kielialueen piirissä esimerkiksi tieteisfiktioon keskittynyt *Escape Pod* ja rikostarinointiin orientoitunut Kevin Colliganin *Well Told Tales*. Näistä ensimmäistä, yhteisön ylläpitämää *Escape Podia*, olin kuunnellut satunnaisesti jo vuonna 2005, jolloin se julkaisi ensimmäiset episodinsa¹⁰⁵. *Well Told Talesia* määritteli pitkälti yhden henkilön, eli Kevin Colliganin panos. Hän kirjoitti ja ohjasi, mutta teki työkseen myös esimerkiksi verkkosivuja¹⁰⁶.

Colliganin taustan monipuolisuus muistutti jonkin verran omaani ja inspiroi minua; olin opiskellut elokuvan teoriaa ja käytäntöä kansanopistossa 2000-luvun alussa, jolloin koekelin muun muassa blue screen -teknologiaa käsikirjoittamassani lyhytelokuvassa. Kuva 3 on kuvakaappaus tästä kokeilusta. Sen lisäksi kirjoitin paikallislehtiin ja opiskelin kirjoittamista pitkin 2000-lukua – tietojenkäsittelyyn liittyvien opintojeni rinnalla. Valmistuin tietojenkäsittelyn tradenomiksi 2006. Halusin kuitenkin kirjoittaa fiktiota.

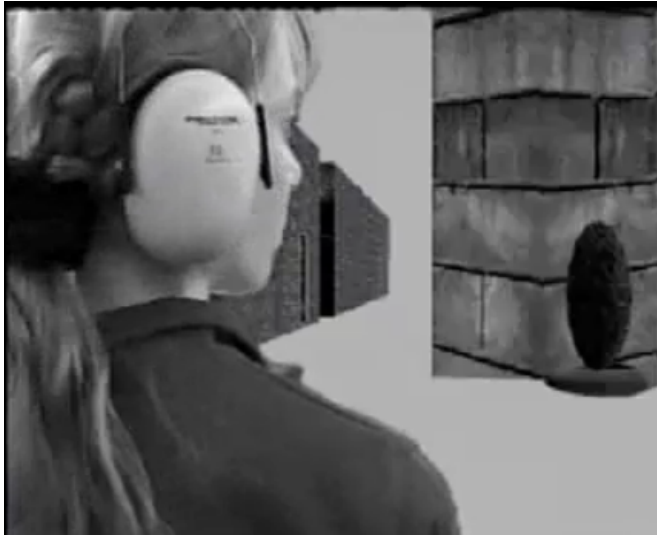
Tekstien julkaiseminen kustantajien kautta voi olla hidasta ja hankalaa, mutta verkossa julkaisemisen voi tehdä itse ja minimaalisin kustannuksin¹⁰⁷. Podcast vaikutti sopivalta tavalta julkaista materiaalia, ja sopi myös suunnitelmiini kirjoittaa podcast-aiheinen pro gradu. Jo ensimmäisen jakson, jonka julkaisin aivan vuoden 2009 lopussa, ohessa ilmoitin ottavani Storyrasiaan mukaan myös muiden kiinnostuneiden kirjoittajien tekstejä. Tekstin lajityyppinä päätin pitää tieteisfiktion ja fantasian, jotta liian monenlaisten lajityyppien kirjo ei tekisi podcastistani hankalasti lähestyttävää.

Yhtä kaikki, oman podcastini keskeisin sisältö muotoutui ääneen luetusta tarinasta. Perusrakenteen lainasin *Escape Podista*, jossa tarinaa edelsi lyhyt puhuttu intro. Pidin sitä hyvänä ratkaisuna, sillä tällaisen intron voisi kuvailla toimivan hiukan samaan tapaan kuin kirjoitetun kirjan kannen: yleisölle selviäisi sen kautta, minkälaista proosaa he voisivat odottaa saavansa. Lisäksi heille paljastuisi sen avulla, millä kielellä sisältö kussakin jaksossa olisi.

105 ”Escape Pod”. Escapepod.org. 27.10.2009.

106 ”Interview: Kevin Colligan of Well Told Tales”. [World of fiction](http://Worldoffiction.com). Luotu: 8.5.2009.

107 ”Ohjeita käsikirjoituksen lähettäjälle”. Like.fi. Luettu: 18.10.2009.

Kuva 3: Kollazo-lyhytelokuvassa osa kohtauksista toteutettiin blue screen -teknologialla. Blue screeninä oppilasryhmämme käytti sinistä kangasta, jonka tilalle vaihdoin elokuvan jälkikäsitellyssä 3D-ohjelmalla luomani miljöön.

Kieli, tai pikemminkin kielimuuri, oli kohota esteeksi Storyrasian toteutumiselle. Olin YouTubessa saanut jo hyvän kosketuksen muihin yhteisön jäseniin, joten päätin julkaista jokaisesta Storyrasian episodista myös sisältöä siellä olleella kanavallani. Tämä päätös juontui pro graduni aikataulusta, sillä en uskonut saavani omalle podcastilleni yleisöä tarpeeksi nopeasti hyödyntämättä jo olemassa olleita verkostojani. Suureen yleisömäärään en silti tuudittautunut, koska olin ja olen edelleen kirjoittajana mutta myös podcastaajana tuntematon henkilö. Mutta, kuten Naurispajan Hirppikselle ja Virballe, minulle riitti ajatus ainakin yhdestä mahdollisesta kuulijasta.

Virba: No se varmaan tuli multa, mä olin löytänyt podcastit (...) 2006 kesällä. (...) Sitten mä Hirppikselle esittelin tän idean, kun olin kuunnellut tämmöstä podcastia kun Rumour Girls (...) ja mä muistan et mä ajattelin että hemmetti, et kyllähän me nyt parempaan pystytään. Ja menin tämä kourassa Hirppikselle, että eikö me muka pystyttäis parempaan ja sehän innostu heti.

Hirppis: (...) Se jotenkin niinku purasi, kun tiedettiin, että hei, meillä on ainakin yksi kuuntelija jo ensimmäisessä jaksossa.¹⁰⁸

YouTubessa julkaisu tarkoitti kuitenkin sitä, että en voinut tehdä jaksoja kokonaan ja vain suomeksi; olin tehnyt sinne materiaalia aiemmin englanniksi, joten en voinut olettaa, että yleisössäni olisi ollut välttämättä ketään suomea ymmärtävää. Olisin voinut liit-

108 ”Sula Pinta #45: Naurispaja auttaa, ei saarnaa”. Sula Pinta. Podcast. Luotu: 23.7.2009.

tää YouTube-videoihini tekstityksen englannin kielellä, mutta varsinaiseen podcast-tallenteeseen, jossa on vain ääntä, puhuttu käännös olisi ollut joka tapauksessa pakko tehdä. Niin päädyin tekemään jokaisen jakson sekä suomeksi että englanniksi podcastini kaikissa levitysmuodoissa.

Videon mukaantulon myötä jouduin suunnittelemaan podcastini sisältöä myös muulla tavoin. Jos aikoisin käyttää videopalvelua podcastini levittämiseen, olisi myös mielekäs tätä palvelua käyttävän yleisön kannalta tarjota heille sitä, mitä he odottaisivat. Eli videon pitäisi sisältää äänen lisäksi jotakin visuaalista sisältöä. Ymmärsin, että kuvan käyttäminen loisi uusia mahdollisuuksia kerronnan kannalta. Kuten taiteilija Mark Stephen Meadows kirjoittaa kirjassaan *Pause & Effect: The Art of Interactive Narrative*, kirjoitettu tai puhuttu teksti voi kuvailla jotakin asiaa, mutta kuva voi myös esittää sen¹⁰⁹. Kuvalla on erilainen narratiivinen ulottuvuus kuin pelkällä kuullulla tai luetulla tekstillä. Meadows huomauttaakin, että kuvan pitäisi tuoda esiin sen tekijän ajatusta ja kertoa tarinaa tekijän valitsemalla tavalla¹¹⁰. Tämä oli yksi syy, miksi päätin lisäksi julkaista podcastini videojaksot ilman selittelevää introa ja luoda animaation keinoin kuvaan sitä, mitä jätin sanomatta.

Video toi mukanaan myös yhden isomman ongelman: kuva saattaisi kaivata musiikillista äänimaisemaa tuekseen. En pitänyt podsafemusiikkia tarpeeksi helppona ja varmana ratkaisuna ongelmaan, sillä tekijänoikeuskäytännöt voivat aina muuttua myös sen osalta. Musiikki, johon minulla itselläni olisi täydellinen tekijänoikeus, voisi olla vain itse luomaani. Itse tehtyyn musiikkiin liittyi oma problematiikkansa: vaikka periaatteessa tiedän, miten esimerkiksi tietokoneella sävelletään musiikkia, en ole säveltäjä. Muutaman kokeilun ja erehdyksen jälkeen onnistuin tästä huolimatta tekemään melodian, joka mielestäni sopi podcastini sisällölle. Varsinainen tunnussävelmä ei kuitenkaan valmistunut vielä ensimmäiseen, eikä toiseenkaan Storyrasian jaksoon, mistä voi päätellä tekemieni kokeilujen ja erehdysten määrää.

Musiikin lisäksi suunnittelin logon ja värimaailman podcastini blogisivulle. Pitäydyin visuaalisen ilmeen osalta hillityissä ja rauhallisissa väreissä, välittääkseni viestin sees-

¹⁰⁹Meadows 2002, 84.

¹¹⁰Meadows 2002, 95.

teisempiin hetkiin soveltuvasta ohjelmasisällöstä. Tässä hain apua painoalan kirjallisuudesta. Pantonella johtavassa asemassa työskentelevän Leatrice Eisemanin värisävyjen merkityksiä ja käyttömahdollisuuksia käsittelevä kirja *Color; Messages and Meanings: A "Pantone" Color Resource* kuvaa esimerkiksi harmaata neutraaliksi väriksi, jonka rinnalla on hyvä esittää mitä tahansa muuta väriä¹¹¹. Violettia hän kuvaa taas meditatiiviseksi ja kiehtovaksi väriksi¹¹².

Koko suunnitteluprosessin voisi toteuttaa myös vähemmällä paneutumisella ja suurpiirteisemmin, mutta halusin kokeilla, miten laaja-alaista tietoa siinä voisi kaiken kaikkiaan käyttää. Käytännössä rajoja ei oikeastaan ole. Podcastinkin suunnittelussa ja ideoinnissa voi uppoutua niin markkinoinnin perusteisiin ja kuvankäsittelyyn kuin yleisötutkimusten tuloksiin ja estetiikan alkeisiin. On harrastajan omasta halusta ja ajallisista resursseista kiinni, kuinka paljon hän voi tai pystyy yksin tekemään. Joka tapauksessa tämä kaikki todistaa, että podcastin voi tehdä varsin kokonaisvaltaisesti yksin.

Ratkaisu YouTuben käyttämisestä yhtenä levityskanavana osoittautui onnistuneeksi. Vaikka Storyrasian yleisö ei missään kieliryhmässä ollut suuri vuoden 2010 aikana, huomattavin osa tämän podcastini seuraajista tuli juuri YouTuben kautta¹¹³. Myös kaikki saamani Storyrasiaa koskevat kommentit välittyivät sitä kautta. Tiedossani ei ole, että Storyrasiaa olisi kuunneltu esimerkiksi Last.FM-äänitelpalvelun kautta tuona aikana yhtään kertaa. Tuohonkin palveluun avasin silti podcastilleni oman sivun, jotta Storyrasiaa olisi ollut mahdollista ladata tarpeeksi monista erilaisista lähteistä.

3.2 Markkinoinnin kaksi puolta

Kenen puoleen aloittelijat voivat kääntyä, tai onko podcastaajilla jossakin kenties jokin salainen loosi, jossa alan viimeisimmät ja tärkeimmät faktat voisi kuulla taatusti? Podcastaamisesta on kirjoitettu useita opaskirjoja, joiden kirjoittajilla on omaa podcastaushistoriaa, mutta koko harrastuskenttää ajatellen sen kaikki toimijat eivät ole kovin selkeästi järjestäytyneitä. Jack D. Herrington kehottaa oppaassaan aloittelevia podcastaajia

111 Eiseman 2007, 49.

112 Eiseman 2007, 43.

113 Esimerkiksi podcastini ensimmäinen suomenkielinen videoepisodi sai YouTubessa ensimmäisen kuukauden aikana 54 näyttökertaa ja englanninkielinen 63.

silti hakeutumaan samaa alaa harrastavien verkkoyhteisöön¹¹⁴. Käytännössä tämä ei ole niin yksinkertaista; oman kokemuksen mukaan Internet on täynnä erilaisia podcast-hakemistoja ja niiden rinnalla toimivia foorumeita sekä ohjelmia, joilla on käytössään omat listansa alan tarjonnasta. Toisaalta taas omaa podcastia aloittaessani vain suomalaisia podcasteja listaavia sivuja saattoi Google-haussa löytää alle kymmenen ja nekin olivat joko rikkinäisten linkkien täyttämiä tai muuten vajavaisia¹¹⁵. Kaikkien näiden sivujen, ohjelmien ja palveluiden paljoudesta voisi silti kuvitella olevan siinä mielessä hyötyä, että niiden kautta podcastien kuuntelijoilla olisi lukemattomia kanavia löytää mieleisimmät ohjelmansa ja podcastaajien taas löytää helposti kollegoja. Mutta, kuten Ted Demopouloksen haastattelema podcast-tuottaja Rob Safuto on havainnut, perinteisessä mediassa kanavien määrää rajoitetaan, vaan podcastauksessa – uusia podcasteja syntyy päivittäin rajoittamattomasti¹¹⁶. Yleisöä voi yrittää haalia verkostoitumalla, mutta se vaatii myös Internetissä sosiaalisia taitoja, vaikka kommunikointi ei tapahdukaan kasvokkain¹¹⁷. Vain yhden mainostus- tai ilmoitustavan valinta ei ole järkevä ratkaisu, jos tekijä haluaa maksimoida yleisönsä.

Jana Besserin, Katja Hofmannin ja Martha Larsonin teettämä podcast-tutkimus kertoo hieman tarkemmin, kuinka yleisö saa tietää erilaisista podcasteista. 50% heidän tutkimukseensa vastanneista löysi podcasteja surfaillemalla verkkosivuilta toisille, ja 41% oli saanut tietää jostakin podcastista jonkun muun suositusten kautta. Lähes neljäsosalla vastaajista oli ollut käytössä lisäksi jokin hakukone, jollaiseksi tässä tutkimuksessa miellettiin myös iTunes-ohjelma.¹¹⁸ Näiden tulosten pohjalta aloittelevankin podcastaajan kannattaisi niin kutsutusti huudella podcastistaan mahdollisimmat monella sivustolla ja foorumilla, jotta joku edes vahingossa osuisi kuuntelemaan juuri hänen tuotantoaan. Jos kuuntelija sitten pitäisi kuulemastaan, hän luultavasti jakaisi positiivisen kokemuksensa myötä tiedon podcastista muille samanhenkisille verkkokäyttäjille.

Kyllähän podcastit on sen verran kätevä tapa kuunnella musiikkia, että niiden lisäksi ei tule juuri kuunneltua kuin Leon Bolierin ja Sied van Rielin kuukausittaiset setit AH:lta.¹¹⁹

Podcastaajan asema on käytännössä hankala; vaikka Internet voi vaikuttaakin olevan

¹¹⁴Herrington 2005, 268.

¹¹⁵ Tällä hetkellä tilanne on hieman parempi, sillä toiminnassa ovat sekä Henrik Anttosen ylläpitämä podcastit.tv ja sen tavoin suomalaisia podcasteja jakeleva striimi.net.

¹¹⁶ Demopoulos 2006, 137.

¹¹⁷ Aalto & Uusisaari 2010, 35.

¹¹⁸ Besser, Hofmann & Larson 2008, 31. Elektroninen dokumentti.

¹¹⁹ ”Podcastit, käytätkö? Suosittele hyviä podcasteja!” Klubitus.org. Nimimerkki deviq'n kommentti.

pullollaan tietoa, kaikki se tieto on eri ihmisten lisäämää, eikä kukaan lisää podcastaajan puolesta hänen ohjelmaansa millekään sivulle varsinkaan silloin, kun tekijä on vielä yleisölleen tuntematon. Internetiin voi syyttää tietoa omasta tuotannosta, mutta uusia hakusivustoja ja -välineitä kehitellään ja rakennetaan koko ajan lisää. Tuntemattomuudesta ponnistaminen vaatii vähintäänkin ahkeruutta rekisteröityä palveluista suosituimmille. Suosittujen palvelujen ongelma on, että tuhansien ja kymmentuhansien muiden podcastaajien joukosta on vaikea erottua.

Tuija Aalto ja Marylka Yoe Uusisaari kirjoittavat kirjassaan *Löydy* verkossaeläjän brändäytymisestä. He puhuvat verkkoidentiteetin luomisesta ja sen laajentamisesta useisiin verkon yhteisöpalveluihin.¹²⁰ Antti Isokangas ja Riku Vassinen ovat kiteyttäneet samaa asiaa siten, että Googlesta löytymätön ihminen ei oikeastaan ole olemassa – ei verkon maailmassa¹²¹. Tuomalla itsensä esiin sosiaalisessa mediassa myös podcastin tekijä voisi tulla tutuksi monille, ei pelkästään niin kutsutun tosielämän eli verkon ulkopuolisen elämänsä piireille, vaan myös Internetin kautta maailmanlaajuisesti toisiinsa yhteydessä oleville ihmisryhmille. Prosessi on joskus kuitenkin sen verran pitkä ja monivaiheinen, että esimerkiksi oman Storyrasia Podcastini kohdalla päädyin käyttämään markkinointiin jo aiemmin luomiani verkostoja sen sijaan, että olisin esimerkiksi rakentanut kokonaan uuden verkkoidentiteetin sitä varten.

Podcastin markkinointi Internetissä on paljolti samanlaista kuin monen muun asian markkinointi samassa ympäristössä; kalifornialainen Managing Director Eugene Brill, joka työskentelee verkkomedian parissa, on havainnut, että sosiaalisen median tilauskeskeinen (*subscriber-centric*) luonne määrittää sisällöntuottajan yleisöä ja tekijä taas sisältöä¹²². Podcastin tilaaja ei teoriassa jää satunnaiskuuntelijaksi, koska syötteen tilaaminen tarkoittaa, että hänelle lähetetään automaattisesti ohjelman uusin jakso aina sellaisen ilmestyttyä. Yleisön rakenne taas voi olla hyvin erikoistunutta, ja niin kutsutusti oikean tilaajakunnan kerääntyminen podcastin ympärille ei tapahdu vain tiedottamallamissa tahansa tällaista olevan tarjolla nyt ja tässä. Samanhenkiset tai yleensä tietyn asian edustajat löytävät toisensa välittämällä toisistaan esimerkiksi suosituksia sekä ystävilleen että vieraille verkkokäyttäjille. Virkkublogiin kerääntyy suositusten kautta käsitöistä kiinnostuneita, tekniikkaharrastajien rakenteluvideot keräävät samankaltaises-

120 Aalto & Uusisaari 2010, 28-33.

121 Isokangas & Vassinen 2010, 41.

122 ”The Viral Value of Video.” Free Press Release. Luotu: 27.4.2010.

ta kokeilemisesta kiinnostuneita. Kun sisältö on mielekästä, palveluun jätetään pyyntö toimittaa automaattisesti ilmoitus aina uuden vastaavan sisällön ilmestymisestä.

Niin ikään uuden median parissa työskentelevä amerikkalainen CEO Eric Rice on havainnut, että esimerkiksi blogeissa sisältö myy itsensä, jos se on kirjoitettu huolellisesti, ei veny liian pitkäksi, houkuttelee yleisöä kommentoimaan, on yksinkertaisesti saavutettavissa, ei pelota yleisöä esimerkiksi laittomuuksilla, on esillä monissa yhteisöpalveluissa Facebookista Twitteriin ja päivittyy sellaisella tahdilla, ettei yleisö kuvittele tekijän hylänneen heitä¹²³. Podcastin kohdalla yhtenä ongelmana voi kuitenkin olla juuri saavutettavuus. Äänitallenteen lataaminen RSS-syötteen kautta vaatii oman ohjelmansa. Se taas pitää ensin osata ja voida asentaa tietokoneelle, tai sitä yksinkertaisesti pitää opetella käyttämään. Jotkin ihmisryhmät voisivat olla podcastien kuuntelijoita, mutta he eivät vain osaa, kykene tai ehdi tekemään kaikkea sitä, mitä niiden lataamiseksi tarvitaan. Seuraavat lainaukset kuvaavat tilannetta:

Orkidean radio unity tuli joskus podcastina mutta vika episodi näyttäisi olevan keväältä. Loput podcastit jotka mulla on on jotain radio-uutisia, ja jotenkin tuntuu vaan helpommalta mennä YLE-Areenaan webbiselaimella jos/kun niitä tarvitsee kuunnella. Itse siis tilaan podcastit Mediamonkeyhyn, web-pohjaisia podcast aggregaattoreita en ole kokeillut.¹²⁴

Itse en edes osaa kuunnella Tykin podcasteja, koska rakastan vuotta 1990 niin paljon. Neuvokaa retropelleä (Minua ei voi kuvata adjektiivilla tyhmä)¹²⁵

Tujia: Saattekste paljon selittää, että mitä te teette?

Virba: Itse asiassa huomasin tossa ihan pari päivää sitten, että sen saa selittää uudelleen ihmisille, joille sen on jo selittänyt. (...) Sen verran (...) teknistä näperrystä liittyy tähän toimintaan.¹²⁶

Markkinoinnissa on podcastien, kuten monen muunkin verkkomedian, kohdalla toinenkin puolensa. Podcastaaja itse voi olla jonkun toisen tahon markkinoija. Tarkoitan tällä sitä, että ohjelman tekijä (tai juontaja, mikäli kyseessä on kaksi eri henkilöä), voi esittää mainoksia osana podcastin sisältöä. Mainoksia sisältävä podcast voi olla niin harrastajatuotos kuin vaikkapa jonkin kaupallisen tahon tekemä. Lähetyskseen seuraavat voivat tukea ohjelmaa sekä kertomalla podcastista eteenpäin, mutta myös lahjoittamalla niiden tekijöille tarvikkeita, sisältöä, valuuttaa ohjelman jatkon turvaamiseksi tai ostamalla

123 ”Seven Reasons Why No One Is Reading Your Blog”. Free Press Release. Luotu: 9.2.2011.

124 ”Podcasteja, onko niitä vielä...?” 15.12.2011. Nimimerkki golem in kommentti.

125 ”Päivän pulinat”. Leffatykki.com. 28.2.2009. Nimimerkki Scarfacen komentti.

126 ”Sula Pinta #45. Naurispaja auttaa, ei saarnaa”. Sula Pinta. Podcast. Luotu: 23.7.2009.

ohjelmasta itselleen mainostilaa.

Podcastaus-idean isä Adam Curryn ilmoituksen mukaan hänen piirissään oli kolme podcastaajaa, jotka ansaitsivat tekemisellään kukin puolesta miljoonasta miljoonaan vuonna 2009¹²⁷. Tämä ei tietenkään tarkoita, että kaikilla kielialueilla ympäri maailmaa olisi mahdollisuus samankaltaiseen saavutukseen. Eikä tilanne välttämättä tänä päivänä ole enää sama myöskään näiden Adam Curryn piiriin kuuluneiden podcastaajien keskuudessa. Ted Demopouloksen podcast-kirjaansa haastattelema Martin McKeay, kahdessa podcastissa toimiva harrastaja huomauttaakin, että podcastaajan ei ensisijaisesti kannata tavoitella rahallista voittoa harrastuksellaan. Päivätyön vaihtaminen podcastaamiseen ei jokaisen kohdalla ole kannattavaa rahallisessa mielessä, vaan enemmän sosiaalisten suhteiden luomisen kannalta.¹²⁸ Mainontaan liittyvät ongelmat suomalaisen harrastajapodcastaamisen sisällä kuvastuvat oivallisesti Henrik Anttosen sanoista:

Nää kuuntelijaluvut on niin pienet, ettei ketään mainostajaa edes kiinnosta. (...) Mutta jos tää olisi niinkun huikea suksee, niin sitten mä ehkä (...). Per ohjelma olis viis euroa tuloa, ja se pitäisi jakaa per lärvi.¹²⁹

On kuitenkin havaittu yksi positiivinen seikka liittyen harrastajapodcasteissa oleviin mainoksiin; niissä mainos ei ole niin vihattu osa kuin esimerkiksi kaupallisen median tuottamassa sisällössä, koska yleisö mieltää mainonnan merkityksellisyyden harrastajalle suuremmaksi¹³⁰. Tämä ei tarkoita, etteikö harrastajapodcastienkin mainosisältöä koettaisi ärsyttäväksi. Podcastien suurena jakeluareenana tunnettu Podcast Alley on teettänyt aiheeseen liittyvän tutkimuksen. Sen mukaan suuri osa podcastien seuraajista vihaa esimerkiksi ennalta äänitettyjä mainoksia muun ohjelmasisällön joukossa¹³¹. Spontaanimmalla tavalla mainostettu tuote tai palvelu voi saada paljon paremman vastaanoton; tähän liittyy Ted Demopouloksen huomio omassa podcasting- ja blogausoppaassaan. Hän mainitsee, että suosituksen podcastin tai blogin mainostamaan tuotteeseen tai palveluun kiinnitetään positiivisella tavalla huomiota, koska yleisö luottaa suosimaansa podcastaajaan tai blogaajaan¹³².

HessunKahvilaa tuottava Hessu Järvinen on kirjoittanut podcasteissa mainostamista kä-

127 "Everyone is Making Money Podcasting, Are You? Mashables 9 Ways to Make Money Podcasting". Podcast Alley. Luotu: 4.11.2009.

128 Demopoulos 2006, 126.

129 "PodKaista #108". PodKaista. Podcast. Luotu: 10.2.2010.

130 Felix & Stolarz 2006, 34.

131 "The Power of Podcast Advertising". Podcast Alley. Luotu: 29.1.2010.

132 Demopoulos 2006, 55.

sittelevän opinnäytetyön. Siinä hän esittelee muun muassa erilaisia mainostyyppejä, joita myös podcastaaja voi käyttää hyväkseen. Mainoksen ei hänen mukaansa tarvitse olla itse ohjelman sisässä, vaan se voi olla esimerkiksi banneri-tyyppinen ilmoitus podcastin kotisivulla.¹³³ Tässä yhteydessä on huomioitava, että kaikenlainen tulo, myös lahjoitukset, on Suomessa yleensä verollista¹³⁴. Verotukseen liittyvät käytännöt siirtävät podcastausharrastuksen astetta lähemmäs toimintaa, jonka voi laskea työksi. Jos podcastaaja ei halua harrastuksensa muuttuvan sellaiseksi, tai kokee muuten verotukseen liittyvät käytännöt hankaliksi ja ongelmallisiksi, hänelle ei oikeastaan jää muuta mahdollisuutta kuin unohtaa mainostajien ja sponsorien hankkiminen.

Jos verotukseen liittyvät käytännöt taas eivät tunnu podcastaajasta esteeltä, asia on aivan toinen. Järvinen on havainnut, että Internetissä tekijä luo antamalla jotakin ilmaiseksi itselleen arvoa, joka myötävaikuttaa myöhemmin esimerkiksi mainostajien tai sponsorien hankkimista. Myötävaikutus syntyy yleisömäärän kasvusta.¹³⁵ Ohjelmaan, jolla ei ole kuulijoita, on hyvin vaikea saada mainostajaa. Jos ohjelman jatko on rahoituksesta kiinni, olkoon toiminta harrastus tai ei, mainostajan tai sponsorin hankkiminen voi olla hyvin tärkeä tavoite, mutta yleisömäärän kasvattaminen pitäisi hoitaa ennen sitä.

3.3 Statistiikka, joka vaikuttaa

Klassista kysymystä metsässä kaatuvasta puusta mukaillen: Onko podcastia olemassa tai voiko se jatkua, jos kuulijat eivät lataa sitä? Tallenteen tekijä tietää tallenteensa olemassaolosta, mutta vaikka hän mainostaisi podcastiaan myös muille, ei ole mitään takeita siitä, että nämä kuuntelisivat juuri hänen podcastiaan. Suomenkielisten podcastien eräs ongelma on kielialueen rajallinen kuuntelijamäärä: Suomessa suomea puhuu äidinkielenään 4,8 miljoonaa ihmistä ja 0,5 miljoonaa toisena kielenään. Heidän lisäksi suomenkielisiä on useita satoja tuhansia muissa maissa.¹³⁶ Tässä alaluvussa käyn läpi kielialueen podcastaamiseen liittyviä tilastoja ja pyrin määrittelemään, miksi ne ovat muotoutuneet sellaisiksi kuin ne ovat. Kerron myös, miten tilastot voivat vaikuttaa podcastaajan näkökulmaan omasta harrastuksestaan.

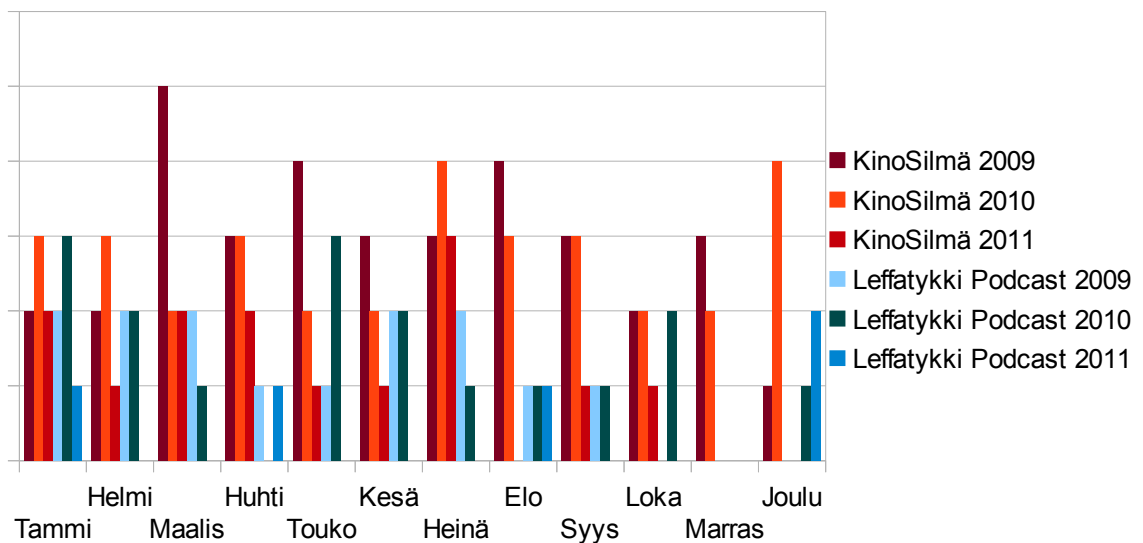
133 Järvinen 2011,16-19.

134 ”Lahjan saaminen ja antaminen”. Vero.fi. Luettu: 28.11.2011.

135 Järvinen 2011, 15-16.

136 Hakulinen et al. 2009, 9-10.

Olen valinnut kaavioihin 1 ja 2 Leffatykki Podcastin tarkastelupariksi toisen useita vuosia jatkuneen kotimaisen elokuvapodcastin, KinoSilmän. Asetettaessa KinoSilmän ja Leffatykki Podcastin kolmen vuoden episodit rinnakkain, ilmenee, että vaikka maaliskuussa 2009 KinoSilmältä tuli viisi uutta episodtia, tuo kerta jäi sen kolmen vuoden aikana ainutlaatuiseksi. Usein KinoSilmä on viihdyttänyt kuulijoitaan kuukaudessa kahdesti, joskus jopa neljästi ja joskus, kuten marraskuussa 2011, se on ollut täysin vaiti.

Kaavio 1: KinoSilmä-podcastin ja Leffatykki Podcastin julkaisumäärät vuosina 2009-2011.

Myöskään Leffatykki Podcastin uusien jaksosten ilmestyminen ei ollut kovin paljon KinoSilmää tasaisempaa. Vuonna 2010 sitä ilmestyi 17 jaksoa, kun vuotta aiemmin jaksosten lukumäärä oli 14 ja vuonna 2011 taas vaivaiset viisi. Toisaalta KinoSilmä julkaisi kaikkiaan 35 jaksoa vuonna 2009, kaksi vähemmän seuraavana vuonna ja kolmantena tarkasteluvuotena alle puolet vähemmän. Näin lyhyellä aikavälillä on mahdoton sanoa, onko KinoSilmän notkahdus pysyvä, tai hyppääkö Leffatykki Podcast jaksosten määrässä taas ylöspäin. Podcastaaminen on harrastustoimintaa kummankin tekijöille, ei säännöllistä työtä.

Historioitsija Johan Huizinga, kuuluisan *Homo Ludens* -kirjan kirjoittaja, voisi tähän huomauttaa, että harrastaminen, joka voidaan mieltää myös leikkimiseksi, on olemista epätosissaan, eikä sellainen tekeminen ei ole vakavaa, mutta se voidaan ottaa vakavas-

ti¹³⁷. Tämän ajatuksen voi ymmärtää niinkin, että harrastuksesta voi kukin muodostaa, tai saada itselleen joissakin tapauksissa työn. Mutta, koska jokaisen vuorokauteen mahtuu vain 24 tunnin edestä jotakin toimintaa, mikä tahansa harrastus, myös podcastaaminen, ottaa työkseen muuttuessaan säännöllisesti osansa niistä tunteista ja sysää samalla jonkin muun toiminnan vähemmälle. Podcastaaminen epäsäännöllisenä, rutiineista poikkeavana toimintana palvelee podcastin tekijää juuri siitä syystä, että se auttaa tekijää irrottautumaan jostakin, joka on säännöllisyytensä vuoksi mahdollisesti puuduttavaa tai rasittavaa.

Hirppis: Joskus ollaan Virban kanssa oltu sitä mieltä, että tää on meille ihan terapiaa.¹³⁸

Henrik: Suosittelen kaikille, että älkää kuunnelko (...). Tämä on semmoinen ohjelma, jota ei pitäisi tehdä mutta minusta se on terapeuttisinta, mitä voin tehdä juuri nyt.¹³⁹

Harrastusmielessä tuotettuja podcasteja yhdistää usein myös toisenlainen epäsäännöllisyys; jaksojen määrien erojen lisäksi niiden pituus ei pysy samana kuukaudesta ja vuodesta toiseen, kuten kaaviosta 2 käy ilmi. KinoSilmä teki vuonna 2010 ehkä pari jaksoa vähemmän kuin vuonna 2009, mutta toisaalta vuoden 2009 joulukuussa se oli yhteensä äänessä vain noin 70 minuuttia. Joulukuussa 2010 se taas jakoi elokuvatietouttaan noin 420 minuuttia, eli peräti seitsemän tuntia.

Leffatykki Podcastin kestot ovat varioineet niin ikään eri kuukausina, kuten kaavio 2 kertoo. Tasaisimmillaan jaksoja on julkaistu yhdestä kolmeen kuukausittain. Mutta välillä, kuten vuoden 2011 helmikuussa, ei yhtään jaksoa ole edes tehty. Jaksojen lukumäärien ja kestojen vaihteluun vaikuttaa Leffatykki Podcastin osalta niiden sisältöjen eroavaisuus; vuonna 2010 myös tässä podcastissa oli mukana keskustelupaneeli. Lyhyemmät episodit eivät sellaista keskustelua sisältäneet, vaan niihin kokosimme elokuvantekijöiden haastatteluja ja elokuva-aiheisia esseitä, jakso ja aihe kerrallaan. Miksi eri jaksojen välille sitten saattoi syntyä jopa kuukausien taukoja – siihen palaan tarkemmin, kun olen eritellyt kaavion 3 sisältöä.

Jos laajennetaan tarkasteltavien suomenkielisten äänipodcastien¹⁴⁰ ryhmää, ja otetaan

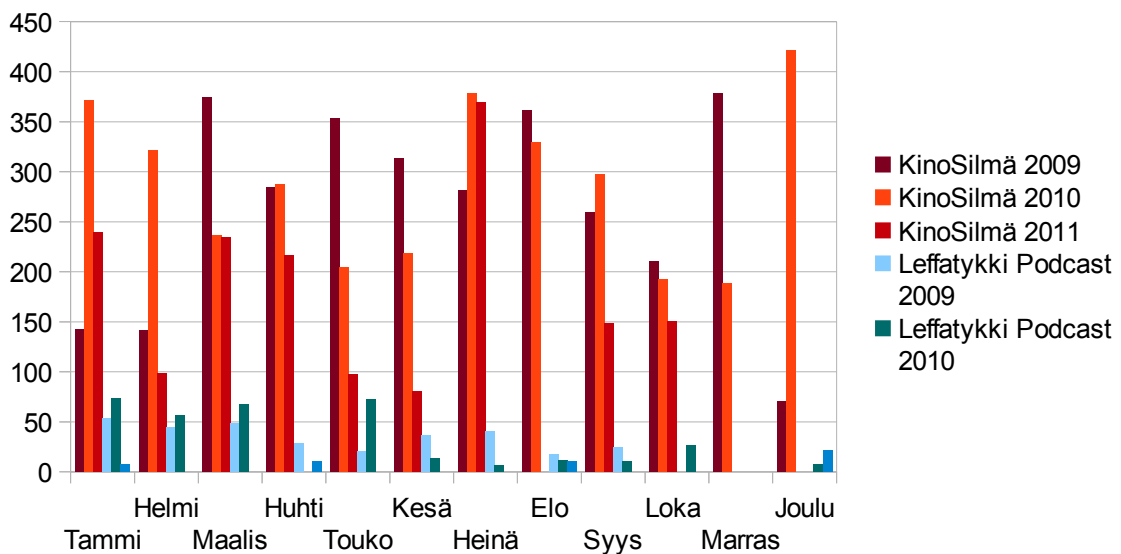
137 Huizinga 1950, 5-6.

138 ”PodKaista 16.04.10: 1000!”. PodKaista. Podcast. Luotu: 16.4.2010.

139 ”PodKaista 08.07.10: Lapsellinen itesesäililähetys”. PodKaista. Podcast. Luotu: 8.7.2010.

140 Käytän tässä täsmennystä *äänipodcastit*, koska osaan tässä mainitsemistani podcasteista on tehty myös videomuotoisia jaksoja. Esimerkiksi HessunKahvilan jaksojen äänitystä voi seurata live-kuvana tai jälkikäteen

mukaan sellaisia podcast-harrastajien tuotantoja, kuten HessunKahvila, Naurispaja, Podkaista, PuhujainKulma ja Sula Pinta, jaksojen julkaisu tiheys ja kestojen vaihtelevuus moninaistuvat entisestään. Olen valinnut kaavioon 3 nämä podcastit, koska jokainen niistä on aloittanut ennen vuotta 2009 ja jatkanut vielä vuoden 2010 jälkeen. Storyrasia Podcast karsiutui ulos tästä vertailusta, koska aloitin sen vasta tutkimusperiodini aikana, aivan vuoden 2009 lopulla. En katsonut sen olevan vertailukelpoinen, koska se pääsi vauhtiin vasta seuraavana vuonna.

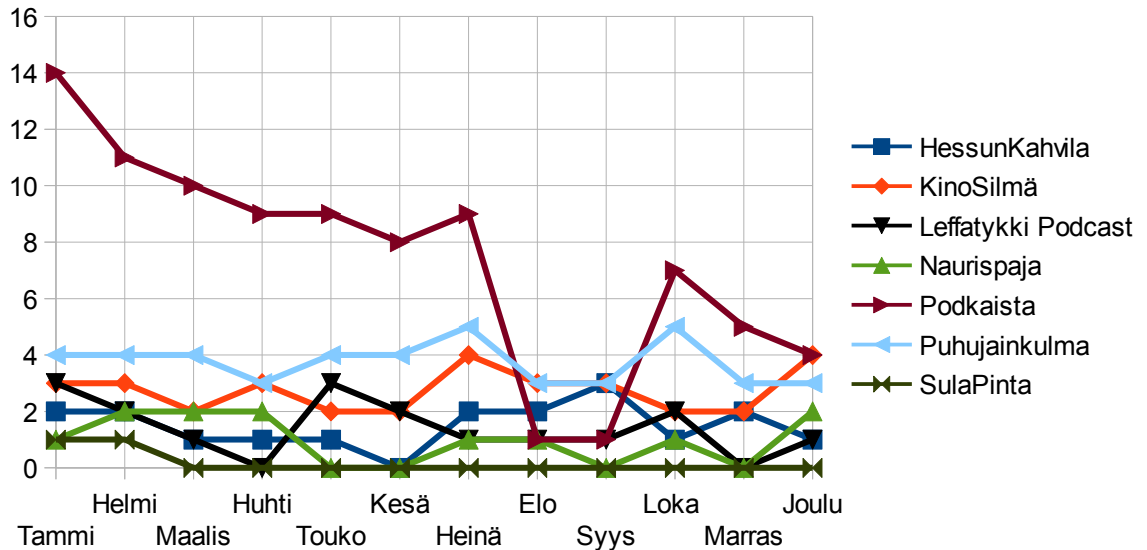
Kaavio 2: KinoSilmä-podcastin ja Leffatykki Podcastin jaksojen pituusvaihtelut minuutteina vuosina 2009-2011.

Olen pyrkinyt valitsemaan kaaviossa 3 näkyvään otantaan vain puhetta tai runsaasti puhetta ja vähän musiikkia sisältäviä podcasteja. Koska aktiivisten suomalaisten podcast-harrastajien joukko on pieni, en kuitenkaan voinut välttää ottamasta mukaan samojen tekijöiden useita eri tuotantoja. Yhtäältä juuri niihin liittyy seikkoja, joiden takia niiden ottaminen tähän mukaan on jopa perusteltua.

HessunKahvila identifioituu vahvasti juontajaansa Hessu Järvisen. Hänen show'nsa sisältää runsaasti teknologiapuhetta, mutta myös musiikkia, jonka tyyliä voisi kuvailla rennon letkeäksi. PuhujainKulma aloitti HessunKahvilan rinnakkaisohjelmana vuonna 2006, mutta tuon jälkeen sen vetovastuu on siirtynyt pariin otteeseen henkilöltä toisel-

videotallenteena verkosta. En kuitenkaan pitänyt järkevänä laskea videomuotoisia podcast-jaksoja mukaan juuri siitä syystä, että niiden sisältö vastasi joko kokonaan tai suurimmalta osaltaan pelkkää ääntä sisältäneitä jaksoja. Lisäksi äänimuotoisen podcastin tekeminen oli paljon yleisempää kaikkien vertailuun ottamiini podcastaajien keskuudessa.

le¹⁴¹. Samalla myös sen sisältöön on tullut muutoksia. Jos PuhujainKulmassa alkujaan puhuttiin podcastaamisen tekniikoista ja podcasteista, se on tästä laajentunut käsittelemään myös muuta teknologiaa. PuhujainKulman nykyinen juontaja on Pörni.

Kaavio 3: Seitsemän kotimaisen harrastajapodcastin ilmestymisvaihtelu kuukausittain vuonna 2010.

Henrik Anttonen on, kuten Sula Pinnan Tuija Aalto bloginsa otsikossa ilmaisi, "Suomen tuotteliain podcastaaja" – ainakin harrastajapiireissä¹⁴². Niin ei olekaan erikoista, että hän on toiminut ja toimii muun muassa KinoSilmän toisena toimittajana Juha Niemen rinnalla, PodKaistassa juontajana sekä PuhujainKulmassa panelistina. Anttonen liittyy jollakin tavoin niin moniin suomenkielisiin harrastajien podcasteihin, että on mielenkiintoista tarkastella myös hänen kaltaisena yksittäisen toimijan aktiivisuutta kaavioiden kautta.

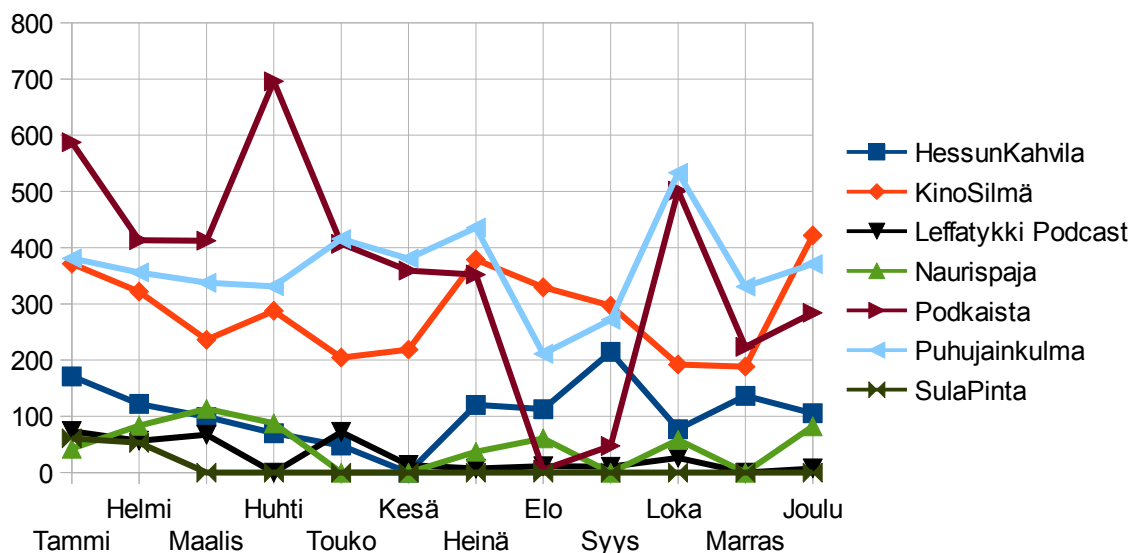
Kaaviossa 3 on kuvattuna vuoden 2010 suomalaisten podcastien jaksomäärien vaihtelua kuukausittain. Tässä Leffatykki Podcast asettuu kohtalaisten tasaisesti julkaistujen joukkoon, kun taas esimerkiksi teknologiapainotteinen Sula Pinta on viettänyt hiljaiseloa useamman kuukauden. Tasaisinta ohjelmavirtaa ovat tarjonneet Henrik Anttonen projektteihin lukeutuvat KinoSilmä ja PuhujainKulma. On huomattavaa, että hän ei ole tehnyt näitä ohjelmia yksin. PodKaista, jota hän juontaa ja tuottaa yksin, kuten Hessu Järvinen tekee HessunKahvilan kohdalla, on jatkunut tammikuussa 2010 huikella 14 jaksolla.

141 "Mikä on PuhujainKulma?" PuhujainKulma. Luettu: 1.12.2010.

142 "Henrik Anttonen on Suomen tuotteliain podcastaaja". Yle Blogit/ Aalto. Luotu: 8.12.2006.

Tästä eteenpäin PodKaistan julkaisumäärä on ollut laskeva, pudoten melkein lineaarisesti helmikuussa kolmella jaksolla, sitten huhtikuuhun mennessä yhdeksään jaksoon ja kesäkuussa kahdeksaan. Vielä heinäkuussa Anttonen on tehnyt yhdeksän jaksoa PodKaistaa, mutta elo- ja syyskuussa tuotanto on romahtanut yhteen ainoaan jaksoon per kuukausi. Niin matalalla eivät ole käyneet niin KinoSilmä kuin PuhujainKulmakaan tuona vuonna.

Jos tarkastellaan vertailun vuoksi PodKaistan, KinoSilmän ja PuhujainKulman jaksojen lukumääriä vuotta aiemmin, tahti on ollut tasaisinta PuhujainKulman kohdalla, jolta on kuukausittain – lokakuun 2009 notkahdusta kahteen huomioimatta – tullut ulos kolmesta neljään lähetystä. KinoSilmän lukumäärien lasku on taas vuoden 2009 lopulla ollut jyrkempää – kolmesta yhteen. Tarkemmat tiedot näistä luvuista löytyvät liitteestä 2. Samansuuntaista toiminnan hiljenemistä PodKaistalta odottava yllättyy. Tätä yksin juontamaansa podcastia Anttonen on tehnyt samana vuonna tahdilla, jossa on tammi-, huhti-, syys- ja joulukuun paikkeilla rauhallisempi väli (neljästä kahteen jaksoa), mutta näiden kausien välillä taas täsmällisiä nousuja kohti seitsemän jakson julkaisuhiippua.

Kaavio 4: Seitsemän kotimaisen harrastajapodcastin jaksojen minuuttimäärien vaihtelu kuukausittain vuonna 2010.

Julkaisumäärien kehitystä avartaa edelleen, kun tarkastelu laajennetaan vuoteen 2011. Myös tämän vuoden tarkemmat luvut löytyvät liitteestä 2. Samojen kolmen Anttonen

yhdistämän podcastin julkaisurytmi on sinä vuonna ollut huomattavasti kahta edellistä vuotta vaihtelevampi. PodKaista on jatkanut vuoden 2010 laskevalla linjalla tammi-kuussa yhdellä ja helmikuussa kahdella lähetyksellä. Maaliskuussa 2011 se ei ole päästänyt ääntäkään. Tästä hiljaisuudesta se on ponkaissut vähitellen kohti elokuun viiden jakson kimaraa. Tällöin kuitenkin PuhujainKulman julkaisumäärät ovat pudonneet toukokuun viidestä jaksosta heinäkuun yhteen. Elokuussa PuhujainKulma on palannut tasolle, jolla se aloitti vuoden 2011. Näihin kahteen podcastiin verrattuna elokuva-aiheinen KinoSilmä on jatkunut maltillisemmalla tavalla. Alkuvuoden sitä on julkaistu kahdesta kolmeen jaksoa kuukausittain, kunnes elokuussa se on vaiennut täysin, eikä sillä tämän jälkeen ole koko vuotena ollut kahta lähetystä enempää.

Vertailun toinen yksin juonnettu podcast, HessunKahvila, on vuosina 2009 sekä 2010 julkaissut uusia jaksoja paljon tasaisemmin kuin PodKaista. Vuonna 2009 siltä ilmestyi huhti- ja marraskuuta lukuun ottamatta vähintään yksi uusi jakso kuukaudessa. Tuotannon väheneminen johtui poikkeustilanteesta, jonka aiheuttivat HessunKahvilan käyttämän palvelimen ongelmat.¹⁴³ Seuraavana vuonna, eli vuonna 2010, HessunKahvilaa saattoi niin ikään kuulla vähintään yhden uuden jakson kuukaudessa, paitsi kesäkuussa. Kesää kohden tapahtunut tuotannon väheneminen on kumpanakin vuonna selitettävissä tekijän halulla ottaa lomaa harrastuksestaan.

Muistatte, että mä joskus toukokuussa viimeks podcastasin. (...) Mutta luovuushan vaatii tiedättekö tilaa ja, ja mahdollisuutta. Se ei ole vaan niinkun semmonen luonnonvara, joka vaan tulla töpsähtää itsekseen ulos. (...) Se vaatii hyvää fiilistä.¹⁴⁴

Liitteestä 2 löytyvät luvut osoittavat, että kolmantena vertailuvuonna, eli vuonna 2011 HessunKahvilan jaksojen määrä on ollut radikaalissa laskusuhdanteessa aiempiin vuosiin nähden. On enemmänkin pelkkä sattuma, että Henrik Anttosen PodKaistan jaksojen väheneminen osuu samalle vuodelle. Hänellä ja Hessu Järvisellä ei tietävästi ole ollut esimerkiksi yhteistä sopimusta vähentää näitä itsenäisesti juontamiensa podcastien jaksomääriä. Hessu Järvisen osalta todennäköisempi syy HessunKahvilan julkaisutiheyden putoamiseen löytyy perheenisäyksen puolelta.

Mähän tossa vähän jo joskus keväämmällä mietin, tähänkö tää HessunKahvila loppuis kokonaan. Ja stop tykkäänään. Sekin on tietysti mahdollista, että ohjelma

143 ”Striimi.netissä huoltotauko”. HessunKahvila. Luotu: 19.4.2009.

144 ”HessunKahvila #143”. HessunKahvila. Podcast. Luotu: 22.7.2010. Hessu haki mainitsemaansa hyvää fiilistä muun muassa kuherruskuukaudeltaan kertomansa mukaan.

loppuu, mutta ajatus on, että ei loppuis. (...) Kuten arvaatte, mulla on aika vähän tota aikaa, vapaa-aikaa tässä, ja mä ajattelin, että perskules, enhän mä kerkeekkään tekemään sellasta tuotantoa kuin ennen.¹⁴⁵

Anttonen on ohjelmissaan kertomansa mukaan vähentänyt podcastaamistaan pääasiassa kahdesta syystä. Niitä voi luonnehtia hyvin suoraviivaisesti: joko hänellä on ollut töitä, tai vaihtoehtoisesti hän on ollut työttömänä, jolloin hän on käyttänyt aikansa ammattitaitonsa ylläpitämiseen nimenomaan podcastin keinoin, mutta havainnut sitten sen olevan huono ratkaisu.

Minä olen päättänyt supistaa (...) omaa podcastaamistani huomattavasti. (...) Mä olen tajunnut, että tämä ei enää vie minua eteenpäin elämässä ja jonkinlaisella urallani, vaan päinvastoin se pitelee minua (...) mulla ei ole oikein ole ollut muuta mitä olen tehnyt viimeiset viis vuotta.¹⁴⁶

Tiimityönä tehty harrastajien podcast, kuten Leffatykki Podcast, ei voi sekään välttyä tuotannon ajoittaiselta hiipumiselta, kuten luvussa 3.1.2 antamani tapausesimerkki ja kaavio 1 antavat ymmärtää. Kun tekijöitä on mukana useita, aikataulujen yhteensovittaminen voi muodostua haastavaksi ja välillä jopa mahdottomaksi. Vaikka kaikkia tarvittavia osa-alueita ei podcastissa tarvitse tai edes voi tehdä yhtä aikaa, kaikki tekijät voivat olla kuitenkin toisistaan riippuvaisia. Ajankohtaisuuteen pyrkineestä Leffatykki Podcastista jäi julkaisematta pitkä Oscar-palkintoja ennalta spekuloinut keskustelu vuonna 2010, sillä tekijätiimistä kukaan ei henkilökohtaisilta kiireiltään ehtinyt leikkaamaan sitä ennen kuin aihe oli jo eilinen. Vaikka tiimin työn määrä ja tuon työn monipuolisuus eivät lopullisesta podcast-jaksosta välttämättä kuuluisikaan, jonkinlaista osviittaa siitä kaikesta antaa esimerkiksi juuri kyseiseen Oscar-podcastiin liittynyt Skype-keskustelu:

[4.3.2010 21:51:20] Arska: No leikkaatko sää pingu sen sitten ja toimita mulle niin pistän julki sitten formaattiin.

[4.3.2010 21:51:30] Pingutyyppe: niin, siis mä voin tosiaan lauantaina oikoleikata.

[4.3.2010 21:51:42] Pingutyyppe: mä oon nyt lähdössä koululle tekeen duunia taas :/

[4.3.2010 21:51:47] Pingutyyppe: ja huomimenkin on aika täys (...)

[4.3.2010 21:52:20] Pingutyyppe: nii siis aattelin samaa meininkiä ku viimeks, et tekisin toisen rundin.

[4.3.2010 21:52:26] Pingutyyppe: jos joku muu tekee ekan (...)

[4.3.2010 21:53:17] Arska: niin joo, äänille pitäis tehdä jotain peruskäsitteyäkin. (...)

[4.3.2010 21:53:40] Pingutyyppe: sä teit sen viimeks?

[4.3.2010 21:54:05] Arska: En mää tehny sille muuta kuin lopuksi kompressoin

145 ”HessunKahvila #160”. HessunKahvila. Podcast. Luotu: 26.9.2011.

146 ”PodKaista 10.02.10: Väsynyt Avaruudessa”. PodKaista. Podcast. Luotu: 10.2.2010.

ja limitoin sen pakettiin.

[4.3.2010 21:54:13] Pingutyyppe: oki

[4.3.2010 21:54:26] Arska: alive puhu että sen raitaan pitäis laittaa gatea sun muuta.

[4.3.2010 21:54:42] Arska: Menee melko savotaksi. :)

[4.3.2010 21:54:44] Pingutyyppe: hurr ¹⁴⁷

Oscar-ennakkokeskustelu korvautui lopulta kokonaan toisella paneelijaksolla, jossa ruodimme palkinnonjakotilaisuutta jälkikäteen. Tätä jaksoa varten saatoimme käyttää pientä osaa siitä käsikirjoituksesta, joka oli tehty julkaisematta jäänyttä jaksoa varten. Siitä huolimatta suurin osa materiaalista piti käsikirjoittaa uudelleen uutisten vanhennuttua.

Leffatykki Podcastin lyhyempien erikoisjaksojen tarkoitus oli niin ikään pysyä kiinni ajassa, mutta tarjota myös pitemmällä aikavälillä käypää informaatiota. Haastattelin esimerkiksi suomalaista miesten saunomiskulttuuria esitelleen dokumentin *Miesten vuoro* ja nuorisodraaman *Sisko tahtoisin jäädä* tekijöitä näiden elokuvien ensi-iltojen läheisyydessä. Kesä- ja heinäkuussa, kun suomalaisten elokuvantekijöiden haastattelukiertueet vähenivät, välttelimme pitemmän tauon syntymistä varasuunnitelman kautta. Tuolloin Leffatykki Podcastia kanssani käsikirjoittanut Ilkka kirjoitti erikoisjaksoa varten artikkelin näyttelijä Michael Cainesta tämän uutuuselokuvan saapuessa teattereihin, ja toisen artikkelin slasher-elokuvista. Pyrimme näin pysymään kiinni valitsemassamme aihepiirissä, vaikka erikoisjaksojen sisältö muutti väliaikaisesti muotoaan.

Varsinaisia paneelikeskusteluja ei Leffatykki Podcastissa ole tehty toukokuun 2010 jälkeen¹⁴⁸. Paneelien lopettamis päätöstä ei ole käytännössä missään vaiheessa sinetöity, mutta niiden järjestäminen on ollut hankalaa. Esimerkiksi keväällä 2010 yksi paneelimme jäsenistä muutti lyhyeksi aikaa Amerikkaan, eikä hän olisi välttämättä pystynyt osallistumaan keskusteluihin sieltä käsin, vaikka aikaisemmatkin paneelikeskustelumme oli tuki äänitetty Internetin yli Skype-puheluohjelmalla. Eräs toinen keskustelijoistamme taas työskenteli kiivaasti elokuvaprojektinsa parissa¹⁴⁹.

147 ”Leffatykki Podcast -ryhmän Skype-viestit”. Skype. 2010.

148 Leffatykki Podcastin toistaiseksi viimeisenä paneelikeskusteluna voisi leikkisästi pitää lokakuussa 2010 julkaistua Halloweenpamausta. En kuitenkaan itse laske sitä varsinaiseksi paneelikeskusteluksi, koska esitin siinä yksin kolme eri keskustelun osanottajaa luomani Halloween-henkisen käsikirjoituksen pohjalta. Varsinaisissa paneelikeskusteluissa käsikirjoitus toimi enemmänkin aiheiden pohjustajana, eikä tällaisena etukäteen suunniteltuna vuoropuheluna.

149 Täsmennykseksi haluan mainita, että kyseinen elokuvaprojekti ei ollut esimerkiksi harrastuspohjalta luotu puskafarssi, vaan ammattimaisesti tuotettu oppilastyö.

Lyhyempiä erikoisjaksoja Leffatykki Podcast on julkaissut myös vuoden 2010 jälkeen. Vuonna 2011 niiden sisältöön kuului pelkästään haastatteluja. Olen tehnyt niitä oman ehtimiseni puitteissa ja sitä mukaa kuin jonkin elokuvan lehdistökiertue on ulottunut kotipaikkakunnalleni. Samalla aiemmin Michael Cainestakin kirjoittanut Ilkka on siirtynyt kirjoittamaan Leffatykki.com:in artikkeliosiota. Artikkelien julkaiseminen myös edelleen podcast-muodossa ei ole ollut täysin pois suljettu mahdollisuus, mutta vuoden 2010 lopussa tapahtuneen muutoksen myötä niiden käyttäminen tuotannossamme mutkistui. Tällöin julkaisimme ensimmäisen myös videomuotoisena tuotetun jakson Leffatykki Podcastia. Videon käyttämisestä oli keskusteltu muutamalla sanalla tekijätiimin piirissä silloin tällöin, mutta vasta Leffatykki.com:in käyttäjille suunnatussa muutoskeskustelussa virinnyt podcast-aiheinen sananvaihto antoi lopullisen sysäyksen laajentaa ohjelmaamme käsittämään pelkän äänen lisäksi myös kuvaa.

Kamera pyörimään ja haastattelu on jo huomattavasti pelkkää nauhoitetta parempi. Voihan sitä esimerkiksi kerätä jonkun kolmen hengen elokuvaharrastaja jengin ja kuvata jotain leffa-aiheista keskustelua nauhalle näin alkuun, jos askarruttaa se tähtien haastattelu.¹⁵⁰

Koska käytännössä tein tuossa vaiheessa Leffatykki Podcastin haastatteluajaksojen alkuvaikeudet, taltioinnin ja editoinnin yksin ennen niiden lähettämistä Arskalle tarkistettaviksi ja julkaistaviksi, arvelin artikkelijaksojen vaativan toimenpiteitä, joihin omani tai Leffatykki.com:in resurssit eivät olisi riittäneet. Harrastuksesta olisi jälleen uhannut tulla työ, jos olisin joutunut esimerkiksi hakemaan kaiken muun siinä tehdyn lisäksi lupaa käyttää videoleikkeitä ja muuta materiaalia ulkomaisista elokuvista. Kaikki materiaali ei myöskään olisi ollut ilmaista tai edes välttämättä kovin helposti saatavilla. Niin ollen, vaikka käsikirjoitus olisikin tullut valmiina toiselta tiimiläiseltä, muukin apuvoima olisi ollut tervetullutta, jotta harrastus olisi voinut kaikkien kannalta säilyä mielekkäänä. Kun artikkelien käyttö siten jäi pois vuoden 2011 jaksoista, eikä haastatteluja taas ollut käytettävissä kuin niiltä osin, milloin pystyin niitä tekemään, myös lyhyempien erikoisjaksojemme määrä putosi.

Kuten myös Leffatykki Podcastin eri tyyppisten jaksojen sisällön kautta käy ilmi, pelkät jaksojen määrät eivät anna täydellistä kuvaa mistään harrastajapodcastista. Täten on tarpeen luoda silmäys vielä kaavioon 4. Se kuvaa kaikkien kaaviossa 3 esitettyjen podcas-

¹⁵⁰ ”Leffatykki 3.0 kehitystopicci”. Leffatykki.com. Luotu: 26.11.2010. Nimimerkki Maximuksen kommentti.

tien jaksojen yhteenlaskettua kestoja kuukausittain vuonna 2010. HessunKahvilan, Sula Pinnan ja Leffatykki Podcastin kuukausittainen kesto vaihtelee selvästi samassa rytmisissä jaksojen pituuden kanssa. Sama pätee Naurispajaan. Mutta jälleen Henrik Anttosen yksin juontama PodKaista erottuu HessunKahvilasta ja tiimityönä syntyneistä podcasteista.

Kaaviossa 4 ei ole PodKaistan kohdalla nähtävissä alkuvuodesta samanlaista suoraa laskua kuin jaksojen määriä kuvannut kaavio 3 esitti. Päinvastoin, huhtikuussa Anttosen juontoa on voinut kuunnella jopa kauemmin kuin tammikuussa, vaikka jaksojen lukumäärä onkin tuolla välillä vähentynyt 14:sta yhdeksään. Yli 12 tuntia PodKaistaa on ennätyks, jota Anttonen ei ole edes hiponut vuonna 2009, tai ylittänyt vuonna 2011. Tammikuussa 2010 hän on kuitenkin päässyt lähelle yhdeksää tuntia.

Yksittäisten podcast-jaksojen pituuksia mitatessa selviää, miten laajoista kokonaisuuksista oikeastaan on kyse. Esimerkiksi PodKaistan huhtikuun 2010 jaksoista yhdellä on kestoja 3h 17min 33s. Alle puolen tunnin pituiset jaksot ovat PodKaistan kohdalla oikeastaan harvinaisuus. Enimmäkseen sen jaksojen kestot vaihtelevat runsaasta puolesta tunnista runsaaseen tuntiin, ja vuoden 2010 keskiarvo PodKaistan jaksojen pituudeksi onkin noin 49 minuuttia. Vertailun vuoksi, Henrik Anttosen ja Juha Niemen KinoSilmän vuotuisiksi minuuttikeskiarvoksi muodostuu noin 104 minuuttia, kun taas sen kilpailija, Leffatykki Podcast, pääsee keskiarvoonsa vain noin 20 minuuttiin. Vertailu ei tosin tässä tapauksessa ole aivan tasapuolista, koska KinoSilmän jaksot ovat lähes poikkeuksetta kahden tai useamman henkilön keskustelua jaksoittain vaihtuvista elokuva-aiheista, kun taas Leffatykki Podcastin keskiarvoon on laskettu yhteen sekä lyhyiden erikoisjaksojen että pitempien paneelikeskustelujen minuuttimäärä.

Vertaan vielä harrastusmielessä tuotettuja podcasteja ammattimaisesti tuotettuihin. Korostan tarkoittavani ammattimaisesti tuotetuilla podcasteilla tässä juuri sellaisia podcast-lähetyksiä, jotka ovat syntyneet jonkin verovaroin rahoitetun tai kaupallisen toimijan puolesta, sivutuotteena tai osana tämän toimijan varsinaiselle tuotannolle. Vertailukohta ei ole kovin reilu, koska harrastajan motiivi podcastaamiseen on yleensä toinen kuin esimerkiksi radioammattilaisen, joka tuottaa podcasteilla kanavansa kotisivuille sisältöä. Ammattilaista voi motivoida työhönsä rahapalkka, statuksen nostaminen tai jossakin tapauksessa jopa pakko, joka muodostuu irtisanomisen uhasta. Harrastaja podcastaa esi-

merkiksi tuntiessaan sanomisen tarvetta, kommunikoidakseen muiden harrastajien kanssa tai vain kuluttaakseen aikaansa.

Kaaviosta 3 nähdään, kuinka esimerkiksi Sula Pinta -podcast vaikeni kuukausiksi vuonna 2010. Sen tekijät eivät ilmoittaneet tarkalleen yleisölleen, milloin seuraava jakso Sula Pintaa olisi jälleen luvassa. Helmikuussa julkaistun jakson blogimerkinnässä toinen Sula Pinta -podcastin vakioäänistä, Tuija Aalto, kuitenkin ilmoitti heidän kirjoittavan silloin jatkoa tietokirjalleen. Jos Sula Pintaa seurannut ei aktivoitunut esimerkiksi hakemaan lisätietoa tästä kirjoitusprosessista muualta, hänelle ei voinut muodostua mitään varmaa käsitystä podcastin jatkumisesta. Kun Sula Pintaa tai mitä tahansa muuta harrastajapodcastia verrataan esimerkiksi Yleisradion tuottamiin podcasteihin, voidaan huomata niiden julkaisutyylin täydellinen eroavaisuus: Yleisradion podcastit julkaistaan mahdollisimman säännöllisellä rytmillä ja mikäli jotakin julkaisua ei ole mahdollista toteuttaa, siihen liittyvä tiedotus on aktiivista ja selkeää. Esimerkiksi kyseisen toimijan verkkosivu-uudistuksen myötä muuttuneesta podcastien lataamistavasta sai tietoa myös Yleisradiolla tällöin työskennelleen Tuija Aallon Yleisradion alaisesta blogista¹⁵¹.

Yleisradion tai vaikkapa Radio Helsingin podcastien tilaajat voivat lähes poikkeuksetta odottaa saavansa aina juuri tietyn pituisen podcast-jakson haluamastaan ohjelmasarjasta. Koska jokainen jakso on alkujaan tehty radion ohjelmakarttaan ja sen tiettyyn kohtaan eli slottiin sopivaksi, näiden podcast-tallenteidenkaan mitta ei vaihtele yhtä radikaalisti kuin harrastajatuotantojen. Jos kuulija tietää esimerkiksi juoksulenkkinsä kestävän vain puoli tuntia, hän voi valita juuri siihen aikaan mahtuvan podcast-jakson musiikkisoittimeensa vaikka joka viikko. Tarkasti tietyn kaavan mukaan suunnitelluilla ohjelmilla on myös se etunsa, että niiden sisältö pysyy ennalta määritellyissä raameissa hyvin suurella todennäköisyydellä. Jos ne rönnylisivät, kuten harrastajatuotannot, niiden mahduttaminen radion tiukkoihin ohjelmaslotteihin olisi vaikeaa.

Edellä mainitsemani seikat vaikuttavat omalta osaltaan siihen, miten suosittuja ammattimaisesti tuotetut podcastit ovat. Tarkkoja yksittäisten podcast-ohjelmasarjojen kuulijalukuja Yleisradio ei ole ilmoittanut aina, mutta tilastojen kautta on mahdollista havaita, miten paljon massiivisemmasta asiasta on kysymys, kun toimijoita verrataan. Ensinnäkin Tilastokeskuksen mukaan 44% suomalaisista käytti aikaansa radion kuunteluun tai

¹⁵¹ ”Podcastien syötteet muuttuivat”. YLE Blogit/ Aalto. Luotu: 12.6.2009.

tv-ohjelmien katseluun Internetin kautta vuonna 2010. Blogien lukemista harrasti samana tutkimusvuonna 40% suomalaisista.¹⁵² Blogien mainitseminen tässä yhteydessä on mielestäni oleellista, sillä moni harrastajapodcastaaja käyttää ohjelmiansa julkaisuun jotakin blogipalvelua tai -sovellusta¹⁵³. Pelkistä podcasteista ei ole kerätty Tilastokeskuksen toimesta erillistä tilastoa, mutta jo nämä prosenttiluvut antavat jonkinlaisen kuvan siitä, miten paljon podcasteja mahdollisesti kuunnellaan tai paljonko niillä voisi nykytilanteessa olla kuulijoita suomalaisten keskuudessa. Tässä yhteydessä on jälleen huomioitava, että jotkin podcastit, kuten HessunKahvila, julkaistaan myös suorana lähetyksenä Internetissä, eli nettiradiomuodossa. Joillekin henkilöille on esimerkiksi tästä syystä voinut olla vaikeaa tehdä eroa podcastien ja nettiradioiden välille¹⁵⁴. Seuraava kysymys onkin, mitä podcasteja ihmiset sitten kuuntelevat, jos heistä ainakin osa kuitenkin kuuntelee myös niitä?

Vuosi Tilastokeskuksen antaman viimeisimmän ajankäyttöraportin jälkeen tehty toinen tutkimus avaa lisää kuulijatilannetta. Yleisradion sivusto on vuotuisen, puolueettomasti laaditun tilannekatsauksen mukaan ollut vuonna 2011 Iltalehden ja MTV3:n sivustojen jälkeen viidenneksi suosituin Suomessa. Tälle sijalle se ylsi 163 5000 kävijällä. YLE Areenaa, josta Yleisradion podcastit löytyvät sen muun ohjelmasisällön lisäksi, on saman tutkimuksen mukaan ladattu lähes 500 000 selaimen.¹⁵⁵ Podcasteja YLE Areenassa on eri tyyppisiä reilusti yli 300¹⁵⁶. Vaikka tilastossa ilmoitetut latausmäärät eivät kerro, mitä tarkalleen ottaen YLE Areenassa on katsottu tai kuunneltu, olen havainnut Yleisradion podcast-tarjonnan vallanneen vuosi vuodelta yhä kokonaisvaltaisemmin suosittuna iTunes-ohjelman soitetuimpien podcastien listaa. Kovin pieniä tämän toimijan podcastien kuulijamäärät eivät siis voi olla. Huomautan, että ohjelmien sisältöjen eroavaisuuksia tilastot eivät erittele, vaikka eri ikäryhmissä ja piireissä yleensä voi olla erilaisia tottumuksia ja kiinnostuksen kohteita. Jos valtaosa podcasteja kuuntelevista vaikkapa haluaa kuulla tietyn musiikkityylin ohjelmaa, eikä välttämättä lainkaan puheohjelmaa, he nostavat silti kaikkien saman toimijan yhteenlaskettujen podcast-latausten määrää. Jos eriteltyä tilastoa jokaisesta podcastista olisi paremmin saatavilla, kuulijoiden

152 ”Suomen virallinen tilasto (SVT): Tieto- ja viestintäteknikan käyttö”. Tilastokeskus 2010.

153 Herrington 2005, 227.

154 Saarikoski 2007, 54-55. Saarikosken havainnon mukaan jo pelkän verkkoradion käsitteeseen vain harva hänen haastattelemastaan ryhmästä laski selvästi mukaan esimerkiksi vuorovaikutteiset eli on demand -tyyppiset nettiradiot. Hän havaitsi myös, että mitä tuntemattomampi jokin viestin vastaajalle oli, sitä epävarmemmin se osattiin lokeroida mihinkään ryhmään.

155 ”Yle yhtiönä. Yleisö kertomus 2011”. YLE. 2012.

156 ”Podcastit”. YLE. 10.11.2011.

tarkemmat mieltymykset olisivat paremmin selvillä.

Jonkinlaisen mielikuvan myös podcast-kuuntelijoiden mieltymyksistä antaa Lauri Saarikosken seminaarityössään tutkima verkkoradioiden kuulijakunta, vaikka kyseinen tutkimus onkin jo muutaman vuoden takaa. Toisaalta se koskee juuri suomalaista kuulijakuntaa, eli myös suomenkielisten podcastien potentiaalista yleisöä. Sen aihealue, verkkoradiot, ovat lähempänä podcasteja kuin esimerkiksi tavallinen radio, kuten jo luvussa 2 toin ilmi. Siksi on mielestäni perustellumpaa hakea myös podcasteihin sopivia kuulijoiden mieltymyksiä juuri siitä.

Saarikosken kohderyhmästä yli puolet kertoi kuuntelevansa musiikkia ja radiota keskittyneesti, eikä pelkästään toimiensa taustalla. Jos kuuntelija jaksaa ja voi keskittyä kuuntelemaansa, sillä on hänelle yleensä myös jotakin merkitystä. Vastaajat (kahdeksan kappaletta) pitivät lähes kaikki musiikkia tärkeimpänä tekijänä kanavavalinnoissaan. Saarikoski havaitsi tutkimuksessaan, että hänen haastatteluryhmänsä jakaantui kolmeen osaan musiikkityylin ja kuuntelijan valikoivuuden mukaan. Mitä vanhemmasta henkilöstä oli kyse, sitä valikoivampi henkilö oli musiikkimaultaan. Heidän makutottumuksensa vastasivat sitä, mistä he olivat pitäneet nuorempinakin. Toisen haastatteluryhmän osan yksikään edustaja ei ollut yli 30-vuotias, ja heidän makutottumuksensa vaihtelivat musiikkityylin suhteen Saarikosken mukaan laajalti. Heistä moni oli musiikkimaultaan niin kutsutusti kaikkiruokainen. Kolmas ryhmä haastatelluista taas opiskeli musiikkia jollakin tavoin ja oli kiinnostunut alan kehityksestä. Se, mitä ohjelmassa puhuttiin, ei määrännyt heistä kenenkään kuunteluvalintoja yhtä vahvasti kuin kuuntelijan omaan makuun ja mielentilaan sopinut musiikki. Kolme kahdeksasta tutkimukseen osallistuneesta piti verkkoradioista erityisesti siitä syystä, että niistä puuttuivat heidän mielestään turhat puheohjelmat ja mainokset.¹⁵⁷ Tämän tutkimuksen pohjalta vaikuttaa siltä, että podcastaajienkin kannattaisi keskittyä vain jonkin musiikkityylin podcastin tekemiseen ja soittaa erilaisia kappaleita lähetyksissään enemmän kuin käyttää aikaa monologeihin tai dialogeihin. Podsafe-musiikin lajikirjo ja artistivalikoima aiheuttaisivat tässä tapauksessa ehkä ongelmia, sillä jos kuulijat haluaisivat kuulla esimerkiksi Frank Sinat-
raa, podsafe-korvike ei heille silloin välttämättä kelpaisi.

Minkälaisia kuulijamääriä sitten on pelkästään mainitsemani harrastajapodcasteilla,

¹⁵⁷ Saarikoski 2007, 52-62.

jotka sisältävät runsaasti puhetta? Koska Saarikosken tutkimuksen otanta ei välttämättä kooltaan anna kovin täydellistä käsitystä koko asiasta, varsinkaan kyselyn koskettua nimenomaan verkkoradioita, eikä pelkästään podcasteja, podcastien latauskertojen käsittelemisen helpottaa kokonaiskuvan muodostamista. Ikävä kyllä myöskään mainitsemieni harrastajapodcastien jokaisen omat tilastot eivät ole suoraviivaisesti selvitettävissä. Hesu Järvisen mukaan tietotekniikkapainotteinen Hopeinen Podcast saavutti vähintään yhden jakson osalta 500 kuulijaa alkuvuodesta 2010¹⁵⁸. Henrik Anttonen on puolestaan ainakin kertaalleen julkaissut tilaston siitä, kuinka monta kertaa tiettyjä hänen toimipiiriinsä kuuluvia podcasteja kerrallaan on ladattu. Anttonen mukaansa näissä, vuoden 2011 helmikuussa julkaistuissa luvuissa, ei ole vuoteen ollut muutosta. Teknologia-aiheisen PuhujainKulman latausmääräksi hän ilmoittaa 592 kertaa, ajankohtaisohjelma Podkaistan 208 kertaa ja elokuvaan keskittyvän KinoSilmän 134 kertaa.¹⁵⁹ Montako kuulijaa aina yhtä latauskertaa on ollut kuulemassa, tai paljonko näitä podcasteja on levinnyt tavalla, joka ei näytä latausmääriä Anttonen järjestelmässä, on mahdoton selvittää.

Leffatykki Podcastin tuottajana toimineen Arskan mukaan vuoden 2009 alussa jaksomme latausmäärät vaihtelivat 300-400 välillä¹⁶⁰. Mutta vuonna 2010, jota tutkimukseni erityisesti käsittelee, latauskerrat jäivät jaksosta toiseen alle sadan, keskimäärin noin 30 lataukseen. Näin siitä huolimatta, vaikka podcastillamme oli tilaajia kuitenkin tuoloin lähemmäs sata kappaletta.¹⁶¹ Huomautan tässä yhteydessä, että latauslukumäärät jaksoa kohden voivat nousta joillakin kymmenillä, riippuen siitä, lasketaanko mukaan esimerkiksi SoundCloud-sivustolla jaetut Leffatykki Podcastin äänitallenteet, vai ei.¹⁶² Päättä huimaavista luvuista ei silti kummassakaan tapauksessa voi puhua.

Mitkä asiat vaikuttivat Leffatykki Podcastin latausmäärien vähenemiseen, käyvät osittain ilmi kuulijapalautteesta. Jaksojen kiinnostavuus ei sen mukaan säilynyt kovin pitkään, eivätkä ne kuulostaneet niin innostavilta kuin kuulijat olisivat toivoneet. Nimi-merkki Thoken kommentti kuvaa tilannetta hyvin:

Noita ensimmäisen kauden jaksoja ei hirveän innolla kuuntele jälkikäteen ainakaan kokonaan tylsähköjen uutisten ja TV-tärppien vuoksi. Aiheet sen sijaan ihan mielenkiintoisia ja haastattelut aina hyviä. Ensimmäinen kausi on pientä

158 "Apple tapahtuma täytti tuutit jälleen kerran". Striimi.net. Luotu: 29.1.2010.

159 "Jaan ensimmäistä kertaa podcastit.tv:n tilausstatistiikat kuvittaakseni sitä miksi suomalaisessa podcastissa ei ole paskaakaan järkeä". Qaiku. Luotu: 3.2.2011.

160 "Leffatykki Podcast #10". Leffatykki.com. 27.2.2009.

161 "Tykkipodcast Stats" iTunes-tilasto. Luettu: 30.9.2010.

162 SoundCloudissa jakamamme jaksot ovat samoja kuin ne, jotka on mahdollista ladata iTunes-ohjelman kautta. Nämä jaksot ovat kuitenkin fyysisesti eri tiedostoina eri palvelimilla, joten niiden latausmäärät ovat erilliset.

hapuilua, juontaja on kuitenkin hyvä valinta.¹⁶³

Yleisön kiinnostukseen saattoi vaikuttaa myös jo luvussa 3.1.1 mainitsemani tapahtumasarja, jossa pidetty juontajamme Eero jäi pois ja jouduimme järjestäytymään nopeasti uudelleen uutta tuotantokautta varten. Toisaalta, podcastien kiinnostavuus oli yleisesti laskenut ympäri maailmaa. Jos tarkastellaan niihin liittyvien hakujen tilannetta Google-hakukoneelta vuodesta 2005 vuoteen 2011, voidaan havaita hakumäärien olleen laskussa melkein tasaisesti vuodesta 2005. Kaavio 5 kuvaa tätä trendiä selkeästi. Googlen antama käyrä ei toki kerro, millainen tilanne oli muissa hakukoneissa, mutta suosittuutensa¹⁶⁴ vuoksi olen valinnut juuri sen tähän viittausanalyysini esimerkiksi.

Kaavio 5: Sininen käyrä kuvaa podcasteja Googlessa tehtyjen hakujen suosittuudessa vuosina 2005-2011. Google.com 2012.

Kaikki eri podcastien jakeluohjelmat ja -sivut eivät anna latausten tilastotietoja samoin, joten siksi on myös hankalaa arvioida, miten eri aiheet ovat kiinnostaneet kuulijakuntaa ja milloin kiinnostus on ollut huipussaan. Jonkinlaisen vastauksen tähän saattaa kuitenkin saada käyttämällä YouTube-videopalvelun antamia tilastotyökaluja hyväksi tiettyjen videoiden kohdalla. Käsittelen YouTube-statistiikkaa lähemmin hiukan tuonnempana tässä luvussa.

Jos harrastajapodcastin tarkoitus olisi kilpailla ammattimaisesti tehtyjä podcasteja vastaan latausmäärissä, näyttäisi vahvasti siltä, että mitään kilpailutilannetta ei edes synty-

¹⁶³ ”Leffatykki Podcast”. Leffatykki.com. Luotu: 24.2.2010. Nimimerkki Thoken kommentti.

¹⁶⁴ Mielestäni Googlea on perusteltua kutsua suosituksi hakukoneeksi ainakin 2000-luvun osalta, koska sekä ulkomailla että Suomessa sen nimestä on muodostettu jopa Internetistä hakemista tarkoittava verbi.

si. Harrastajan podcast jäisi isolla koneistolla ja tunnetulla brändillä toimivan toimijan taakse jo ennen kuin hän ehtisi yskäistä ääntään auki. Mutta pitääkö harrastajan sitten ottaa tämä tilanne armottomana kilpailuna, jossa hänen on taisteltava oman äänensä ja agendansa puolesta viimeiseen asti? Jos kysymys kuitenkin on vain harrastamisesta, ajanvietteestä ja itselle mielekkästä puuhailusta, ei niin kutsuttu tekeminen hampaat irvessä välttämättä mahdu mielekkään alle. HessunKahvilan Hessu Järvinen on myös kommentoinut ammattimaisen ja harrastustoiminnan erottelua podcastauksessa. Hänen ajatuksensa ei ole kaukana omastani.

Jotkut sano olevansa journalisteja ja toiset sano olevansa viihdyttäjiä, ja minä kuulun niihin viihdyttäjäosaston tyyppeihin, koska mä en jollain tavalla oikeen tiedä onks (...) tästä ohjelmasta kilpailemaan zuurnalismin saralla. Ja monestakaan ohjelmasta – onko niistä? Ja tarviikokaan olla? Mä oon yleensä brukannut tässä HessunKahvilassa sanoa, että eihän tämä mikään Yleisradio ole, ja sillä olen viitannut monesti siihen, että (...) tää ei ole niin särmää ja aikataulujenmukaista toimintaa ja (...) ehkä mä olen myös viitannut sillä siihen, että (...) tämän ei ole tarkoitus kilpailla sellaisen kanssa. Mun mielestä podcastien tarkoitus ei ole kilpailla tuotetun radio-ohjelman kanssa. Senhän nyt sanoo toisaalta jo järkikin, että jos aatellaan että ihmisille ensinnäkin radiossa a) maksetaan palkkaa ja b) toisekseen siellä on aika isot tuotantotiimit tekemässä niitä hommia, niin tämä tämmönen radioamatöörikokeilutoiminta, niin eihän se ole sama asia kuin tuotettu, kaupallinen radio.¹⁶⁵

En väitä, että tästä Hessu Järvisen esittämästä ajatuksesta poikkeava malli olisi missään tapauksessa väärä. Podcastaajalle itselleen voi kuitenkin olla henkisesti raskasta, jos hän tuntee, ettei kukaan ole kiinnostunut hänen ohjelmistaan, erityisesti jonkin isomman toimijan saadessa samalla satoja tai jopa tuhansia kuulijoita enemmän. Se voi ajaa podcastaajan miettimään tämän harrastuksensa lopettamista tai ainakin sen vähentämistä.

Suomalaiset ovat puhuneet, podcast ei yksinkertaisesti kiinnosta.
Minä olen kohta 30 vuotta, joten ehkä aika lopettaa pelleileminen ja unohtaa koko paska ennenkuin tuhlaan puoli elämäni turhaan sätkimiseen josta ei jää käteen kuin mieliharmia.¹⁶⁶

Jos podcastaaja harventaa ja/ tai jatkaa yhä epäsäännöllisemmin monta vuotta tekemänsä podcastin julkaisua, mitä siitä voi seurata? Kuulijamäärät voivat vähentyä, sillä ellei kuulija varmasti tiedä saavansa jotakin odottamaansa, hänellä ei välttämättä ole motiivia jatkaa sen odottamista. Kun kuulijoiden puute taas vaikuttaa podcastaajaan itseensä, kuten edellinen esimerkki antaa ymmärtää, syntyy tapahtumaketjusta helposti oravanpyörä – aina vain vähemmän latauksia, aina vain vähemmän halua jatkaa podcastausta. Sään-

¹⁶⁵ ”HessunKahvila #124”. HessunKahvila. Podcast. Luotu: 12.6.2009.

¹⁶⁶ ”Jaan ensimmäistä kertaa podcastit.tv:n tilausstatistiikat kuvittaakseni sitä miksi suomalaisessa podcastissa ei ole paskaakaan järkeä”. Qaiku. Luotu: 3.2.2011.

nöllisyys on yksi yleisöä houkuttelevista asioista – myös esimerkiksi Henrik Anttonen myöntää tämän:

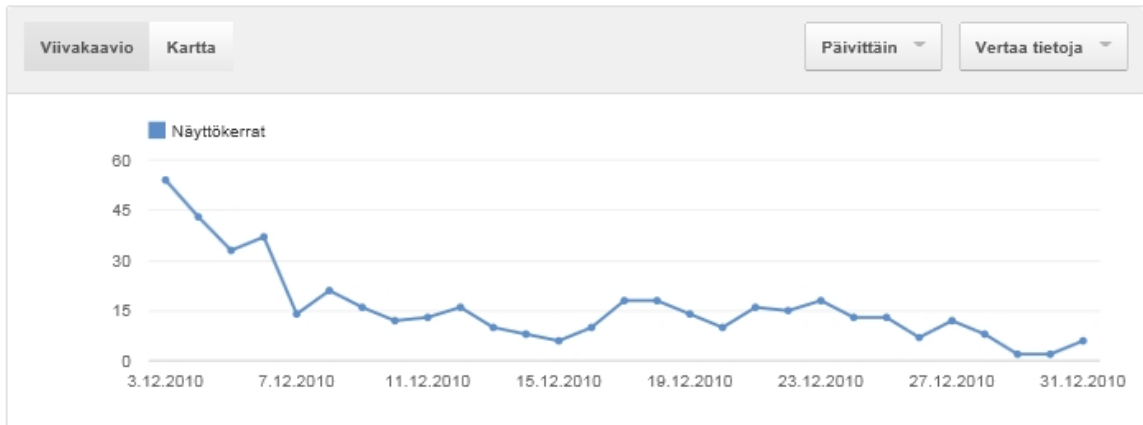
Mä olen huomannut, että se on hirvittävän tärkeää ei pelkästään sen tekemisen takia, mutta myös sen yleisön kannalta. Olen huomannut, että sen kuulijaluvut kolminkertaistuivat, kun tein (sitä ohjelmaa) säännöllisesti.¹⁶⁷

Vaikka en tässä luvussa olekaan halunnut sekoittaa ääni- ja videopodcasteihin liittyvää statistiikkaa toisiinsa, haluan silti ottaa vielä yhdeksi esimerkiksi latausmääriin liittyen videomuotoisen podcast-jakson. Kuten aiemmin tässä luvussa esitin, Leffatykki Podcastin latausmäärät eivät olleet vuonna 2010 kovin kehuttavia. Mutta tämä tieto käsitti vain äänimuotoiset lähetykset, ei videota. Kun joulukuussa 2010 tein ensimmäisen videon Leffatykki Podcastista, sen näyttömäärät olivat heti joitakin tunteja julkaisun jälkeen aivan erilaiset verrattuna osittain identtiseen audiopodcastiimme. Tiedossani ei ole podcastimme koko historian ajalta yhtä suurta tilastollista hyppäystä, vaikka audiopodcastia mainostettiin niin ikään Leffatykki.com:in etusivulla sekä vuonna 2008 että 2009. Kaaviosta 6 voidaan nähdä, kuinka Rare Exports -elokuvaa käsitellyt videomme saavutti jo vuoden loppuun mennessä yllätykselliset 465 näyttökertaa. Tarjontamme siis kaikesta huolimatta herätti kiinnostusta, minkä koin ilahduttavana ja kannustavana. Siitä huolimatta, että videon näyttöjen määrä vähenikin vuodenvaihdetta kohti, sen kohdalla voi puhua kokonaisuudessaan huomattavasti suuremmista luvuista kuin äänipodcastia seuraavan yleisömmme puolella. Rungas kiinnostus videoita kohtaan jatkui lisäksi Leffatykki Podcastin tuotantovuonna 2011, mikä on havaittavissa liitteeseen 3 sisällyttämistäni esimerkkikaavioista.

Toinen seikka, jota Youtube.com-videopalvelun tilastotyökaluilla on helppo seurata, on eri jaksojen kiinnostavuus eri aikoina. Podcastien seuraajat käyttävät monessa tapauksessa audiojaksojen lataamiseen välineitä ja ohjelmia, joilla he saavat automaattisesti haltuunsa aina uusimman jakson podcastaajan asettaessa sen saataville. Tekijän kotisivuilta löytyvien linkkien kautta ladataan myös vanhoja jaksoja uudelleen, jos ne ovat vielä olemassa palvelimellaan. Miten lataajien mielenkiinto sitten mahdollisesti kohdistuu vanhoihin jaksoihin, sitä kuvaa hyvin kaavio 7, jossa näkyy Leffatykki Podcastin Rare Exports -videon katselumäärä noin vuoden ajalta.

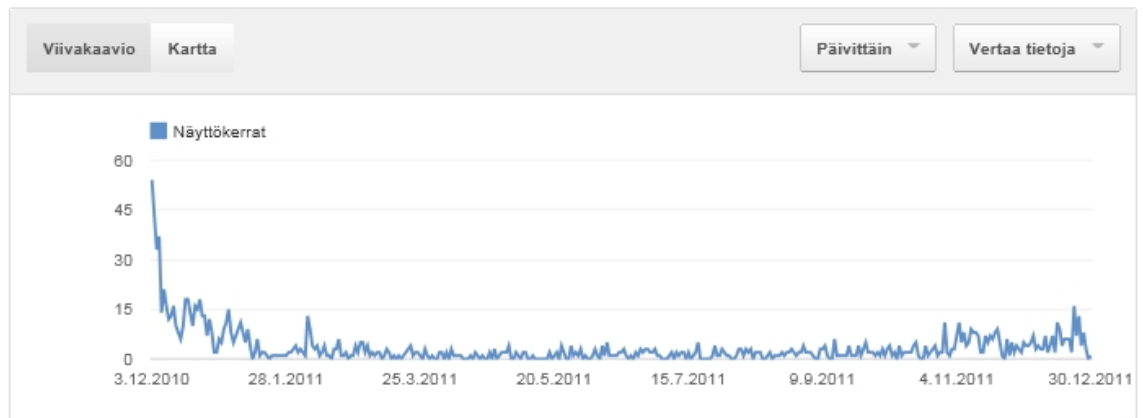
¹⁶⁷ ”PodKaista 16.04.10: 1000!”. PodKaista. Podcast. Luotu: 16.4.2010.

Näyttökerrat ?
465

Kaavio 6: Rare Exports -elokuvaa käsitelleen Leffatykki Podcast -videon katselut videon julkaisupäivästä vuoden 2010 loppuun. YouTube.com 2012.

Näyttökerrat ?
1 367

Kaavio 7: Rare Exports -elokuvaa käsitelleen Leffatykki Podcast -videon katselut videon julkaisupäivästä vuoden 2011 loppuun. YouTube.com 2012.

Kuten kaavio 7 antaa ymmärtää, tuon yksittäisen videon aihe jaksoi kiinnostaa erityisesti tiettyinä ajankohtina. Videon ollessa tuore, se näkyi Leffatykki.com:in etusivulla ja siihen oli myös suora linkki sivustomme Facebook-ryhmästä. Sen voi siis olettaa olleen esillä siten, että joko sivustollamme tai Facebook-ryhmässämme vierailleet saattoivat hyvin huomata ja katsoa sen. Toinen merkittävä tekijä jakson kiinnostavuudessa on sen sisältö. Kuten liitteestä 3 käy ilmi, myös tämän videon jälkeen julkaisemamme Leffatykki Podcast -videot ovat kiinnostaneet eri tasoisesti riippuen siitä, kuinka niin sanotusti kuumaa aihetta olemme niissä käsitelleet. Rare Exportsin ensi-ilta oli Suomessa

3.12.2010¹⁶⁸. Videon näyttökertojen määrät olivat huimimmillaan juuri ensi-illan tienoilla ja elokuvan kiertäessä elokuvateattereita.

Videota on joko palattu katsomaan uudelleen tai se on valittu näytettäväksi ensimmäistä kertaa myös myöhemmin. Tällaisten näyttöjen huippukohtat osuvat jälleen ajankohtiin, jolloin Rare Exports on ollut muussakin mediassa esillä. Kun kyseinen kauhukomedia voitti useita Jussi-palkintoja helmikuussa 2011¹⁶⁹, tai kun sen tekijöille myönnettiin syyskuun lopussa 2011 valtion elokuvapalkinto¹⁷⁰, videon näyttömäärissä oli kasvua. Marraskuussa 2011, kun kyseinen elokuva julkaistiin DVD- ja BluRay-levyinä, Leffatykin videon sisältö näyttää jälleen kiinnostaneen enemmän¹⁷¹. Täysin samanlaista vaihtelua on havaittavissa liitteeseen 3 sisällyttämieni kolmen seuraavan vuonna 2011 julkaisemamme Leffatykki Podcast -videon näyttökerroissa. Kun jakson aihe on jollakin tavalla suuren yleisön kiinnostuksen kohteena, jaksoon siis palataan uudelleen. Tämän voi olettaa näiden esimerkkien pohjalta pätevän myös äänipodcasteihin, vaikka niitä tosin jostakin syystä ladataan määrällisesti Suomessa paljon vähemmän.

Äänipodcasteja on saatavilla eräänlaisiksi vodcasteiksi muutettuina YouTubessa ja sen kaltaisissa videopalveluissa, mutta saatavuuden laajentaminen tällaisen palvelun puolelle ei tee äänipodcastista automaattisesti aiempaa kiinnostavampaa. Vaikka esimerkiksi juuri YouTube voi olla jollekin yleisölle helpompi käyttää kuin RSS-syötteestä podcast-lähetyskiä keräävät ohjelmat, audiomuotoisen podcastin sisältö on räätälöity yleensä ensi sijassa muiden kuin videopalvelun käyttäjiä varten: sisällön visuaalinen anti on niukkaa tai aivan olematonta, mutta video voi lisäksi kestää ajallisesti paljon pitempään kuin tavanomaisemmat videopalveluun ladatut esitykset. Se ei näin noudata täysin sitä diskurssia, jota palvelun käyttäjät ehkä odottavat. Kiinnostava aihe ja podcastin mainostaminen sen avulla voivat auttaa yleisön hankinnassa. Mutta sen lisäksi pitäisi muistaa, että vaikka televisiostakin voi kuunnella radiota, valtaosa television käyttäjistä nimenomaan *katsoo* televisiota. Tämän voi todeta helposti esimerkiksi Finnpanelin TV-mittaritutkimuksista¹⁷².

Ennalta-arvattava yksityiskohta Rare Exports -videojaksomme sekä liitteessä 3 mukana

168 ”Rare Exports”. Finnkino.fi. Luettu: 28.12.2011.

169 ”Rare Exports kahmi Jussi-palkintoja”. Länsi-Savo.fi. Luettu: 28.12.2011.

170 ”Rare Exportsin tekijöille valtion elokuvapalkinto”. Yle.fi. Luettu: 28.12.2011.

171 ”Rare Exports”. Rare Exports -elokuvan kotisivu. Luettu: 28.12.2011.

172 Finnpanelin TV-mittaritutkimusten tulokset ovat saatavilla osoitteessa www.finnpanel.fi.

olevien videoiden osalta on se, että vaikka ne ovat saatavilla maailmanlaajuisesti, on yli 90% videoiden näyttökerroista Youtube.com:in tilaston mukaan tapahtunut Suomessa¹⁷³. Tältä pohjalta voidaan päätellä, että suomenkielinen podcast kiinnostaa eniten vain suomea puhuvia ja sellaisia suomea puhuvia, jotka seuraavat Suomen tapahtumia, kuten paikallisia elokuvaensi-iltoja. Nettiradio Mikaelin toiminnassa mukana ollut Päivi Kapiainen-Heiskanen sivuaa aihetta omassa pro gradussaan nostamalla esiin yhteiskuntakriitikko John Deweyn, joka oli ihastunut pieniin paikallisyhteisöihin, uskoi toimintaan ja ihmisten aktivointiin erityisesti julkisen keskustelun avulla. Nettiradio Mikaelin kaltaiset paikalliset tietoyhteiskuntakokeilut ovat Kapiainen-Heiskanen mukaan kuin Deweyn ihanteesta.¹⁷⁴ Tietyn yleisökohderyhmän huomioiminen on näiden tilastojenkin antaman kuvan valossa podcastaamisessa tärkeää.

173 ”Näyttökertaraportit”. Youtube.com. 12.03.2012.

174 Kapiainen-Heiskanen 2003, 26-27.

4. Podcastaus käytännössä

Mielekkääseen harrastukseen on helppo uhrata ajallisia ja rahallisia resursseja. Esimerkiksi Henrik Anttonen on todennut aikoina, jolloin hän on pyrkinyt työn tai muun syyn takia vähentämään podcastaamistaan, että KinoSilmää hän haluaa kuitenkin tehdä, koska se on hauskaa ja mukavaa¹⁷⁵. Tunne syntyy harrastajapodcastaamiseen monin tavoin liittyvästä vapauden ilmapiiristä. Kuten monet alan oppaiden kirjoittajat, mukaan lukien opetuslalla toimivat Kathleen P. King ja Mark Gura toteavat, podcastaamiseen ei tarvita kovin erikoisia välineitä tai taitoja. Hekin aloittivat ensimmäiset podcastinsa tietämättä mitään äänieditoinnista tai ohjelman lähettämistä verkossa.¹⁷⁶ Äänittäessäni ensimmäistä haastattelua nimenomaan podcastia varten, tein sen digitaaliseen videokameraan liitetyllä mikrofonilla, ja siirsin äänen nauhalta myöhemmin tietokoneelle. Tämä ehkä oli epäkäytännöllinen järjestely, mutta lopputulos oli kuitenkin podcastiin sopiva ja kokeilu kiinnosti minua itseäni.

Kuten luvussa 3 toin ilmi, podcastaaja tarvitsee myös idean ohjelmalleen. Ideaan pohjautuvan tarkan käsikirjoituksen luominen ei ole välttämätöntä, vaikka esimerkiksi Jack D. Herrington muistuttaa podcasting-oppaassaan etukäteistyön merkityksestä. Hän kirjoittaa ohjelman kuulostavan paremmalta, jos juontajalla on jokaisesta sen segmentistä valmisteltuna oma juontonsa. Herrington menee ohjeissaan jopa niin yksityiskohtaiseksi, että hän ehdottaa mahdollisimman miellyttävän kuuntelukokemuksen synnyttämiseksi Serif-kirjasintyyppin käyttämistä podcastajan muistiinpanoissa.¹⁷⁷

Samalla kun podcast-ohjelmasisällön ei välttämättä tarvitse olla ennalta strukturoitu kokonaisuus, viestimen yhteydet radiomaailmaan luovat yleisön puolelta sellaisia odotuksia ja olettamuksia, että kuka tahansa podcast-harrastaja voi joutua miettimään ja tekemään myös Suomessa ohjelmasisältöään ammattimaisemmalla otteella. Tämä tarkoittaa, että tekijän tulisi julkaista ohjelmaansa säännöllisesti, tietyssä mitassa ja tehdä siihen toimitettua sisältöä. Hänen pitäisi vähitellen myös siirtyä ammattimaisemman tuotantovälineistön käyttöön, jotta yleisö voisi kokea podcastin varteenotettavaksi vaihtoehdoksi perinteiselle radiolle. Muun muassa suomalaisen KinoSilmä Podcastin aikoinaan saamasta yleisöpalautteesta voi aistia, mitä ohjelmalta lopulta halutaan:

¹⁷⁵ ”PodKaista: I08.07.10: Lapsellinen itsesäälilähetys”. PodKaista. Podcast. Luotu: 8.7.2010.

¹⁷⁶ King & Gura 2009, 11.

¹⁷⁷ Herrington 2005, 56.

KinoSilmä. Harraste podcasti, jossa tosin valitettavasti harrastelijamaisuus välillä näkyy vähän liiaksikin, mutta usein sisältää mielenkiintoista asiaa, välillä vain hieman kömpelösti esitettynä. Osa jaksoista on todella hyviä, mutta joukkoon mahtuu muutama vähän heikompiakin esityksiä.¹⁷⁸

Harrastaja varaa aina oikeuden tehdä sellaista ohjelmaa kuin juuri hän haluaa. Hesse Järvinen on kerran todennut letkeään tyyliinsä omassa podcastissaan: ”Ohjelma on edelleen täysin käsikirjoittamaton vapaapudotus-freestyle-härdelli-podcast, joka tulee sinulle joka viikko, joskus jopa kolmas viikko (...) täältä Jyväskylästä, Suomen Ateenasta käsin jaloin.” Käsikirjoituksettomuuden mainitseminen ei välttämättä tarkoita, että ohjelma tosiaan olisi käsikirjoittamaton, mutta pitkäaikainen podcastaus voi tuoda tekijälleen jopa sen verran varmuutta, että ohjelmaa syntyy ilman käsikirjoitustakin. Esimerkiksi aiemman yleisökommentin aiheena olleen KinoSilmän Juha Niemi ja Henrik Anttonen pohtivat pari vuotta jälkeenpäin ohjelmien käsikirjoittamista Anttonen PodKaistassa tulleen tulokseen, että harrastuksen alkuaikoina käsikirjoitusta tarvitsi tuekseen enemmän. Myöhemmässä vaiheessa siitä jopa oli muodostua ohjelman tekemistä hankaloittava tekijä:

Juha: Mä ensimmäisen ohjelman, tein sen silleen, että mulla oli vain aiheita ylhäällä, mutta (...) mulla ei oikein juttu luistanut. Ja sitten käsikirjoitin ohjelmaa, ja ne käsikirjoitetut ohjelmat meni ehkä paremmin, mutta ne pitää tosiaan käsikirjoittaa ja se vie yllättävän paljon aikaa.

Henrik: Huomasit varmaan itsekin, että se on aivan järjetön määrä tekstiä, mitä sitä varten täytyy kirjoittaa. (...)

Juha: Niin ja sitten siitä tulee vaan joku kymmenen minuuttia.¹⁷⁹

Monien oppaiden neuvojen perusteella huolellinen suunnittelu olisi kuitenkin aina kannattavaa. Esimerkiksi Michael Geoghegan ja Dan Klass huomauttavat sen vähentävän virheiden määrää. Toisaalta he ovat taipuvaisia myös uskomaan, että joillekin suunnitelupaperiin takertuminen on paljon huonompi vaihtoehto kuin podcastaaminen ilman sitä.¹⁸⁰ Mutta yleisesti, mitä huolellisemmin mietitty podcastin jaksojen sisältö on, sitä houkuttelevampaa voi yleisön kannalta olla seurata sitä ja niin kiinnostavaksi muodostuva harrastajapodcast voi myös ravistella perinteisen median, kuten radion tai television parissa ammattimaisesti toimivia tahoja. Verkkoradioprojektia itse toteuttamassa ollut tutkija Päivi Kapiainen-Heiskanen onkin todennut, että:

Monille on ollut järkytys nähdä, millaista materiaalia ihmiset alkavat verkkoon tuottaa, kun väline on ensin "demokraattisesti" tuotu laajempien kansanpiirien

178 ”Elokuva-aiheiset Podcastit”. DVDPlaza Foorumi. Luotu: 6.11.2008. Nimimerkki Qazin kommentti.

179 ”PodKaista 16.04.2010: 1000!”. PodKaista. Podcast. Luotu: 16.4.2010.

180 Geoghegan & Klass 2007, 28.

ulottuville. "Korkeakulttuuri" ja "kansankulttuuri" ovat aiemmin voineet pitkälti elää omissa sfääreissään. Tämä erottelu on eräs, jota kulttuurin digitalisoituminen uhkaa; vuorovaikutteisessa mediassa myös raja "esiintyjän" ja "yleisön" välillä hämärtyy.¹⁸¹

Kapiainen-Heiskanen viittaa ilmiöön, jota sivusin muun muassa jo luvussa 3.2. Podcastiin kuuluu vuorovaikutteisuus yleisön kanssa. Tämän ovat myös Tee Morris ja Evo Terra podcastaavien ystäviensä kanssa havainneet¹⁸². Ohjelman sisältö voi rakentua hyvin voimakkaastikin sen varassa, miten yleisö ja podcastaaja kommunikoivat keskenään ohjelman taltioinnin aikana tai taltiointien välillä Internetin kautta. Sekä radiossa että televisiossa on vähitellen lähestytty tätä kansalaismedian mallia. Esimerkiksi Yleisradio aloitti viimeksi 20.2.2012 asiaohjelman *A-Stream*, jossa toimittajat ovat ottaneet reaaliaikaisen verkkokeskustelun osaksi ohjelmasisältöä¹⁸³. Seuraava esimerkki puolestaan kuvaa harrastajapodcastajan ja yleisön välistä nopeaa vuorovaikutusta oivasti. Ensimmäinen viesti on jätetty hieman keskiyön jälkeen, jälkimmäinen pian seuraavana päivänä:

matteus/2 (10.1.2008): Sisältöä olisi voinut mielestäni hieman tiivistää, puoli tuntia on aika pitkä aika istua kuuntelemassa, ellei nyt satu olemaan joku ihan spesiaali joutenolohetki käsillä. Iisi tapa lyhentää olisi heivata biisit pois; niillä ei oikein tunnu olevan yhtymäkohtaa itse omena-aiheeseen, ja jos kuuntelija haluaa pitää breikin, niin iTunesista varmaan löytyy välipalamusaa juuri omaan makuun.

(...)

TheKraken (10.1.2008): Kiitoksia tästä palautteesta! (...) Normaalisti jaksot tulevat varmasti olemaan lyhyempiä, ellei sitten jotain todella spesiaalia ole. Mietin tuonkin pätkimistä kahteen osaan, mutta päädyin sitten lopulta pitämään kokonaisuena.¹⁸⁴

Podcastin tekemisen eri tavoista olen itse keskittynyt kahteen: ennalta suurpiirteisesti suunniteltuun tai kokonaan käsikirjoitettuun. Kuvaan seuraavissa kolmessa case-esimerkissä media-analyysin siivittämänä podcast- sekä vodcast-jaksojen tekemistä näillä tavoilla ja avarran esimerkkien myötä myös harrastuksen teknistä puolta. Käyttämäni podcast-varustus ei ole ehdoton ja ainut vaihtoehto harrastuksen ylläpitämiselle, kuten eivät ole myöskään pod- ja vodcastien levittämiseen käyttämäni palvelut. Esittelen kuitenkin myös ne esimerkkieni yhteydessä ja kerron miksi olen päätenyt niiden käyttämiseen ja millainen näiden varusteiden ja palveluiden vaikutus on ollut työprosessiini.

¹⁸¹ Kapiainen-Heiskanen 2003, 11.

¹⁸² Morris & Terra 2005, 14.

¹⁸³ "A-studio: Vahvaa journalismia ruudussa ja verkossa". YLE TV1. Luettu: 13.2.2012.

¹⁸⁴ "Hopeinen Podcast". Hopeinen Omena. Luettu: 11.12.2009.

4.1 Haastattelumuotoisen podcastin tekeminen

Jack D. Herrington kuvaa kirjassaan *Podcasting Hacks: Tips and Tools for Blogging Out Loud* kolmea tapaa, joilla hän mainitsee saaneensa ”loistavat haastattelut”. Hänen mukaansa haastattelun saa, jos haastattelija on määrätietoinen ja osaa itsensä esittelyn lisäksi kertoa lyhyesti, miksi hän haluaa haastattelun. Hänen tulee Herringtonin mukaan olla myös joustava ja positiivinen, jotta yhteistyö olisi haastateltavan kannalta miellyttävää. Kolmanneksi Herrington pitää oleellisena, että haastattelija tuntisi yleisönsä ja osaisi myös kuulostaa sen tuntevalta.¹⁸⁵

Leffatykki Podcastin tuottajan ominaisuudesta vastaa varsinaisesti sivustomme ylläpitäjistöön kuuluva nimimerkki Arska, mutta haastattelujen osalta jokaisella haastattelijalla on ollut suuri vapaus toimia miten parhaimmaksi näissä tehtävissä näkee. Niin kutsutusti rivien välistä hän on silti antanut ymmärtää, että sen kaltainen toiminta, jota esimerkiksi Jack D. Herringtonkin kuvaa, olisi enemmän kuin suotavaa. Lisäksi jokainen tiimimme haastattelija on saanut käyttöönsä äänentallennusvälineen, jonka tekninen taso kuvastaa enemmän ammattimaisuutta kuin harrastelijamaisuutta. Asiasta ei ole keskusteltu tiimissämme, mutta tulkitseen sitä niin, että tietynkaltainen välineistö luo statusta, joka tekee toiminnastamme vähintäänkin osittain niin vakavasti otettavaa kuin esimerkiksi valtakunnanradion työntekijöiden toiminnasta. Tallennusvälineen liikuteltavuus on tärkeä ominaisuus, kun haastattelu on muuten mahdollista tehdä kentällä. Yleensäkin podcastaajan, jos hän ei halua olla ohjelmassaan sidottu yhteen paikkaan, toimintaa monipuolistaa ja helpottaa mobiilin työkaluston käyttäminen.

Tää setappi, millä mä nyt puhun tähän tarinaan, (...) tällä voi tehdä ohjelmaa vaikka tuolta kedolta, tuolta kauniilta, vihreältä kesäiseltä kedolta. Kasvien siimeksestä. Eli siis toisin sanoen, tällä vois tehdä ohjelmaa vaikka terassilta tai vaikka mistä vaan.¹⁸⁶

Kirjassaan *Interviewing for Journalists* kirjailija Sally Adams ja toimittaja Wynford Hicks tuovat esille, että jotkin ammattilaistason journalistit tekevät kaikkensa miellyttääkseen julkisuuden henkilöitä ja/ tai näiden PR-työntekijöitä. Tähän kaikkensa tekemiseen kuuluu Adamsin ja Hicksin mukaan jopa pukeutuminen näiden henkilöiden vaatimalla tavalla.¹⁸⁷ Tämä ei kuitenkaan ole se syy, miksi käytämme Leffatykki Podcastin

¹⁸⁵ Herrington 2005, 54-54.

¹⁸⁶ ”HessunKahvila #124”. HessunKahvila. Podcast. 12.6.2009.

¹⁸⁷ Adams & Hicks 2001, 140.

haastatteluihin Zoom-merkkistä digitaalista äänentallennustyökalua, jolla voi taltioida sekä kaksi- että nelikanavaista ääntä. Minulle päällimmäinen syy sen käyttöön on, että en omista muuta vastaavaa laitetta. Leffatykki Podcastin tiimille merkittävin syy tuon laitteen käyttöön on mahdollisuus saada taltioitua teknisesti selkeämpää ja korkealaatuisempaa ääntä kuin esimerkiksi kännykän mikrofonin kautta.

Etukäteisvalmistelut (kysymysten suunnittelu ja varusteiden tarkistus)	Matkat	Haastattelu	Haastattelun purku ja editointi	Editoidun tallenteen siirto verkkoon ja tiedoston sisällön kuvauksen luominen
1-2 h	45 min	30 min	1-2 h	25 min

Taulukko 2: Haastattelun eri työvaiheisiin kuluttamani aika.

Suoritan samanlaisia rutiineja sekä varsinaisesti toimittajana työskennellessäni että myös podcast-harrastukseeni liittyvien haastatteluiden kohdalla. Tämä johtuu siitä, että koen tietynlaisen rutiinin tehokkaaksi tekemisen tavaksi. Itseäni kiinnostava aihepiiri (elokuva) ja tehokkuuden tunteen luoma mielihyvä taas helpottavat omaa presenssiäni itse haastattelutilanteessa. En koe olevani luontainen esiintyjä – ainakaan omassa persoonassani – joten kaikki haastattelutilanteen luomaa painetta helpottavat seikat ovat hyödyllisiä. Ne eivät ole sitä vain itseni kannalta, vaan myös haastateltavien tai haastateltavan kannalta, koska kaikki positiivinen haastattelijan asenteessa ja mielentilassa heijastuu haastateltavaan. Kuten Sally Adams ja Wynford Hicks kirjoittavat, haastattelijan odotetaan olevan työssään luonteva ja lempeä, sellainen henkilö, jolle on mukava avautua¹⁸⁸.

Olen kuvannut haastattelun kaikkiin vaiheisiin keskimäärin kuluttamani ajan taulukossa 2. Esimerkkitapaukseksi haastattelumuotoisesta podcast-jaksosta nostan tässä yhteydessä Sisko tahtoisin jäädä -elokuvan tekijöiden haastattelun. Aloitin sen ennakkovalmistelut pari päivää ennen elokuvan tekijöiden saapumista lehdistökiertueelle Poriin. Vastasin tuolloin Finnkinon paikallispäällikön lähettämään tiedotteeseen, ja sovin hänen kanssaan, ketä haastattelin elokuun 2010 ensimmäiselle viikolle ajoittuneella kiertueella. Tämän jälkeen aloin selvittää, mitä haastattelussa olisi aiheellista kysyä.

Selvitystyöhön käytin eri hakukoneita ja muun muassa verkkolehtien omien kotisivujen

¹⁸⁸ Adams & Hicks 2001, 5.

hakupalveluita. Lisäksi kävin läpi joitakin valtakunnassa ilmestyviä paperilehtiä, kuten *Image* ja *Suomen Kuvalehti*, välttääkseni toistamasta liikaa sellaisia kysymyksiä, jotka haastateltavat olisivat jo kuulleet, ja joiden vastaukset olisivat jo ennalta liian tuttuja yleisölle. Toisaalta, koska kaikki eivät seuraa samoja lehtiä tai kanavia, ja elokuvantekijät ovat valmistautuneet markkinoimaan aina tiettyä elokuvaa kerrallaan, täysin uniikkeihin vastauksiin ei tarvitse tai edes välttämättä voi varautua.

Adamsin ja Hicksin mukaan haastattelijan pitäisi miettiä, mikä hänen yleisöään kiinnostaa¹⁸⁹. Julkisen sanan neuvoston antamien ohjeiden mukaan journalisti on vastuussa kuulijoilleen ja hänen pitää ottaa huomioon tietty ammattietiikka työssään¹⁹⁰. Olen pyrkinyt noudattamaan näitä ohjenuoria sekä työelämässä että harrastusmielessä tekemiäni haastattelujen kohdalla. Jo nämä ohjeistukset antavat mielestäni ymmärtää, että jokaisen haastattelijan tulisi pyrkiä jopa viihteen ja promootion yhteydessä kysymään ”Mikä on sinun lempivärisi” -tyyppisiä kysymyksiä tähdellisempiä asioita. Noin kahden tunnin selvitystyön tuloksena kirjoitin kysymyspatterin, joka löytyy tämän pro gradun liitteestä 4.

Haastattelun tekeminen esimerkiksi Internet-puhelusovelluksella on aina vaihtoehtona, jos välimatka ja aikataulut tuottavat ongelmia sopia kohtaamista kasvokkain haastateltavan kanssa. Jouduin tekemään myös yhden tällaisen Skype-puheluohjelman kautta äänitetyyn haastattelun vuonna 2010, mutta heikko äänenlaatu ja visuaalisen kontaktin puute kohtaamisessa saavat nämä haastattelut huonompaan asemaan sellaisten rinnalla, jotka on toteutettu haastateltavan ja haastattelijan ollessa samassa tilassa.

Itse haastatteluun varasin Sisko tahtoisin jäädä -elokuvan pressikiertueen kohdalla puoli tuntia, vaikka arvelin kysymyksiini vastaamisen kestävän siitä ajasta vain puolet. Kokemukseni on kuitenkin osoittanut, että esimerkiksi paikallisradion edustajalla voi olla tarve tehdä oma haastattelunsa suorana tiettyyn aikaan, joten muut haastattelijat joutuvat odottamaan silloin omaa vuoroaan. Sisko tahtoisin jäädä -elokuvan lehdistökiertueen pysähdys Porissa oli kuitenkin kymmenvuotisen toimittajanurani erikoisin; olin ainut minkään median edustaja, joka oli pyytänyt haastattelua ja saapunut sitä tekemään. Paikalle saapuneista näyttelijöistä niin Sara Melleri kuin Ada Kukkonenkaan ei ollut tutus-

189 Adams & Hicks 2001, 6.

190 ”Journalistin ohjeet”. Julkisen sanan neuvosto. Luettu 11.1.2012.

tunut aiemmin podcasteihin, joten esittelin viestintäväliseen lyhyesti heille haastattelun alkulämmittelynä.

Elokuvaa markkinoivat näyttelijät ovat haastattelussa aivan erityisessä vuorovaikutustilanteessa. Alkulämmittely, eli pieni sananvaihto ennen varsinaista haastattelua, keventää monen journalistiikkaa opettavan mielestä tunnelmaa. Tämä johtuu siitä, että vaikka haastateltavat saattavat tuntua haastattelijasta tutuilta eri tekstien kautta, haastattelija ei ole välttämättä heille samalla tavalla tuttu.

Sally Adams ja Wynford Hicks ovat lainanneet kirjassaan näyttelijä Harrison Fordin sanoja: ”Näyttelijöillä ja journalisteilla on symbioottinen suhde. Olen täällä palvelukseni teitä niin kauan kuin te palvelette minua.”¹⁹¹ Jack D. Herrington taas kirjoittaa podcastaus-oppaassaan, että julkisuuden henkilöitä haastatellessa pitäisi huomioida, etteivät he anna haastattelua esiintyäkseen juuri haastattelijalle tai ilahduttaakseen tätä nimikirjoituksellaan¹⁹². Muun muassa näistä kommentteista voidaan päätellä, että kysymys on oikeastaan jonkinlaisesta kauppatapahtumasta. Haastattelijan pitäisi siis toimia tässä tilanteessa hiukan samoin kuin mennessään ostamaan jauhelihaa (tai tofua) kaupan tiskiltä. Tapahtumaan kuuluu hyvien tapojen mukaan neutraali vuoropuhelu, jonka lopputuloksena haastattelija ja haastateltava saavat kumpikin haluamansa.

Haastattelutilanteen jälkeen seuraa, kuten taulukossa 2 olen esittänyt, materiaalin käsittely. Tämä tarkoittaa, että kuuntelen taltioinnin läpi ja muokkaan siitä pois ilmaisella Audacity-äänenkäsittelyohjelmalla yskähdyksiä, voimakkaita hengitysäniä ja sellaista sisältöä, joka ei vie haastattelua eteenpäin. Sen lisäksi muutan äänenvoimakkuutta, jos haastateltava on esimerkiksi siirtynyt vahingossa liian kauas mikrofonista ja hänen äänensä häipyä välillä liian vaimeaksi. Audacityn käyttöliittymä ja ominaisuudet jäävät taakse siitä, mitä monissa vastaavissa maksullisissa työkaluissa on tarjolla. Siitä huolimatta kyseinen ohjelma on podcastaamisessa varsin käyttökelpoinen. Esimerkiksi Jack D. Herringtonin haastattelemat alan harrastajat Doug Kaye ja James Polanco ovat todenneet, että Audacityn kaltainen ilmainen työkalu antaa äänenkäsittelijälle noin 90% siitä, mitä hän toimissaan tarvitsee¹⁹³.

191 Adams & Hicks 2001, 142.

192 Herrington 2005, 57.

193 ”Pioneer Podcasters Share Insider Tips Part 2: Tips for Recording Your Own Show”. FooCast. Podcast. Luotu: 16.1.2006.

Sisko tahtoisin jäädä -elokuvan haastattelun raakaversiossa ei ollut erikoisen paljon editoimista vaativia kohtia. Silti, kuten taulukkoon merkitsemäni aika kertoo, editointiin kuluu aina pitempään kuin mikä haastattelun todellinen kesto on ollut. Vertailun vuoksi, Ted Demopouloksen kirjassaan haastattelema podcastaaja Martin McKeay on kertonut käyttävänsä puolen tunnin ohjelman editointiin myös jopa kaksi tuntia¹⁹⁴.

Editoinnista seuraava vaihe on äänitiedoston lähetys verkkoon. Leffatykki Podcastissa Arska toimii näiden tiedostojen vastaanottajana, tarkastajana ja julkaisijana. Tarkastuksen ohessa hän liittää tiedostoon podcastimme tunnusmusiikin. Omiin tehtäviini kuuluu luoda haastattelulle sopiva otsikko ja seliteteksti. Selitetekstiä voisi verrata metanimeen, josta Electronic Poetry Centerin johtaja Loss Pequeño Glazier puhuu kirjassaan *Digital Poetics: The Making of E-Poetries*. Glazierin mukaan metanimi kertoo, mitä dokumentti sisältää. Hän huomauttaa, että metanimi on sen tekijän näkökulmasta annettu.¹⁹⁵ Näin ollen metanimi on vain yksi totuus, eikä kerro kaikkea siitä, mille se on annettu. Se auttaa kuitenkin tunnistamaan tiettyjä sisältöjä, ja ohjaa näin ollen esimerkiksi hakukoneita paikantamaan niitä.

Sisko tahtoisin jäädä -elokuvaa käsittelevän Leffatykki Podcast -jakson alkuperäinen seliteteksti jatkuu otsikon jälkeen lauseella: ”Onko helppoa lyödä vanhaa miestä?” Lause on ehkä provosoiva, mutta omasta mielestäni myös sopivalla tavalla informatiivinen. Se viestii elokuvan sisällöstä, jota selitteen seuraava lause määrittelee vielä tarkemmin. Toisaalta se antaa myös lupauksen ohjelman sen kertaista annista: tällaiseen kysymyksen löytyy vastaus jakson sisältä. Kyseinen haastattelu, kuten muutkin Leffatykki Podcastin jaksot löytyvät tämän pro gradun liitteenä olevalta tallennusmedialta ja/ tai liitteen 1 kirjaamistani www-osoitteista.

4.2 Keskustelupaneeli-podcastin tekeminen

Leffatykki Podcastin keskustelupaneelit vaativat ennakkosuunnittelua. Koska keskustelijat eivät olleet kaikki yhtä tuttuja toisilleen, eikä katsekontaktiton puhelinyhteys ainaakaan helpota muiden keskustelijoiden mielenliikkeiden arvioinnissa, päädyimme laatimaan alusta alkaen joka jaksolle oman sisältösuunnitelmansa. Tämä suunnitelma kirjoi-

¹⁹⁴ Demopoulos 2006, 126-127.

¹⁹⁵ Glazier 2002, 118.

tettiin koko tiimin yhteistyönä Googlen tarjoaman ilmaisen toimistopilvipalvelun, Google Docsin¹⁹⁶, avulla.

Google Docsin valinta oli luontevaa, koska emme tarvinneet tähän toimeen kovin monimutkaista työkalua, ja toisaalta Google Docsin jäseneksi jokaisen tiimiläisen oli helppo rekisteröityä. Lisäksi tällaisen pilvipalvelun käyttö helpotti ylipäänsä jaksojen kirjoittamista; kun kaikilla oli yhtäläinen oikeus tarkastella ja editoida suunniteltavaa sisältöä reaaliajassa, päällekkäisyyksien ja keskenään sekaantuvien dokumenttiversioiden luomiselta vältyttiin.

Sopivien puheenaiheiden määrää rajasi ja rajaa edelleen se, että Leffatykki Podcast on nimenomaan elokuvasivuston podcast. Tällöin käyttökelpoista sisältöä saa lähinnä aihepiirin eri teemoista yleensä, uusista julkaisuista ja elokuvauutisista, joita keräsimme useilta eri sivustoilta muokaten uutiset kuitenkin aina omaan tyyliimme sopiviksi. Tällä en viittaa asiasisällön tietoiseen vääristelyyn, vaan uutisen kirjoittamiseen niin, ettei se kuulostaisi suoralta kopiolta mistään tietystä lähteestä. Koska mikään osa sisällöstämme ei pääpiirteissään ollut uniikkia, eli missään muualla käsittelemätöntä, pyrimme panelistiemme henkilökohtaisten mielipiteiden kautta tekemään sisällöstä persoonallista ja sitä kautta muusta mediatarjonnasta erottuvaa. Omaäänisyyteen pyrkimistä ovat pohtineet myös Sula Pinnan Tuija ja Marylka:

Marylka: Mulle tuli morkkis, kun mä katoin tätä meidän ajankohtaisia linkkejälistaa. (...) Nyt ihan joka blogi ja saitti ja kolumnisti puhuu ihan samaa asiaa. Niin vähän tuli semmoinen olo, että eikö me mitään uutta keksitä?
Tuija: Eli meidän pitäisi nyt sun mielestä olla vielä paremmin edellä aikaamme?
Marylka: Pitäisi nyt keksii joku ihan oma synteesi, että mistä tässä nyt on kyse. Ihan joku oma mielipide.¹⁹⁷

Liitteessä 5 on esimerkki yhdestä Google Docsiin kirjoittamastamme sisältösuunnitelmasta. Puhun tässä nimenomaan suunnitelmasta, enkä varsinaisesti käsikirjoituksesta, koska jakson sisältämää vuoropuhelua ei ollut tarkoitus luoda sanasta sanaan etukäteen. Kun keskustelupaneeli toimii ilman tiukkaa käsikirjoitusta, se pyristelee irti keinotekoisuudesta ja muuttuu elävämmäksi. Keskustelijoiden ajatellessa aktiivisesti itse, mitä hei-

¹⁹⁶ Google Docs. <http://docs.google.com>. Google Docs, tai alkuperäiseltä nimeltään Google Spreadsheets julkistettiin alkujaan kokeiluna vuonna 2006. Pilvipalvelu tarkoittaa tässä yhteydessä, että Google Docsin käyttäjien ei tarvitse tallentaa esimerkiksi teksti- tai taulukkolaskentatiedostojaan omille kiintolevyilleen, vaan he voivat tallentaa ne Googlen tarjoamaan tallennustilaan verkossa. Kukin käyttäjä voi siten päästä käsiksi näihin tiedostoihinsa miltä tahansa Internetiin liitetyltä tietokoneelta milloin tahansa.

¹⁹⁷ ”Sula Pinta #49: Aina voi aloittaa alusta”. Sula Pinta. Podcast. Luotu: 3.12.2009.

dän pitäisi sanoa, tai mitä he voisivat sanoa, keskusteluun sisältyy yllätysmomentin mahdollisuus ja jokaisella keskustelun osanottajalla on tilaisuus toimittaa tehtävänsä omalla persoonallisella tavallaan.

Keskustelupaneelin voisi luonnehtia toimivan kuin sosiologi Harry Collinsin ja filosofian professori Martin Kuschin kirjassaan *The Shape of Actions: What Humans and Machines Can Do* kuvaileman yhtälön; sen mukaan toiminta (puheenvuoron käyttäminen) voi tällaisessa ympäristössä liikkua tekijältä toiselle ilman hierarkiaa, jokaisen heistä yrittäessä saavuttaa tavoitettaan. Keskustelulla on tavallaan kuin pelaamisen kaltaisen polymorfisen toiminnan luonne. Sen osapuolet toimittavat tehtäviä, kuten esittävät argumentteja tietystä aihepiiristä, ja toiminnan tapahtuessa paneelissa jokainen keskustelijoista tiedostaa samalla toimintaansa liittyvät rajat.¹⁹⁸

Kuten liitteen 1 Leffatykki Podcastin episodissa #23: *Lastenelokuvat* ja liitteen 5 dokumenttia vertailemalla voidaan todeta, puheenvuoro liikkui paneelissamme kuin pallo, johon joku osui enemmän kuin joku toinen. Tuon pallon tavoittelu oli kuitenkin mielenkiintoista ja sama tunne toivottavasti välittyi taltioinnista myös mahdollisimman monelle kuulijalle. Keskustelun ajoittaisen kankeuden arvelen johtuneen nimenomaan näköyhteyden puuttumisesta muihin panelisteihin. Vaikka osalla meistä olisikin ollut käytössään web-kamera kuvan välittämistä varten, emme niitä käyttäneet muun muassa äänityksen vaatiman tietokoneen tehokapasiteetin takia; kun jokainen panelisteista taltioi omalla koneellaan omaa ääniraitaansa Skype-puheluohjelman välittämästä keskustelusta, kenenkään taltioinnin ei haluttu epäonnistuvan. Yksi panelisteista taltioi varmuuden vuoksi kaikkien yhteistä ääniraitaa, mutta koska laadultaan parhaimman kuuloinen taltiointi syntyi erikseen taltioiduista ääniraidoista, pyrkimyksemme oli aina käyttää ensi sijassa niitä.

Taltioinnin jälkeen jokainen osallistujista toimitti editointivuoroon ehtivälle tiimiläiselle oman ääniraitansa, jonka tämä jälkikäsittelee tarpeelliseksi katsomallaan tavalla ja liitti yhteen muiden raitojen kanssa. Valmis kokonaisuus kiersi tässäkin tapauksessa ensin tuottajan virkaa hoitavan Arskan kautta. Vasta tämän jälkeen lopullinen versio siirrettiin verkkopalvelimelle, josta RSS-syötteenlukijat levittivät sen julkaisutiedon kaikille kiinnostuneille kuulijoille.

¹⁹⁸ Collins & Kusch 1998, 56-62.

4.3 Tarinasisältöinen podcast

Olen hahmotellut kuvaan 4 Storyrasia Podcastin tekemisen eri vaiheita. Hyödynsin omien tarinoideni suunnittelussa kirjailija Taina Teerialhon luotsaamalla Luovan kirjoittamisen kurssilla saamiani oppeja, joiden mukaan kirjalliselle luomistyölle ei pitäisi odottaa punaviinipullon ja pariisilaisen ullakkohuoneiston myötävaikutuksesta syntyvää suurta ideaa. Sen sijaan kirjalliseen luomistyöhön pitäisi vain tarttua, täsmälliseen aikaan ja tietyllä aikavälillä. Tarinan ideointiin kurssin opettajisto kehotti muun muassa käyttämään sanomalehtiä ja ympäristön tarkkailua. Kuten kuvasta 4 näkyy, se vaatii valppautta ja itse tekstin tuottaminen selkeäksi kokonaisuudeksi vaatii keskittymistä. Keskittymistä voi helpottaa nukkumalla yön yli aina yhden tekstiversioon valmistuttua ja tarkistamalla sen kirjoitusvirheet ja sisällön loogisuuden seuraavan päivän puolella.

Kuva 4: Storyrasia Podcastin yhden episodin työvaiheita: ideointi, kirjoittaminen ja animointi.

Nostan tämän luvun case-esimerkiksi Storyrasia Podcastin episodin #3, joka kantaa alaotsikkoa *Lyhyt kohtaaminen (Brief Encounter)*. Sen alkuperäisen pääidean sain lehtien mielipidepalstoja lukemalla. Niillä eräät yrittävät sivistää toisia palstan lukijoita ja korostaa oman näkökulmansa erehtymätöntä oikeellisuutta. Tarinan piti kertoa tällaisen henkilön ystäväystymisestä ja sen piti valmistua ystävänpäiväksi 2010.

Koko käsikirjoitusprosessin ajan suunnittelin, kuinka toteuttaisin tarinan visuaalisen puolen; koska Storyrasian jokainen episodi tuli jakeluun myös videopalvelu YouTube:ssa, pidin visuaalista tarinankerrontaa tärkeänä osana koko prosessia. Se ei ollut pakollista, sillä kuten Ted Demopouloksen haastattelema podcast-tuottaja Rob Safuto on todennut, podcastaamisen vapauttava puoli on, ettei siinä ole varsinaisesti mitään sääntöjä¹⁹⁹. Halusin kuitenkin asettaa itselleni tiettyjä vaatimuksia ja rajoja, joiden kautta myös oma

¹⁹⁹ Demopoulos 2006, 136.

podcastini määrittäisi. Arvelin, että yleisön olisi helpompi lähestyä ohjelmaani, kun he osaisivat odottaa siltä tietynlaista rakennetta joka kerta. Yhden vapauttavan elementin halusin silti liittää vodcast-tyyppiseen podcastini julkaisumuotoon: siinä esittämäni animaation tyyli saattoi vaihdella tarinan luonteen ja oman kokeilunhaluni mukaan. Lyhyen kohtaamisen osalta päätin käyttää tarinan visualisoinnissa vaha-animaatiota.

Tarinan alkuperäinen versio oli surumielinen. Koska iso osa yleisöstäni seurasi Storyra-siaa YouTuben kautta ja oli englanninkielistä, päätin hyödyntää tarinan visualisoinnissa englannin sanan *blue*²⁰⁰ kaksoismerkitystä. Sattumalta en kuitenkaan onnistunut hankkimaan kokoon tarpeista, jossa olisi ollut merkittävästi mitään sinistä. Jopa paikallisen askartelukaupan valikoimissa olleista vahoista oli sininen värivalikoima loppunut. Tilanteeseen liittynyt ironia sai minut pohtimaan tarinan uudelleenkirjoittamista. Niin olen päätin keventää tarinan luonnetta ja kirjoitin sen uudelleen. Säilytin kuitenkin sen otsikon alkuperäisessä muodossaan, sillä kummankin tekstiversion yhtenä pohjaideana, joskin vain hiukan suuntaa antavana sellaisena, oli tuolloin vastikään näkemäni englantilainen draamaelokuva *Brief Encounter*²⁰¹.

Koko kirjoitusprosessin lopputulokseksi pyrin luomaan tarinan, joka ei kärsisi liikaa kahden kielen, englannin ja suomen, eroavaisuuksista tai tarinan kahden eri esitystyyppin, audiovisuaalisen ja pelkkään audioon tukeutuvan eroavaisuuksista. Fokuksen säilyttäminen tällaisessa tilanteessa ei ole kovin helppoa, ja prosessia voisikin verrata hypertekstirunouden luomiseen: Electronic Poetry Centerin johtaja Loss Pequeño Glazier on kuvannut jälkimmäisen olevan kuin keskustelua loputtomasti puhuvan vieraan kanssa, jolloin anekdootista voidaan hypätä yllättäen toiseen ja keskustelun alkuperäinen suunta saattaa hukkuu kaiken materiaalissa siirtyilemisen tuoksinassa kokonaan. Glazierin ehdotuksen mukaan vastaavissa tilanteissa pitäisi hyödyntää hypertekstiteoristien, kuten Jay David Bolterin ja Michael Joycen oppeja: tekstille pitäisi päättää sen alku ja loppu etukäteen, jotta fokuksen säilyttämisestä ei muodostuisi ylivoimaista.²⁰²

Valmis kirjoitettu käsikirjoitus, jonka olen liittänyt tämän työn liitteeksi 6, poikkeaa muodoltaan siitä, mitä käsikirjoitukset yleensä esimerkiksi elokuva-alalla ovat. Jouko

200 Blue tarkoittaa sekä sinistä että surullista.

201 Suom. *Lyhyt onni*. Kyseisessä David Leanin vuonna 1945 ohjaamassa elokuvassa kaksi omilla tahoillaan naimisissa olevaa henkilöä kohtaavat toisensa sattumalta juna-asemalla ja alkavat ensin ystävystyä, mutta sitten myös ihastua toisiinsa.

202 Glazier 2002, 91-92.

Aaltonen on maininnut kirjassaan *Käsikirjoittajan työkalut: Audiovisuaalisen käsikirjoituksen tekijän opas*, että käsikirjoituksen avulla keskustellaan tuotannon ulkopuolisten, kuten rahoittajien kanssa ja välitetään tekstin tekijän näkemys muille työryhmän luoville jäsenille²⁰³. Koska toteutin tuotannon kokonaan yksin, eikä tarina ollut pitkä, en katsonut tarpeelliseksi kirjoittaa vain itseäni varten ylös asioita, jotka muistaisin ja ymmärtäisin muutenkin. Samasta syystä en ryhtynyt tekemään erillistä kuvakäsikirjoitusta eli storyboardia. Tämä ei silti tarkoita, etteikö minulla olisi ollut mielessäni tarkkaa suunnitelmaa tarinan kuvallisesta esityksestä.

Ennen kuvausta luin tarinan ääneen sekä suomeksi että englanniksi mitatakseni sen ajallisen keston. Tällä tavoin pystyin määrittelemään, paljonko tarvitsisin kuvamateriaalia kumpaankin kieliversioon. Sen jälkeen tein lavastuksen ja muut alkuvalmistelut. Tarinan kuvaamiseen käytin tässä tapauksessa digitaalikameraa FujiFilm FinePix A205s. Tätä vaihetta olen demonstroinut kuvan 4 viimeisessä osassa.

Valokuvakameran käyttöä puolustaa se, että vaha-animaation jokaisen liikkeen jokainen vaihe on kuvattava erikseen. Tässä tapauksessa käyttämäni kamera ei edusta alan huipputeknologiaa, joten eri kuvien välille tuli niin valotus- kuin tarkkuuserojakin, vaikka olin sijoittanut kamerasiivon päälle ja käytin valaisuun koko ajan samasta suunnasta ja samanlaisena tulevaa sähkövaloa. Lisäksi tällä FujiFilm-kameran mallilla ei voi ottaa 16:9-koon kuvia, joten jouduin muokkaamaan kaikkia animaatioon kuvaamiani yli kolmeasataa otosta sekä koon, värien että valotuksen osalta kuvankäsittelyohjelmilla ArtWeaver ja IrfanView.

Kumpikin mainitsemistani kuvankäsittelyohjelmista on ilmaisia yksityiskäyttöön. IrfanViewissä on myös se etu, että sillä voi muuttaa satojen valittujen kuvien tiettyä ominaisuutta parilla napinpainalluksella. Lionel Felix ja Damien Stolarz ovat todenneet pod- ja vodcastaus-oppaassaan, ettei alan harrastajan tarvitse hankkia käyttöönsä varalliset resurssinsa ylittävää välineistöä. Sellaisen käyttäminen voisi harrastajan käsissä jopa saada lopputuloksen näyttämään kornilta, ellei kornius nimenomaan ole tavoiteltu efekti.²⁰⁴ Oma mielipiteeni kuitenkin on, että työtä helpottaa, jos käytettävissä on kunnan välineistö ja tekijä myös osaa käyttää sitä. Tästä johtuen olenkin hankkinut jälkepäin

203 Aaltonen 2002, 13.

204 Felix & Stolarz 2006, 53.

uuden kameran, jolla otetut kuvat eivät vaadi runsasta jälkikäsitteilyä.

Vasta kuvauksen jälkeen taltioin pod- ja vodcastini äänimateriaalin. Kuten Ted Demopouloksen haastattelema Martin McKeay, jonka podcastin tekemiseen kuluttamaa aikaa käytin jo esimerkkinä luvussa 4.1, huomasin jälleen joutuvani käyttämään taltioimiseen enemmän aikaa kuin lopullinen tallenne tulisi kestämään. Koska en puhu englantia kuin natiivi, jouduin tekemään itselleni vieraskielisen version kohdalla useita uusintaottoja, jotta puheestani saisi edes jotakin selvää. Suomalaisista podcastaajista myös Henrik Anttonen on tehnyt englanninkielistä materiaalia, mutta hänkin kokee yleisön kannalta problemaattiseksi suomalaisen aksentin. Toisaalta hän mainitsee englanniksi tekemisen olevan itselleen mielekäästä ja osaamisen kannalta arvokasta.²⁰⁵ Huomasin saman omalla kohdallani; kun jouduin miettimään, kuinka ilmaisisin jonkin asian englanniksi, ajauduin samalla opiskelemaan kieltä laajemmin ja löydettyäni jonkin hyvän ilmaisutavan, palasin toisinaan tekstini suomenkielisen version ääreen muuttaakseni siinä käyttämiäni ilmaisuja ja sanoja sellaisiksi, jotka paremmin vastaisivat englanninkielisessä versiossa käyttämiäni.

Äänitteen saaminen kuulostamaan mielenkiintoiselta on oma taiteenlajinsa, kuten voice-over näyttelijä Joan Baker ilmaisee kirjassaan *Secrets of Voice-Over Success: Top Voice-Over Actors Reveal How They Did It*. Hänen haastattelemansa äänialan työläiset kehoittavat miettimään ennen äänitystä, millä tunteella joku tietty henkilö voisi sanoa jonkin käsikirjoitukseen kirjoitetun asian.²⁰⁶ Lyhyessä kohtaamisessa on kaksi erillistä henkilö-hahmoa, jotka ovat eri yhteiskuntaluokista ja omaavat lisäksi erilliset henkilöhistoriat. Toinen henkilöistä on kadulle asumaan joutunut mies, toinen hyvin toimeentuleva nainen. Kumpikaan heistä ei ole kovin nuori, joten heillä on omien henkilöhistorioidensa kautta muodostuneita ennakkoluuloja ja päänäpintymiä.

Alusta alkaen minulle oli selvää, että pystyisin esittämään ainakin naisroolin itse, jolloin välttyisin niiltä ongelmilta, joita esimerkiksi Leffatykki Podcastin tekijätiimiä muodostettaessa oli törmätty. Yritin näin ollen löytää vain miesroolia varten verkostojeni kautta henkilöä, joka olisi omannut rooliin sopivan äänen ja pystynyt tekemään sen kaksikielisesti ilman palkkioita. Käytännössä verkostoni olivat kuitenkin tuossa vaiheessa niin

²⁰⁵ ”PodKaista 13.5.2011: Metapömpösi”. PodKaista. Podcast. Luotu: 13.5.2011.

²⁰⁶ Baker 2009, 153.

olemattomat, että en saanut kahden viikon etsintäajan sisällä rooliin ketään halukasta. Tässä tilanteessa jouduin esittämään myös miehen roolin itse, mikä tavallaan sopii kuitenkin myös tarinan sanomaan: sen hahmoilla on enemmän yhteistä kuin he osaavat kuvitella tahoillaan. Koska oma äänialani on altto, en joutunut huomattavasti vääristämään Audacity-ääneneditointiohjelman efekteillä ääntäni normaalia matalammaksi miehen ollessa äänessä. Näin ollen kuulijan tai katsojan huomio ei välttämättä kiinnity liikaa äänen epäaitouteen ja siten estä häntä seuraamasta tarinan kulkua.

Äänitystä seuraavassa vaiheessa koostin animaation. Tämän tein Pinnacle Studio Ultimate 11 -videoneditointiohjelmalla. Se on puoliammattilaiskäyttöön suunnattu sovellus, jonka hinta on satoja euroja ammattilaistason ohjelmia huokeampi, ja sopii siten opiskelijabudjettiinkin. Jatkoin äänen käsittelyä vielä Pinnaclen omilla työkaluilla, joiden avulla esimerkiksi äänen syvyysvaikutelman luominen on helpompaa kuin ilmaisohjelmilla. Lopulliset videoversiot, joita eri kieliversioiden ääniraidan pituusvaihteluiden takia jouduin editoimaan erikseen, lähetin YouTubeen kyseisen palvelun oman käyttöliittymän kautta. Audiomuotoisen podcastin puolestaan siirsin ohjelmatietoineen omalle verkkopalvelutilalleni FTP-yhteydellä. Tämän jälkeen ilmainen FeedBurner-palvelu²⁰⁷, johon olin podcastia aloittaessani rekiströitynyt, lähetti automaattisesti tiedon kaikille podcastini tilaajille uusimmasta ohjelmastani.

FeedBurnerin käyttö on siinä mielessä riskialtista, että se on tätä nykyä Googlen alainen palvelu, ja niin ollen on Googlen käsissä, kuinka kauan se tarjoaa tällaista RSS-syötteen julkaisupäivityspalvelua. Koska FeedBurner ei ole käyttäjän koneelle asennettava ohjelma, sen olemassaolo ja sille tarjottu tuki voivat loppua podcastaajan huomaamatta. Tällöin tilaajakunta ei saa tilaamaansa podcastia, mutta tekijä ei välttämättä tiedä siitä. Toisaalta toista vastaavaa ja yhtä helppokäyttöistä palvelua ei ollut saatavilla aloittaessani omaa podcastiani.

²⁰⁷ ”Feed 101”. FeedBurner. Luettu: 13.4.2012.

5. Loppupäätelmät ja yhteenveto

Tämän pro gradun päämääränä oli selvittää, millaista tai mitä podcastaaminen on suomenkielisen harrastajan näkökulmasta. Kyseisen kaltaisen harrastajapodcastiaan suurimpiin ongelmiin kuuluu, että hänelle on samankielistä yleisöä hyvin rajallisesti: suomea puhuvien määrä on aivan toisenlainen kuin englantia puhuvien, ja suurin osa suomenkielisistä on sijoittunut Suomeen. Englanniksi podcastausta on tehty aktiivisesti tämän viestintävälineen keksimisestä asti, eli 2000-luvun alusta. Siksi jokaisen alan harrastajan olisi hyvä harkita podcastaamista myös tai vain englanniksi, jos hänen pääasiallinen tavoitteensa on saavuttaa satoja ja tuhansia kuulijoita. Viestintävälineenä podcastia eivät teoriassa ainakaan maiden rajat rajoita, sillä se voi Internetin välityksellä levitä mihin tahansa, mitä demonstroin jo tutkielmani johdannossa kuvassa 1. Perinteinen podcast on äänitiedosto, joka välittyy Internetissä automaattisesti RSS-syötteen kautta ohjelman tilaajille, kuten luvussa 2 kerroin. Samaan tapaan, perinteinen vodcast taas on Internetissä RSS-syötteen kautta ohjelman tilaajille välittyvä videotiedosto.

Podcast ei välttämättä itsessään tarvitse minkäänlaista yleisöä ollakseen jollakin tavalla olemassa. Se on, jos joku sitä tekee, kuten määrittelin luvussa 2.1. Mutta tekijä, eli podcastaaja harjoittaa harrastustaan usein juuri siksi, että hänen tuottamansa ohjelmasisältö tulisi muiden kuulemaksi. Tähän viittaa se, että myös suomalaiset podcastit muistuttavat monilta piirteiltään radio-ohjelmia: ne ovat julkisesti saatavilla, niissä voi olla toimitettua sisältöä ja niiden tekijät pyrkivät viestimään tuon sisällön avulla mahdollisimman monien kanssa.

Yleisön kokoa ei rajoita vain kieli, vaan lisäksi mainitsemani podcastien sisältö ja läheysten hajallaan ja moninaisena toimiva jakelu; monien eri kategorioiden podcasteja tarjotaan niin verkkoportaleissa, kuten Podcast Alleyn kaltaisissa palveluissa, mutta myös eri ohjelmien kautta, kuten iTunesin ja Dopplerin välityksellä. Uusia sovelluksia ja sivuja syntyy kaiken aikaa, mitä sivusin jo luvussa 2. Niillä kaikilla ei ole yhteisiä rekistereitä minkään tietyn maan podcasteista, eivätkä ne kerää automaattisesti kaikkien podcastien tietoja, vaan tekijöiden pitää itse ilmoittaa omat tuotoksensa niistä jokaiseen erikseen. On lisäksi huomattava, että alun perin nämä kaikki palvelut ovat olleet saatavilla vain englanniksi. Pelkästään suomea puhuva yleisö tai podcastaava harrastajakunta eivät ole voineet niitä siksi edes käyttää. Monelle yleisöstä englanninkielisyys ei muo-

dostu kuitenkin niin isoksi ongelmaksi kuin jakelutavan monimutkaisuus. Harrastajapodcastien kuuntelun sijaan tehdään jotakin muuta, eli hakeudutaan helpommin esimerkiksi valtamedian tarjoamien palveluiden äärelle, kuten esitin luvussa 3.2.

Eräs ratkaisu suomalaisten harrastajapodcastien yleisön kasvattamiseksi saattaisi olla tiukempi verkostoituminen ja yhteistyö. Alaa Suomessa vaivaava järjestäytymättömyys on harmillinen ilmiö. Tekijöitä ei ole satamäärin, jos kymmenittäinkään, mutta suomenkielisiin podcasteihin erikoistuneita sivustojaakaan ei ole useita. Uusien tekijöiden voi olla vaikeaa löytää muita alan harrastajia omalta kielialueeltaan; luvussa 3.2 toin ilmi, että aloittaessani tämän tutkielman soveltavaan osaan tekemääni Storyrasia Podcastia en löytänyt sopivaa suomalaista sivua ilmoittaakseni sillä omasta ohjelmastani. Tällä hetkellä tilanne näyttää jo paremmalta: toiminnassa ovat Henrik Anttosen ylläpitämä *podcastit.tv*²⁰⁸, joka levittää esimerkiksi PodKaistaa ja KinoSilmää sekä muun muassa Nauripajaa, HessunKahvilaa ja LinuCastia levittävä ja Hessu Järvisen perustama Striimi.net²⁰⁹. Vielä vuoden 2012 alussa ei Suomessa kuitenkaan esimerkiksi toiminut yhtään rekisteröityä yhdistystä, joka olisi keskittynyt pelkästään podcasteihin. Sellaisen perustaminen voisi olla hyvä idea, jos harrastuksen hajanaisuutta halutaan edelleen karsia. Yhdistyksen perustamiseen tietenkin liittyy oma problematiikkansa: sellaisen perustaminen on verrattain halpaa, mutta siitä tiedottaminen ja sen podcastaaville jäsenilleen mahdollisesti jakama tuki vaativat muutakin kuin vain hyvää tahtoa ja innokkuutta. Tarvittavan rahoituksen hankkiminen voisi tapahtua esimerkiksi samoin kuin Päivi Kapiainen-Heiskasen esittelemän verkkoradio Mikaelin tapauksessa, eli anomalla EU-tukea.

Myös muita tahoja voi yrittää houkutellessa harrastajien toiminnan tukijoiksi. Tässä voisi olla hyväksi, jos harrastajayhteisöllä olisi jokin erityinen yhteinen päämäärä, kuten vaikkapa kansainvälisesti täysin uudenlaisen podcast-ohjelmaformaatin kehittäminen. Parhailtaan podcasteilla on toki useita eri lajityyppejä, jotka mukailevat radio-ohjelmien genrejä, mutta tiettyjä sääntöjä podcastien sisällöille ei ole olemassa. Vapaus on osa harrastamisen iloa ainakin tekijän kannalta, mutta se ei välttämättä aina auta tekemään yleisöä kiinnostavaa ohjelmaa ja sellaista ohjelmaa, joka olisi kilpailukykyistä esimerkiksi Ylen radio-ohjelmistaan muokkaamien podcastien rinnalla. Vapauden menetyksen ei tarvitsisi olla tavoite uudenlaisen harrastajapodcastin suunnittelussa, vaan jonkinastei-

208 Podcastit.tv. [www.podcastit.tv].

209 Striimi.net. [www.striimi.net].

nen vapaus voisi olla yksi innovoidun lopputuloksen voimavaroista.

Kaikki portaalit ja palvelut jaottelevat podcasteja eri tavoin, mutta riippuu lisäksi tekijästä, kuinka hän haluaa ohjelmaansa kuvata ja tyypitellä. Sisällön kuvaamisen ja tyypittelyn lisäksi problemaattisena voidaan pitää sitä, miten podcast itsessään määritellään. Edes monille alan tuottajille ei ole aina yksiselitteisen selvää, puhuako podcastista nettiradiona, audioblogina vai pelkkänä MP3-tiedostojen kokoelmana. Toisaalta esimerkiksi nettiradion tekijä voi puhua streaming-tyyppisestä verkkoradiostaan podcastina, vaikka teknisesti kyse on muunlaisesta viestintävälineestä kuin mitä Adam Curry ja Dave Winer ajattelivat luodessaan 2000-luvun alussa ensimmäistä podcasteja välittävää ohjelmaa, iPodderia.

Kaikkea määrittelyä hankaloittaa se, että viestin on vielä nuori, ja teknologinen kehitys on edesauttanut eri tyyppisten sisältöjen siirtämistä Internetissä koko podcastien lyhyen historian ajan suuresti. Kun vielä 2000-luvun alussa Yhdysvalloissa, podcastien syntymämaassa, esimerkiksi hyvälaatuisen videon siirtäminen oli ekonomisesti ja teknisesti hankalaa muualla kuin lähinnä vain Intraneteissä tai muissa suljetuissa verkoissa, tilanne on muuttunut viimeisen runsaan kymmenen vuoden sisällä täysin²¹⁰. Oma johtopäätelmäni on, että kaiken kehityksen jälkeenkin podcastiksi voidaan kutsua sellaista äänituotantoa, joka ainakin useilta eri ominaisuuksiltaan vastaa Curryn ja Winerin alkupepäsideaa. Myös jokainen alan harrastaja voi kuitenkin miettiä, onko podcastia mahdollista kehittää teknisesti vielä tästä eteenpäin ja millainen olisi sopiva standardi tälle lähetysmuodolle, jos se vielä nyt koetaan jotenkin hankalaksi. Ehkä Suomen kielialueella olisi mahdollista hautoa ideaa kyseisestä teknisestä standardista, koska voisimme testata sitä jo valmiiksi hyvin selektoituneella kuulijakunnalla.

Podcastin yleisö on tärkeässä ominaisuudessa ohjelman tekijän kannalta. Yleisö voi antaa monenlaisia ideoita ohjelmaa varten, ja erityisesti harrastajalähtöisessä podcastauksessa tekijän voi muuttaa ohjelmansa suuntaa ja jopa sen koko tyyliä melko helposti hyvin lyhyellä aikavälillä, jos hän katsoo muutoksen palvelevan sekä yleisöään että itseään. Tästä annoin esimerkin luvussa 4. Ammattimaisesti tuotetussa radiossa tai televisiossa ohjelmat, joista ei pidetä jostakin syystä, eivät yleensä voi muuttua samalla tavalla. Niitä sitovat muun muassa eri tekijöiden väliset viralliset sopimukset enemmän kuin

210 Felix & Stolarz 2006, 19-20.

harrastajapodcastien tuotantoa.

Podcastaaminen on kaikesta huolimatta antoisa harrastus tekijälleen. Se ei ehkä ole antoisa taloudellisessa mielessä, ei ainakaan suomeksi ja Suomen mittakaavassa, kuten luvussa 3.2 annoin ymmärtää, mutta tarjotessaan tekijälleen mahdollisuuden hyvin monipuoliseen sisällöntuotantoon, se sekä viihdyttää tekijäänsä että kehittää häntä. Esimerkiksi omista podcast-projekteissani olen löytänyt itseni tekemästä niin vaha-animaatiota kuin käymästä läpi käsikirjoittamisen perusteita, kielen etymologiaa ja jopa estetiikan piiriin kuuluvia asioita, kuten luvun 4 alaluvuista käy ilmi.

Harrastajaa kehittävät odotukset, joita pääluvultaan vähäisempikin yleisö voi asettaa. Kuulija usein toivoo tehdyn ohjelman tarjoavan jotakin merkityksellistä. Sellainen ohjelma antaa yleisölle kokemuksia ja/ tai tietoa, josta he kokevat välittävänsä. Harrastaja voi saada hyvästä ohjelmasta monenlaista kiitosta, jos hän vain saa markkinoitua eri verkostojaan pitkin ohjelmansa edes tälle pienelle yleisölle. Suomenkieliseen podcastaamiseen keskittyvä jatkotutkimus voisi myös käsitellä tätä aihetta. Jatkotutkimuksen avulla saattaisi olla mahdollista löytää jopa useampia varteenotettavia tapoja laajentaa tietoutta harrastajapodcasteista ja -podcastaamisesta suomeksi.

5.1 Leffatykki Podcastin ja Storyrasia Podcastin tulevaisuudennäkymiä

Koko vuoden 2011 Leffatykki Podcast on toistaiseksi jatkunut pelkkien erikoisjaksojen, eli vain haastatteluja sisältävien lyhyiden jaksojen varassa. Storyrasia Podcast taas puolestaan on ollut vaiti toistaiseksi vuoden 2010 joulukuusta. Jälkimmäisen oli tarkoitus jatkua kuukausittain, mutta muun muassa työkiireeni ja välillä jopa tämän pro gradun kirjallisen osion työstäminen ovat varanneet aikataulustani niin ison osan, että en ole voinut niin suuritöistä pod- ja vodcastia jatkaa.

Niin Leffatykki Podcastin paneelikeskusteluja kuin Storyrasiaa ylipäänsä ei ole kuitenkaan ollut tarkoitus kokonaan lopettaa. Esimerkiksi juuri ensimmäisen kohdalla on teki-jätiimissämme ollut puhetta keskustelujen muuttamisesta videomuotoiseksi. Tässä kuitenkin on ongelmana, että ainakaan tällä hetkellä käyttämäämme Internet-puhelusovellukseen ei ole saatavilla lisäosaa, jolla pitkät videopuhelut olisi mahdollista taltioda todella hyvälaatuisina. Internet-puheluiden videointiin liittyy myös muita teknisiä ongelmia,

kuten web-kameroiden vaihteleva laatu ja keskustelijoiden tietokoneiden kapasiteetti.

Jos teknisiä ongelmia ei oteta huomioon, Leffatykki Podcastin keskustelupaneeli voisi videomuotoisuuden kautta palvella paremmin aihepiiristä, eli elokuvasta kiinnostuneita, koska videolla olisi mahdollista näyttää kulloinkin käsiteltävään elokuvaan liittyvää materiaalia – tekijänoikeudelliset seikat kuitenkin huomioon ottaen. Lisäksi panelistien välinen vuoropuhelu olisi helpompaa kaikkien nähdessä toistensa ja pystyessä sitä kautta ennakoimaan toisen asenteita tai vaikka vain aikomusta puhua. Kokeillessamme paneelikeskustelua käytännössä, huomasimme hyvin usein, että ilman näköyhteyttä toisten puheen päälle vahingossa on harmillisen helppoa puhua, jos puheenvuoroja ei ole jaettu tarkasti ja kaikilla on jotakin sanottavaa samasta aiheesta. Tällaiset ongelmat vaativat paljon huomiota tallenteen jälkikäsitelyssä.

Kuva 5: Kohtaus Storyrasia Podcastin julkaisemattomasta episodista, jonka kuvituksessa käytän 3D-animaatiota.

Storyrasia Podcastin varsinaista kehittämistä eteenpäin harkitsen vasta siinä vaiheessa, kun olen pystynyt julkaisemaan sen vielä julkaisematta olevat kolme jaksoa. Vuonna 2010 tein siihen tämän pro gradun ohessa olevien tarinoiden lisäksi kaksi, ja vuonna 2011 yhden tarinan, joiden jokaisen animointi on yhä kesken. Kesällä 2010 aloittamasani lyhyessä tarinassa, jonka sekä suomen- että englanninkieliset versiot kulkevat samsaisältöisten mutta erikielisten musiikkikappalesanoitusten varassa yhdistelen kuvan 5 esittämään 3D-animoituun maisemaan.

Toinen keskeneräinen tarina tulee olemaan kokonaan piirrosanimaatiota, ja sen hahmot

perustuvat löyhästi porilaislähtöisen The Circle -bändin esiintyjiin. Kolmas puuttuva tarinani sai puolestaan alkunsa valuuttakriisiuutisoinnin myötä ja on tätä kirjoittaessa vain äänitystä ja koostamista vaille valmis. Kuvassa 6 on yksi kohtaus kyseisen kertomuksen vodcast-materiaalista. Ainakin omalta osaltani podcastaus-harrastus näin ollen jatkuu, mutta kuten niin monen muunkin suomalaisen harrastajan kohdalla, epäsäännöllisenä ja omien intressien ja prioriteettien mukaan.

Kuva 6: Kohtaus Storyrasia Podcastin julkaisemattomasta episodista, jonka idea sai alkunsa valuuttakriisiuutisoinnista.

Lähdeluettelo

Primaariaineisto

Blogit ja elektroniset viestit

- Aalto, Tuija ”Podcastien syötteet muuttuivat”.
[<http://blogit.yle.fi/aalto/podcastien-syotteet-muuttuivat>].
YLE Blogit/ Aalto. Blogi. Luotu: 12.6.2009.
- Aalto, Tuija ”YLEn podcast-kokeilu päätynyt”.
[<http://blogit.yle.fi/tuija-taalla-hei/ylen-podcast-kokeilu-paattynyt>]. Blogit/ Aalto. Blogi. Luotu: 3.7.2007.
- Aalto, Tuija & Uusisaari, Marylka Yoe ”Sula Pinta”. [sulapinta.fi]. Blogi. Luettu 14.4.2012.
- Anttonen, Henrik ”Jaan ensimmäistä kertaa podcastit.tv:n tilausstatistiikat kuvittaakseni sitä miksi Suomalaisessa podcastissa ei ole paskaakaan järkeä”. [<http://www.qaiku.com/home/henrik/show/ea8c152a2fbf1e091eed1553a4729682968/>].
Qaiku. Viestiketju. Luotu: 3.2.2011.
- Arska ”Podcastista”. Sähköpostiviesti. Aineisto tekijän hallussa.
Luettu: 6.9.2008.
- DVDPlaza Foorumi ”Elokuva-aiheiset podcastit”.
[<http://www.dvdplaza.fi/forums/showthread.php/49153-Elokuva-aiheiset-Podcastit>]. Viestiketju. Luotu: 6.11.2008
- Facebook.com ”Leffatykki Podcast -yksityisviestit”. Viestiketju. Aineisto tekijän hallussa. 2009-2010.
- Facebook.com ”Leffatykki Podcast”.
[<http://www.facebook.com/notes/leffatykki/leffatykki-podcast/23524504222>]. Ryhmämuistio. Luotu: 3.9.2008.
- Järvinen, Hessu ”Apple tapahtuma täytti tuutit jälleen kerran”.
[<http://striimi.net/?p=35>]. Striimi.net. Blogi. Luotu: 29.1.2010.
- Järvinen, Hessu ”Striimi.netissä huoltotauko”.
[<http://blog.hessujarvinen.com/2009/04/19/striiminetissa-huoltotauko/>]. Blogi. Luotu: 19.4.2009.
- KinoSilmä ”KinoSilmä #22: Batman, osa 2”.
[<http://kinosilma.com/2009/03/08/kinosilma-batman-osa-2/>].
Blogi. Luotu: 11.4.2009.
- KinoSilmä ”KinoSilmä #24: Citizen Casablanca”.
[<http://kinosilma.com/2009/03/19/kinosilma-citizen-casablanca/>]. Blogi. Luotu: 8.4.2009.
- Klubitus.org ”Podcasteja, onko niitä vielä...?”
[<http://alpha.klubitus.org/topic/101801-podcasteja-onko-niita-viela/?page=last>].
Viestiketju. Luotu: 15.12.2011.
- Klubitus.org ”Podcastit, käytätkö? Suosittele hyviä podcasteja!”.
[<http://alpha.klubitus.org/topic/71244-podcastit-kaytatko-suosittele-hyvia-podcasteja>]. Viestiketju. Luotu: 29.1.2010.
- Leffatykki.com ”Leffatykki 3.0 kehitystopicci”.
[<http://www.leffatykki.com/keskustelu/yllapito-ja-teknikka/283693?p=22#c-345178>].
Viestiketju. Luotu: 26.11.2010.
- Leffatykki.com ”Leffatykki Podcast”.

- [<http://www.leffatykki.com/keskustelu/yllapito-ja-teknikka/241504#c-241504>]. Viestiketju. Luotu: 3.9.2008.
- Leffatykki.com ”Leffatykki Podcast”.
[<http://www.leffatykki.com/keskustelu/yllapito-ja-teknikka/241504#c-250247>]. Viestiketju. Luotu: 4.11.2008.
- Leffatykki.com ”Leffatykki Podcast”.
[<http://www.leffatykki.com/keskustelu/yllapito-ja-teknikka/241504?p=2#c-315556>]. Viestiketju. Luettu: 24.2.2010.
- Leffatykki.com ”Päivän pulinat”.
[<http://www.leffatykki.com/keskustelu/legendaloota/13256?p=155#c-271684>]. Viestiketju. Luotu: 28.2.2009.
- Leffatykki.com ”WELCOME TO THE REAL WORLD”.
[<http://www.leffatykki.com/keskustelu/legendaloota/3077?p=1>]. Viestiketju. Luotu: 27.8.2003.
- Naurispaja [naurispaja.blogspot.com]. Blogi. Luettu: 14.4.2012.
- Naurispaja [http://naurispaja.blogspot.com/2005_09_01_archive.html]. Blogi. Luotu: 18.9.2005.
- Podcast Alley ”Everyone is Making Money Podcasting, Are You? Mashables 9 Ways to Make Money Podcasting”.
[<http://blog.podcastalley.com/2009/11/04/everyone-is-making-money-podcasting-are-you-mashables-9-ways-to-make-money-podcasting/>]. Blogi. Luotu: 4.11.2009.
- Podcast Alley ”The Power of Podcast Advertising”.
[<http://blog.podcastalley.com/2010/01/29/the-power-of-podcast-advertising/>]. Blogi. Luotu: 29.1.2010.
- Skype ”Leffatykki Podcast -ryhmän Skype-viestit”. Pikaviestit. Aineisto tekijän hallussa. 2010.
- TAMK taide & viestintä ”Leffamoguli: TTVolla tuotetaan nykyään myös podcastia”.
[<http://tamk-ttvo.blogspot.com/2010/01/leffamoguli-ttvolla-tuotetaan-nykyaan.html>]. Blogi. Luotu: 28.1.2010.
- Kirjat**
- Demopoulos, Ted *What No One Ever Tells You about Blogging and Podcasting: Real-Life Advice from 101 People Who Successfully Leverage the Power of the Blogosphere*. Dearborn Trade. 2006.
- Felix, Lionel & Stolarz Damien *Hands-On Guide to Video Blogging and Podcasting: Emerging Media Tools for Business Communication*. Focal Press. 2006.
- Geoghegan, Michael & Klass, Dan *Podcasting Solutions: The Complete Guide to Audio and Video Podcasting*. Edition 2. friendsoED. 2007.
- Herrington, Jack D. *Podcasting Hacks: Tips and Tools for Blogging Out Loud*. O'Reilly Media. 2005.
- Järvinen, Jussi *Verkkomedian rahoituskeinot. HessunKahvilan kuuntelijakysely*. Tampereen ammattikorkeakoulu. 2011.
- Kapiainen-Heiskanen, Päivi *Miten verkkomedia syntyy – tapaus nettiradio Mikaeli*. Tampereen Yliopisto. 2003.
- King, Kathleen P. & Gura, Mark *Podcasting for Teachers. Using a New Technology to Revolutionize Teaching and Learning*. 2nd Edition. Information Age Publishing. 2008.
- Shipside, Steve *Podcasting (52 Brilliant Ideas)*. Infinite Ideas. 2005.

Morris, Tee & Terra, Evo

Podcasting for Dummies. Wiley, John & Sons, Inc. 2005.

Podcastit

- Aalto, Tuija & Uusisaari, Marylka Yoe ”*Sula Pinta #45: Naurispaja auttaa, ei saarnaa*”.
[<http://sulapinta.fi/2009/07/23/45-naurispaja-auttaa-ei-saarnaa/>].
Sula Pinta. Podcast. Luotu: 23.7.2009.
- Aalto, Tuija & Uusisaari, Marylka Yoe ”*Sula Pinta #49: Aina voi aloittaa alusta*”.
[<http://sulapinta.fi/2009/12/03/49-aina-voi-aloittaa-alusta/>].
Sula Pinta. Podcast. Luotu: 3.12.2009.
- Anttonen, Henrik ”*PodKaista 10.02.10: Väsynyt Avaruudessa*”.
[<http://itunes.apple.com/us/podcast/podkaista/id288291548#>].
Podcast. Luotu: 10.2.2010.
- Anttonen, Henrik ”*PodKaista 16.04.10: 1000!*”.
[<http://itunes.apple.com/us/podcast/podkaista/id288291548#>].
Podcast. Luotu: 16.4.2010.
- Anttonen, Henrik ”*PodKaista 08.07.10: Lapsellinen itsesääilähetys*”.
[<http://itunes.apple.com/us/podcast/podkaista/id288291548#>].
Podcast. Luotu: 8.7.2010.
- Anttonen, Henrik ”*PodKaista 13.05.11: Metapömpösi*”.
[<http://itunes.apple.com/us/podcast/podkaista/id288291548#>].
PodKaista. Podcast. Luotu: 13.5.2011.
- Escape Pod [escapepod.org]. Podcast. Luettu: 27.10.2009.
- FcLate Netradio [http://fclate.org/podcast/#fclate-netradio].
Podcast. Luettu: 30.8.2011.
- Herrington, Jack D. ”*Pioneer Podcasters Share Insider Tips, Part 2: Tips for Recording Your Own Show*”.
[<http://www.oreillynet.com/pub/a/network/2006/01/16/pioneer-podcasters-share-insider-tips-part-2.html>]. FooCast. Podcast.
Luotu: 16.1.2006.
- Hopeinen Omena: Hopeinen Podcast ”*Hopeinen Podcast*”. [www.hopeinenpodcast.net].
Podcast. Luettu: 11.12.2009.
- Järvinen, Hessu ”*HessunKahvila #123*”.
[<http://podcast.hessujarvinen.com/2009/05/20/hessunkahvila-123/>]. Podcast. Luotu: 20.5.2009.
- Järvinen, Hessu ”*HessunKahvila #124*”.
[<http://podcast.hessujarvinen.com/2009/06/12/hessunkahvila-124/>]. Podcast. Luotu: 12.6.2009.
- Järvinen, Hessu ”*HessunKahvila #143*”.
[<http://podcast.hessujarvinen.com/2010/07/22/hessunkahvila-143-paluu-spekteikkoli/>]. Podcast.
Luotu: 22.7.2010.
- Järvinen, Hessu ”*HessunKahvila #160*”.
[<http://podcast.hessujarvinen.com/2011/09/26/hessunkahvila-160-aim-bak/>]. Podcast. Luotu: 26.9.2011.
- KonsoliFIN.net ”*Poopen Halocast*”.
[<http://media.konsolifin.net/podcast/podcast-13-forum.mp3>].
Podcast. Luotu: 1.4.2011.
- Leffatykki.com ”*Leffatykki Podcast #10*”.
[<http://www.leffatykki.com/podcast/>].
Podcast. Luotu: 27.2.2009.

- Naurispaja ”*Naurispaja podcast #114*”.
[http://koskisuomi.pp.fi/naurispaja/naurispaja_114.mp3].
Podcast. Luotu: 7.10.2008.
- Presentation Ministries ”*Daily Bread Radio*”.
[<http://www.presentationministries.com/dbread/dbread.asp>].
Podcast. Luettu: 12.1.2012.
- PuhujainKulma ”*PuhujainKulma #115: Oho, väärä ohjelma*”.
[<http://www.puhujainkulma.com/2009/06/09/puhujainkulma-115-oho-vaara-ohjelma/>].
Podcast. Luotu: 9.6.2009.

Verkkosivut ja muu elektroninen aineisto

- Anttonen, Henrik ”*Podcastit.tv*”. [www.podcastit.tv].
WWW-sivu. Luettu: 14.4.2012.
- BBC NEWS ”*Wordsmiths hail podcast success*”.
[<http://news.bbc.co.uk/2/hi/technology/4504256.stm>].
WWW-sivu. Luotu: 7.12.2005.
- Besser, Jana et al. *Podcast search: user goals and retrieval technologies*.
Online Information Review, Vol 34.3.
Elektroninen artikkeli. 2010.
- curry.com [www.curry.com]. WWW-sivu. Luettu: 28.12.2011.
- FeedBurner ”*Feed 101*”. Google.
[<http://support.google.com/feedburner/bin/answer.py?hl=en&answer=79408>]. WWW-sivu. Luettu: 13.4.2012.
- iPodder.org ”*Brief History of Podcasting*”. [www.ipodder.org/history].
WWW-sivu. Luettu: 18.3.2010.
- Järvinen, Hesse ”*HessunKahvila*”. [podcast.hessujarvinen.com].
WWW-sivu. Luettu: 14.4.2012.
- Kotilainen, Samuli ”*Yle aloittaa Podcasting-lähetys*”.
[http://www.tietokone.fi/uutiset/2005/yle_aloittaa_podcasting_lahetykset].
Tietokone.fi. WWW-sivu. Luotu: 2.9.2005.
- Leffamoguli.tk ”*Leffamoguli*”. [www.leffamoguli.tk].
WWW-sivu. Luettu: 30.1.2011
- Leffatykki.com ”*Haluatko mainostaa Leffatykissä?*”
[<http://www.leffatykki.com/mediakortti>].
WWW-sivu. Luotu: 15.3.2012.
- Leffatykki.com ”*Leffatykki Podcast*”. [www.leffatykki.com/podcast].
WWW-sivu. Luettu: 14.4.2012.
- Leffatykki.com ”*Söpö*”. [http://www.leffatykki.com/profiili/Söpö].
WWW-sivu. Luettu: 12.1.2012.
- Leffatykki.com ”*Tietoja Leffatykistä*”. [http://www.leffatykki.com/tietoja].
WWW-sivu. Luotu: 13.6.2009.
- Luomanen, Jari ”*Internet ja harrastukset*”. *Innovaatioiden kotiutuminen*.
Toim. P. Repo et al. Kuluttajatutkimuskeskuksen vuosikirja 2006.
Elektroninen artikkeli. Kuluttajatutkimuskeskus.
- PodBean.com ”*Sumua perjantaina*”. [http://mistyfriday.podbean.com/].
WWW-sivu. Luettu: 4.10.2011.

- PuhujainKulma *"Mikä on PuhujainKulma?"*
[<http://www.puhujainkulma.com/about/>].
WWW-sivu. Luettu: 1.12.2010.
- "RAJAR PUBLISHES FINDINGS OF MIDAS 6. The RAJAR Survey on Internet Delivered Audio Services"*.
[http://www.rajar.co.uk/docs/news/MIDAS6_news_release.pdf].
Elektroninen julkaisu. Luotu: 14.7.2010.
- Suomen virallinen tilasto (SVT): Tieto- ja viestintätekniikan käyttö. 1. Internetin käytön yleiset muutokset.*
[http://www.stat.fi/til/sutivi/2010/sutivi_2010_2010-10-26_kat_001_fi.html].
Tilastokeskus. Elektroninen julkaisu. Helsinki. 2010.
- Toivonen, Tero *"Tvkaista FM ja KLF jatkavat Helsingissä"*.
[<http://www.mediamonitori.fi/index.php/uutiset/radio/494-tvkaista-fm-ja-klf-jatkavat-helsingissae>].
Mediamonitori. WWW-sivu. Luotu: 31.8.2009.
- "Tykkipodcast Stats"*. iTunes-tilasto. Aineisto tekijän hallussa.
Luettu: 30.9.2010.
- Vänninen, Tommi *"Internet radiot: radio soikoon"*.
[<http://mikropc.net/nettilehti/pdf/2711200836.pdf>].
MikroPC.net. Nettilehti. 14/2008.
- World of fiction *"Interview: Kevin Colligan of Well Told Tales"*. [<http://world-of-fiction.thedeepening.com/2009/05/08/interview-kevin-colligan-of-well-told-tales/>].
WWW-sivu. Luotu: 8.5.2009.
- YLE *"Podcastit"*.
[<http://arena.yle.fi/podcast/uusimmat>].
WWW-sivu. Luettu: 10.11.2011.
- YLE *"YLE yhtiönä: Vuosikertomus 2011: Yleisökertomus"*.
[<http://yle.fi/yleisradio/vuosikertomukset/vuosikertomus-2011>]. Elektroninen julkaisu. 2012.
- YouTube.com *"LadyDiWolfe"*.
[<http://www.youtube.com/user/LadyDiWolfe>].
WWW-sivu. Luettu: 5.10.2011.

Sekundaariaineisto

Blogit ja muu elektroninen aineisto

- Aalto, Tuija *"Henrik Anttonen on Suomen tuotteliain podcastaaja"*.
[<http://blogit.yle.fi/tuija-taalla-hei/henrik-anttonen-on-suomen-tuotteliain-podcastaaja>]. Yle Blogit/ Aalto.
Blogi. Luotu: 8.12.2006.
- Benkler, Yochai *The Wealth of Networks: How Social Production Transforms Markets and Freedom.* Yale University Press. 2006.
- Brill, Eugene *"The Viral Value of Video"*. [<http://www.free-press-release.com/news-the-viral-value-of-video-1272424052.html>].
Free Press Release. WWW-sivu. Luotu: 27.4.2010.
- Finnkino.fi *"Rare Exports"*. [<http://www.finnkino.fi/Event/298262/>].
WWW-sivu. Luettu: 28.12.2011.
- Hakulinen, Auli et al. *Suomen kielen tulevaisuus. Kielipoliittinen toimintaohjelma.*

- Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 7.*
[http://scripta.kotus.fi/www/verkkojulkaisut/julk7/suomen_kielen_tulevaisuus_kotus_verkkojulkaisuja_7.pdf].
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Helsinki. 2009.
- Hoffrén, Anna *Living Lab -toimintamalli pk-yrityksen näkökulmasta.* Laurea-ammattikorkeakoulu. Kerava. 2011.
- ”*Journalistin ohjeet*”. [http://www.jsn.fi/journalistin_ohjeet/].
Julkisen sanan neuvosto. WWW-sivu. Luettu: 11.1.2012.
- Like.fi ”*Ohjeita käsikirjoituksen lähettäjälle*”.
[<http://www.like.fi/sivu.php?id=2>].
WWW-sivu. Luettu: 18.10.2009.
- Länsi-Savo.fi ”*Rare Exports kahmi Jussi-palkintoja*”.
[<http://www.lansi-savo.fi/Uutiset/10960224.html>].
WWW-sivu. Luettu: 6.2.2011.
- Markuksela, Vesa *Sitoutuneet vapaa-ajan kalastajat harrastajina ja matkailijoina.* University of Oulu. Oulu. 2009.
- Rainie, Lee ”*How Media Consumption Has Changed Since 2000*”.
[<http://www.pewinternet.org/Presentations/2010/Jun/How-Media-Consumption-Has-Changed-Since-2000.aspx>].
Pew Internet & American Life Project.
WWW-sivu. Luotu: 24.6.2010.
- Rare Exports ”*Rare Exports -elokuvan kotisivu*”.
[www.rareexportsmovie.com/fi].
WWW-sivu. Luettu: 28.12.2011.
- Rice, Eric ”*Seven Reasons Why No One Is Reading Your Blog*”.
[<http://www.free-press-release.com/news-seven-reasons-why-no-one-is-reading-your-blog-1297291137.html>].
Free Press Release. WWW-sivu. Luotu: 9.2.2011.
- Saarikoski, Lauri *Verkkoradio, musiikki ja radio: Katsaus verkkoradioihin osana suomalaisten musiikin kuuntelua.* Helsingin Yliopisto. Helsinki. 2007.
- Suomijoki, Riku *Sosiaalisen median vallankumous.*
Satakunnan ammattikorkeakoulu. Huittinen. 2012.
- Vero.fi ”*Lahjan saaminen ja antaminen*”. [http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Lahjan_saaminen_ja_antaminen].
WWW-sivu. Luettu: 28.11.2011.
- Vorbis.com ”*FAQ*”. [<http://www.vorbis.com/faq/>].
WWW-sivu. Luettu: 28.12.2011.
- YLE TV1 ”*A-studio: Vahvaa journalismia ruudussa ja verkossa*”.
[<http://tv1.yle.fi/juttuarkisto/ajankohtaisohjelmien-aiheita/a-studio-vahvaa-journalismia-ruudussa-ja-verkossa>].
WWW-sivu. Luettu: 13.2.2012.
- Yle.fi ”*Rare Exportsin tekijöille valtion elokuvapalkinto*”.
[http://yle.fi/uutiset/kotimaa/2011/09/rare_exportsin_tekijoille_valtion_elokuvapalkinto_2903079.html].
WWW-sivu. Luettu: 27.9.2011.

Kirjat

- Aalto, Tuija & Uusisaari, Marylka Yoe *Löydy. Brändää itsesi verkossa.* Avain. 2010.
- Aaltonen, Jouko *Käsikirjoittajan työkalut. Audiovisuaalisen käsikirjoituksen tekijän opas.* Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

- Helsinki. 2002.
- Adams, Sally & Hicks, Wynford
Baker, Joan
Collins, Harry & Kusch, Martin
Eiseman, Leatrice
Glazier, Loss Pequeño
Huizinga, Johan
Isokangas, Antti & Vassinen, Riku
Janhunen, Reino [toim.]
Kallioniemi, Kari & Salmi, Hannu
Kangaspunta, Seppo
Kettunen, Sami
Meadows, Mark Stephen
Shtub, Avraham
Viljakainen, Jarmo
- Interviewing for Journalists*. Routledge. 2001.
- Secrets of Voice-Over Success: Top Voice-Over Actors Reveal How They Did It*. 2nd Edition. Sentient Publications. 2009.
- The Shape of Actions. What Humans and Machines Can Do*. The MIT Press. 1998.
- Color – Messages and Meanings: A Pantone Color Resource*. Hard Books Press. 2007.
- Digital Poetics: Making of E-Poetries*. The University of Alabama Press. 2002.
- Homo Ludens: Study of the Play Element Culture*. Roy Publishers. 1950.
- Digitaalinen jalanjälki*. Talentum. 2010.
- Alussa oli kipinä: Suomen radioamatööriliiton 75-vuotiselta taipaleelta*. Suomen radioamatööriliitto. Gummerus. 1996.
- Porvariskodista maailmankylään. Populaarikulttuurin historia*. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus. Turku. 1995.
- Yhteisöllinen digi-tv: digitaalisen television uusi yhteisöllisyys, yhteisöllisyyden tuotteistaminen ja yhteisötelevision vaihtoehto*. Tampere University Press. Tampere. 2006.
- Onnistu projektissa*. Sanoma Pro. 2009.
- Pause & Effect. The Art of Interactive Narrative*. New Riders. 2003.
- Project Managment: Processes, Methodologies, and Economics*. 2nd Edition. Pearson Education Inc. 2005.
- Radiomonopolista kanavatulvaan: Poimintoja Suomen radio- ja televisiotoiminnan vaiheista*. Edita. Helsinki. 2004.

Liitteet

Liite 1

Podcast syötteen tilaaminen iTunesiin:

- Jos koneellasi ei ole iTunes-ohjelmaa, voit ladata sen sekä PC että Mac-koneelle osoitteesta: <http://www.apple.com/finland/itunes/download/>
- Kun olet asentanut iTunes-ohjelman koneellesi, klikkaa sen valikosta "Lisäasetukset" -> "Tilaa podcast..."
- Tämän jälkeen eteesi aukenee ikkuna, johon voit kirjoittaa tietyn podcastin syötteen.

Podcast syötteen tilaaminen Juiceen

- iTunesin sijasta voit käyttää myös Linux-koneille sopivaa Juicea: <http://juicereceiver.sourceforge.net/>
- Kun olet asentanut Juicen, klikkaa sen valikosta "Tools" -> "Add a feed..."
- Tämän jälkeen eteesi aukeaa ikkuna, jonka URL-kenttään voit kirjoittaa tietyn podcastin syötteen.

StoryRasia Podcast

Podcastin syöte: <http://feeds.feedburner.com/Storyrasia>

Podcastin kotisivu: <http://storyrasia.blogspot.com/>

Jaksolista (*samat jaksot ovat mukana myös tämän pro gradun liitteenä olevalla tallennusmedialla*)

- ◆ [ENG] Ep#1 December 2009: Greybrow's Toyshop
- ◆ [FIN] Ep#1 Joulukuu 2009: Harmaakulman lelukauppa
- ◆ [ENG] Ep#2 January (out in Feb) 2010: The Beast
- ◆ [FIN] Ep#2 Tammikuu (julk. helmikuussa) 2010: Peto
- ◆ [ENG] Ep#3 February 2010: Brief Encounter
- ◆ [FIN] Ep#3 Helmikuu 2010: Lyhyt kohtaaminen
- ◆ [ENG] Ep#4 2010: The Visitor
- ◆ [FIN] Ep#4 2010: Vierailija
- ◆ [ENG] Ep#5 2010: A Winter Tale (With Bunnies)
- ◆ [FIN] Ep#5 2010: Talvinen tarinan (pupujen kera)

Leffatykki Podcast

Podcastin syöte: <http://feeds.feedburner.com/LeffatykkiPodcast>

Podcastin kotisivu: <http://www.leffatykki.com/podcast>

Jaksolista (*samat jaksot ovat mukana myös tämän pro gradun liitteenä olevalla tallennusmedialla*)

- ◆ 13.01.2010 # 20: Musiikkielokuvat
- ◆ 5.01.2010 # 21 Special: Neil Hardwick / Jos rakastat
- ◆ 23.01.2010 # 22 Special: Kari Väänänen ja Kai Lehtinen / Havukka-ahon ajattelijat
- ◆ 01.02.2010 # 23: Lastenelokuvat
- ◆ 11.02.2010 # 24 Special: Mari Rantasila / Risto Räppääjä ja polkupyörävaras
- ◆ 14.03.2010 # 25: Oscarit 2010
- ◆ 17.05.2010 # 26: Dokumenttielokuva
- ◆ 23.05.2010 # 27 Special: Mika Hotakainen / Miesten vuoro
- ◆ 29.05.2010 # 28 Special: Timo Koivusalo ja Ilkka Koivula / Täällä Pohjantähden alla
- ◆ 14.06.2010 # 29 Special: Pekka Karjalainen / Vähän kunnioitusta
- ◆ 19.06.2010 # 30 Special: Michael Caine
- ◆ 05.07.2010 # 31 Special: Slasherit
- ◆ 09.08.2010 # 32 Special: Sisko tahtoisin jäädä
- ◆ 25.09.2010 # 33 Special: Täällä Pohjantähden alla 2
- ◆ 19.10.2010 # 34 Special: Harjunpää ja pahan pappi
- ◆ 30.10.2010 # 35 Halloweenpamaus
- ◆ 02.12.2010 # 36 Special: Rare Exports

Jakso #36 myös vodcastina osoitteessa: <http://www.youtube.com/watch?v=y98w14PyIN4>

Kuva: Kohtaus Storyrasia Podcastin episodista #2, jonka videosta ei jäänyt jäljelle paljon tätä kuvaa enempää kiintolevyn rikkouduttua kesken jakson tekemisen.

Liite 2

Nimi	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
HessunKahvila	2	3	3	0	1	1	2	3	1	4	0	3
HessunKahvila	145	235	215	0	80	80	166	234	78	312	0	245
KinoSilmä	2	2	5	3	4	3	3	4	3	2	3	1
KinoSilmä	142	142	374	284	353	313	281	361	259	211	379	70
Leffatykki Podcast	2	2	2	1	1	2	2	1	1	0	0	0
Leffatykki Podcast	53	44	48	28	20	36	40	17	24	0	0	0
Naurispaja	2	1	1	1	3	2	0	3	2	1	2	1
Naurispaja	92	43	38	50	151	105	0	130	117	63	104	76
Podkaista	4	7	5	4	5	6	4	3	2	5	6	4
Podkaista	168	287	214	210	214	300	195	140	97	323	355	197
PuhujainKulma	3	4	4	3	4	4	4	4	4	2	4	4
PuhujainKulma	227	320	340	272	355	339	287	354	338	188	340	377
SulaPinta	0	0	0	3	2	1	2	1	0	1	1	1
SulaPinta	0	0	0	178	110	72	119	61	0	53	60	64

Taulukko: Vuonna 2009 julkaistujen jaksojen määrä (ylin rivi) ja yhteenlaskettu minuuttikesto (alin rivi). Huomaa: HessunKahvilan kohdalla punaisella merkityissä kestoissa laskelma on tehty HessunKahvilan muiden vuoden jaksojen keskiarvon perusteella. Taulukoissa ei ole huomioitu minkään podcastin videolähetystä.

Nimi	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
HessunKahvila	2	2	1	1	1	0	2	2	3	1	2	1
HessunKahvila	171	122	99	70	48	0	120	113	215	77	137	105
KinoSilmä	3	3	2	3	2	2	4	3	3	2	2	4
KinoSilmä	371	322	236	288	205	219	379	329	297	192	189	422
Leffatykki Podcast	3	2	1	0	3	2	1	1	1	2	0	1
Leffatykki Podcast	74	57	67	0	72	13	7	11	10	26	0	7
Naurispaja	1	2	2	2	0	0	1	1	0	1	0	2
Naurispaja	43	83	113	88	0	0	37	61	0	58	0	82
Podkaista	14	11	10	9	9	8	9	1	1	7	5	4
Podkaista	587	413	412	696	407	359	352	5	47	501	224	284
Puhujainkulma	4	4	4	3	4	4	5	3	3	5	3	3
Puhujainkulma	381	356	338	331	416	381	436	211	272	533	331	371
SulaPinta	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SulaPinta	61	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Taulukko: Vuonna 2010 julkaistujen jaksojen määrä (ylin rivi) ja yhteenlaskettu minuuttikesto (alin rivi).

Nimi	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
HessunKahvila	2	0	1	1	1	0	0	0	1	3	1	1
HessunKahvila	158	0	78	71	49	0	0	0	17	64	16	19
KinoSilmä	2	1	2	2	1	1	3	0	1	1	0	0
KinoSilmä	239	99	235	217	97	80	370	0	148	150	0	0
Leffatykki Podcast	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2
Leffatykki Podcast	8	0	0	10	0	0	0	10	0	0	0	22
Naurispaja	0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0
Naurispaja	0	0	51	50	0	57	0	0	0	45	0	0
Podkaista	1	2	0	2	4	3	4	5	1	2	2	5
Podkaista	58	139	0	96	206	169	236	264	78	112	100	310
Puhujainkulma	3	3	3	2	5	3	1	3	4	5	3	3
Puhujainkulma	334	336	287	220	458	369	119	323	487	570	337	467
SulaPinta	0	1	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0
SulaPinta	0	48	92	0	0	0	53	0	0	0	0	0

Taulukko: Vuonna 2011 julkaistujen jaksojen määrä (ylin rivi) ja yhteenlaskettu minuuttikesto (alin rivi).

Liite 3

Näyttökerrat
2 311

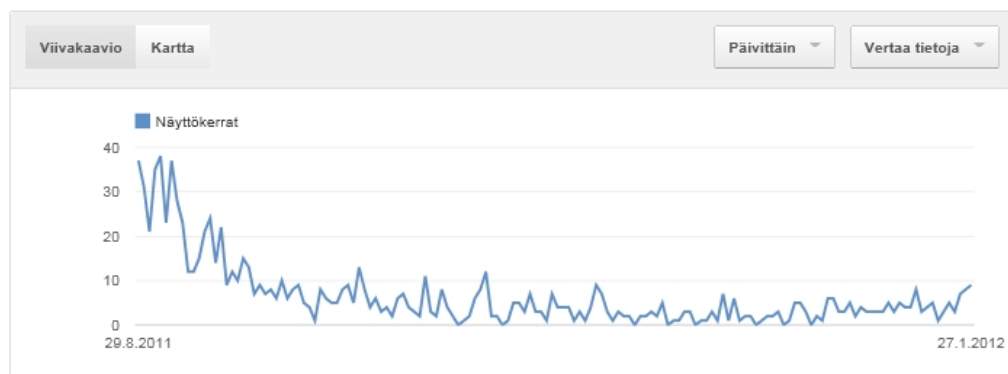
Kaavio: Vares – Pahan suudelma -elokuva käsitelleen podcast-jakson näyttömäärät elokuvan ensi-illasta DVD:n julkaisuun. YouTube.com 2012.

Näyttökerrat
476

Kaavio: Elokuu-elokuva käsitelleen podcast-jakson näyttömäärät elokuvan ensi-illasta DVD:n julkaisuun. YouTube.com 2012.

Näyttökerrat
976

Kaavio: Pussikalja-elokuva käsitelleen podcast-jakson näyttömäärät elokuvan ensi-illasta DVD:n julkaisuun. YouTube.com 2012.

Liite 4

Tämänkertaisessa Leffatykki Podcast Specialissa ovat:

Sisko tahtoisin jäädä -elokuvan näyttelijät Ada Kukkonen [Emilia] ja Sara Melleri [ongelmanuori Siiri] sekä tiedottaja Rampe Toivonen

1. Sisko tahtoisin jäädä kuvaa tämän päivän nuorten elämää. Miten realistiselta Siirin ja Emilian maailma noin näyttelijöiden näkökulmasta vaikuttaa?
2. Entä Siiri ja Emilia hahmoina - millaisia ihmisiä he ovat? (Mitä voitte kertoa roolihahmoistanne...)
3. Oliko johonkin kohtaukseen, tilanteeseen tässä elokuvassa, vaikea eläytyä? Miten haitte sopivaa fiilistä?
4. Teistä Sara opiskelee tällä hetkellä Teatterikorkeakoulussa. Mitä mieltä olette, paljonko lopulta on apua näyttelijän omista kokemuksista ja paljonko siitä, minkä saa koulusta? (esim. juuri tässä leffassa?)
5. Ainakin viihdelehti Staran arvostelussa epäiltiin, että kohtauksissa ehkä improvisoitiin jonkin verran. Tapahtuiko näin ja millaista se käytännössä oli?

(Tiedottaja Rampe Toivonen:)

1. Marja Pyykkö debytoi tässä pitkän elokuvan ohjaajana. Pyyköllä on taustallaan useita projekteja apulaisohjaajana, mutta myös näyttelijänä esimerkiksi nuorisokuvaus Kissan kuolemassa (Raimo O. Niemi, 1994). Näkyykö näyttelijätausta hänen työssään ja jos niin miten?
2. Kuinka Sisko tahtoisin jäädä päätyi Solar Filmsille?
3. Millaiset ovat odotukset - tuleeko tästä leffasta uusi Käpy selän alla tai Pitkä kuuma kesä?

Liite 5

Kerätään tänne Podcastin 02/2010 sisältö. Kaikki tietää sitten mistä jutellaan.

Noista jussileffoista... On hiukan hankala kun jakso ilmestyy pari päivää jussien jaon jälkeen. Nuo jussimaininnat kuullostaa varmaan aika oudoilta. Pitäis varmaan iettiä että kerrotaanko äänitysajankohdatsa vai mitä tehrään (?)

Uutiset (Söpö + Ilkka)

*Sherlock Holmes 2

Sherlock Holmes on tienannut teatterilevityksessä sen verran taaloja, että jatko-osaa suunnitellaan. Robert Downey Jr. palaa tietenkin Holmesin pieksuihin, ellei ihmeitä tapahdu. Jatko-osan ohjaajanpalliakin puristaa tuttu naama, sillä Guy Ritchie on ilmoittanut olevansa messissä. Nyt kiinnostaa lähinnä, kenet palkataan leffan Moriartyksi...

Viikon boxoffice-tilastot tietävät kertoa, että "Jammu" Cameronin Avatar oli maanantaina 25.1. yhä myyntitilaston ykkösenä, kun Sherlock oli pudonnut listalla kuudenneksi. Jos kuitenkin katsotaan päivittäismyynnin sijasta kokonaisuutena, Holmes olisi kaikista nyt listalla olevista neljäntenä. Avatar on keikkunut listalla vain viikon Holmesia kauemmin.

Tarkemmin luvuista Boxofficen sivuilla: <http://boxoffice.com/numbers/>

Ja Collider kertoo lisää Holmes 2:sta: <http://www.collider.com/2010/01/26/guy-ritchie-drops-lobo-and-picks-up-sherlock-holmes-2/>

*3D-kuviot

Yllätyksetöntä ehkä, mutta Warner Bros on ollut niin tyytyväinen 3D-leffojen menekkiin, että aikoo panna Harry Potter -saagan päätökseen kolmiulotteisena. Uusista ulottuvuuksista, tai oikeastaan niiden aikaansaamista kassavirroista märkänä Warner Bros on lisäksi siirtänyt Titaanien taistelu eli Clash of the Titans -remakensa ilmestymisaikaa. Yhtiö tahtoo muuttaa titaanirainan kolmiulotteiseksi, mistä syystä tämä aikataulumuutos.

Lisää aiheesta: <http://www.heatvisionblog.com/2010/01/harry-potter-hallows-3d-clash-of-the-titans-3d.html>

*Yrjö Luukas tanssii keijujen kanssa

No johan pomppas, nimittäin George Lucas aikoo siirtyä musikaalin pariin.

Epämääräisten tietojen mukaan Lucas haluaa tehdä CGI-musikaalin keijuista. Ehkä miespolo on saanut yliannoksen Disneyn uusia Helinä-leffoja?

Colliderin saitilla on myös hauska pilakuva Lucasista:

<http://www.collider.com/2010/01/27/george-lucas-producing-cgi-musical-with-fairies-sure-why-not/>

*Jussit ja muut kotimaan asiat

Kotimaiset Oscarit, Jussit 2009, jaetaan nyt sunnuntaina. Yleisöäänestys on käynnissä perjantaihin asti, ellei joku ole vielä huomannut ja tahtoo vaikuttaa. ;) Tuolla linkin takana on myös runsaasti kaikenkarvaisia kommentteja ehdokkasiin liittyen:

<http://www.nelonen.fi/ohjelmat/jussi-gaala-2010/etusivu/>

Lisää ehdokkaista: http://www.jussit.fi/?page_id=29

Muuten, Zaida Bergroth, jonka esikoiselokuva **Skavabölen pojat** on luonnollisesti myös yhtenä Jussi-ehdokkaana, voitti leffansa ohjauksesta Anjalankosken elokuvapalkinnon. Kyseinen valtakunnallinen palkinto on ollut jaossa vuodesta 1985. Tällä erää raatia miellyttivät mm. palkitun elokuvan humanistiset ansiot. SES:n sivuilta voi lukea lisää suitsutusta: http://www.ses.fi/fi/ajankohtaista_asia.asp?id=3067

Jusseista ja muista kotimaisista palkintokuvioista ulkomaille... Vaikka Klaus Härön **Postia pappi Jaakobille** ei päässytkään mitteleämään Oscareista, älkäämme surko, sillä kyllä Suomi näkyy silti ulkomailla. Jossakin Berliinissä järjestetään joku festari, jonne on otettu peräti kuusi suomalaista elokuvaa ohjelmistoon. Kaksi valituista on tosin vähän vanhempaa tekoa, mutta tuskin kukaan sitä huomaa, kun nykyinen lama-Suomi kumminkin näyttää samalta kuin Tulitikkutehtaan tytön Suomi vuonna 1989... SES:n uutinen: http://www.ses.fi/fi/ajankohtaista_asia.asp?id=3063

*Ja lopuksi takaisin ulkomaille... Phoenix nousee?

Noin vuosi sitten Joaquin Phoenix järkytti fanejaan (ja muuta maailmaa?) uudella karvaisemmalla lookillaan, sekä muutenkin jossain määrin taantuneella olemuksellaan. Spekulaatiot tähden tilasta alkoivat oitis. Oliko kyseressä ison luokan huijaus Phoenixin kaverin dokumenttiprojektia varten, vai ihan oikea romahdus?

Hiljattain Phoenix kuitenkin on nähty jälleen sheivattuna ja hyvinvoivana. Dokumentti ei ole vielä tullut julki, mutta on kuitenkin ilmeisesti jossakin vaiheessa tulossa. Mielenkiinnolla vuotamme.

Ellet muista Joaquinin ns. aallonpohjaa, tsekkaa Lettermanin haastattelu:

<http://www.youtube.com/watch?v=HXpYk7WGN5Y>

TMZ taas esittelee Phoenixin nykyisellään, mainostamassa tärkeää asiaa:

<http://www.tmz.com/2010/01/22/joaquin-phoenix-miley-cyrus-beard-shaves/>

Leffa ensi-ilta aihe

Hassut hurjat hirviöt ja sen myötä lastenleffat yleisesti > esim. Risto Räppääjä on ajankohtainen 12.2. leffassa.

<http://www.leffatykki.com/elokuva/hassut-hurjat-hirviot/videot>

<http://www.leffatykki.com/elokuva/risto-rappaaja>

<http://www.youtube.com/watch?v=l4zezi9uXNU> (Risto Räppääjä ja polkupyörävaras)

Lastenleffoista saa hyvän aasinsillan DVD-julkaisuihin, joita meillä syynissä 2.

Uudet DVD-julkaisut (Pingutyppi + Ninnuli)

Näillä näkymin otetaan lyhyesti syyniin seuraavat tulevat julkaisut:

* Aladdin-juhla-julkaisu

Extroina Sing-a-long-biisejä, muttei muuta. Sinänsä jännää että tää on sitten juhla-julkaisu, koska sing-a-longithan oli kaupoissa jo -92.

* Up

Runsaasti extroja: Puolipilvistä-lyhytelokuva (alkukuva), vaihtoehtoinen kohtaus,

lyhytanimaatio, dokkareita... tyypillistä Pixar-julkaisulle :)

* **Antichrist**

Ei mainintaa extroista - ehkä ei ole? Muissa Triereissä ollut kyl muikeasti.

* **Hair / West Side Story -twinpack** (-> yleistä twin pack -lätinää...)

* **Magneettimies**

Extramateriaali:

Strengin puutarhassa -konserttielokuva (63 min). Leffa suomea enkkutekstein.

http://fi.wikipedia.org/wiki/Pekka_Streng

* **Pihalla**

Extrat: Kuvagalleria, Trailereita

* **Whatever Works**

Ei extroja; tyypillistä Allen-julkaisulle :(

Puhutaan siis lyhyesti leffasta ja kerrotaan DVD/Bluray-levystä se mitä tiedetään, sit jauhetaan yleisesti jotain jaskaa tohon päälle. Esimerkiks just noista twin packeista ois tarkoitus pohtia yleisesti, että mikä pointti niillä usein on - esim. tässä kuussa tulee myös paketti "Mr & Mrs Smith / Fight Club"...!!?

TV-vinkit (Arska)

Hypätään suoraan viikon 06 leffoihin, koska podcast ilmestyy ilmeisimmin edellisenä keskiviikkona. Muutenkin kolmen viikon julkaisuperiodissa on hyvä että tv-vinkkejä ei ole heti eka päiviltä koska ne on sitten äkkiä jo vanhaa tietoa.

Bridget Jones - elämäni sinkkuna

Sub Klo: 21.00 Pvm: Ma 08.02.2010

<http://www.leffatykki.com/elokuva/bridget-jones-elamani-sinkkuna> (keskiarvo 3,5)

Helen Fieldingin menestyskirjaan pohjautuva lämmin ja romanttinen komedia sinkkuna olemisen sietämättömästä keveydestä. Renée Zellweger esittää kolmekymppistä sinkkunaista, Bridget Jonesia, joka epäonnistuu miessuhteissaan tämän tästä. Viiniä yksinäisyyteensä lipittävän Bridgetin laihdutuskuuri alkaa aina samana päivänä - huomenna. Zellwegerin rinnalla nähdään brittikomistus Hugh Grant. Ohjaaja: Sharon Maquire, Ranska/Iso-Britannia/USA, 2001 (97'). Pääosissa: Renée Zellweger, Hugh Grant sekä Colin Firth.

Oldboy (K15)

MTV3 Klo: 23.25 Pvm: To 11.02.2010

<http://www.leffatykki.com/elokuva/oldboy> (keskiarvo 4,5)

Cannesin elokuvajuhlilla palkittu tiivistunnelmainen jännitysmysteeri alkoholiongelmallisesta Dae-su-nimisestä miehestä, joka siepataan yllättäen. Selittämätön vankeus venyy viidentoista vuoden mittaiseksi täydelliseksi eristykseksi ulkomaailmasta televisiota lukuun ottamatta, kunnes Dae-su vapautuu aivan yhtä yllättäen kuin tuli siepatuksikin. Hän palaa maailmaan etsimään ihmiskontakteja ja ennen kaikkea kostamaan vangitsijoilleen, joiden tarkoitusperät paljastuvatkin lopulta sangen erikoisiksi. Ohjaaja: Chan-wook Park, Etelä-Korea 2003, 115'. Pääosissa: Min-sik Choi, Ji-tae Yu, Hye-jeong Kang, Dae-han Ji, Dal-su Oh. - Ohjelma sisältää kohtauksia, jotka saattavat olla haitallisia lapsille.

Moulin Rouge!

Sub Klo: 21.00 Pvm: Su 14.02.2010

<http://www.leffatykki.com/elokuva/moulin-rouge> (keskiarvo 4,5)

Huikkeilla lauluesityksillä höystetty elokuva vuosisadan alun Pariisista ja legendaarisesta Punaisesta Myllystä. Köyhä kirjailijanalku saapuu Pariisiin osallistuakseen boheemielämään ja rakastuu kaupungin kauneimpaan kurtisaaniin. Onnen tiellä on kuitenkin esteitä, joista ei selviä edes rakkauden voimalla. Ohjaaja: Baz Luhrmann, Australia/USA 2001. (123') Pääosissa: Ewan McGregor, Nicole Kidman, John Leguizamo, Richard Roxburgh.

Shaun of the Dead (K15)

MTV3 Klo: 23.30 Pvm: To 18.02.2010

<http://www.leffatykki.com/elokuva/shaun-of-the-dead> (keskiarvo 4,5)

Pähkähullu kauhukomedia surkimuksesta, joka päättää valloittaa uudestaan tyttöystävänsä ja äitinsä sydämet. Ohjaaja: Edgar Wright, Englanti 2004, 94'. Pääosissa: Simon Pegg, Kate Ashfield, Nick Frost, Lucy Davis. - Ohjelma sisältää kohtauksia, jotka saattavat olla haitallisia lapsille.

Sitten jos jää aikaa (tuskin jää) niin vois jutella vaikka x-factorysta ja american idolsista. Laulajakykyjen metsästys on taas käynnissä telkkarissa.

Liite 6

Lyhyt kohtaaminen

N: Kaupunkimme keskellä on kaunis puisto. Lempipaikkojani, kuten monen muunkin. Jotkut vain juoksevat sen läpi kuin ihmisenmuotoiset solut sen vihreissä suonissa. Mutta minä käyn nauttimassa siellä aamiaiseni – kun sää on kirkas ja lämmin, eikä siellä järjestetä meluisaa konserttia. Sinä sunnuntaina aioin vetäytyä rauhaan. Leikittelin mielessäni idealla, että istuisin puunvarjossa, jossa käärisin pinaattileipäviipaleeni paperista ja siemailisin tuoretta lattea.

Kuljin alas polkua, jota reunustivat suuret lehtipuut. Vaikka sandaalini olivat puolillaan hiekkaa, tunsin jalkani keveiksi.

Vanhan tammen alla näin pienen penkin, tarpeeksi kaukana nurmella tirskuvista teineistä, mutta kuitenkin sopivan lähellä vessoja – jos vaikka tuntisin itseni pahoinvoivaksi. Siitähän ei voi olla varma, mitä ne sekoittavat juomiisi niissä take-away-paikoissa.

Kääreen avaaminen on taiteenlaji, joten se saattoi kaapata huomioni hetkeksi. Kesken toimenpiteen: narahdus ja kaksi keinahdusta kertoivat minulle, etten ollut penkillä enää yksin. Niin, oikealle puolelleni oli ilmaantunut keski-ikäinen mies, sinisessä takissaan, kuluneissa tossuissaan ja kamalan ruokkoamattomassa parrassaan. Hänellä oli muovikassi muassaan, kassi, joka sanoi kili-kili hänen liikuttaessaan sitä. Kyllä, sellainen tyyppi. Minä olin kuitenkin siellä ensin, eikä hän haissut liian pahalle. Siksi päätin jäädä, kunnes olisin syönyt lounaani.

M: Tämä penkki on minun. No, teknisesti katsoen sen omistaa kaupunki, mutta kaikki toiselta kujalta leipomon jälkeen juna-asemalle asti tietää, että täältä minut löytää, jos kujalla on liikaa väkeä, enkä ole keräämässä tavaraa. Tämä penkki on hyvä selälle. Joskus sitä juilii niin perkeleesti, kun on maannut maassa. Siellä on liian kylmä ja kosteuden tuntee melkein ytimissä asti, mutta penkillä on hyvä. Siinä pääsee katsos ilma kiertämään.

Noin yleisesti ottaen tykkään kyllä puistosta kanssa. Duuniaikoina kävin joka aamu ennen töitä juoksemassa täällä rundia. Silloin tuli katseita hyvännäköisiltä gimmoilta. Nyt tarvitsee jakaa penkki jonkun latte lipittävän nirppanokan kanssa. Tämäkin mulkoilee kuin joku lisko, yksi silmä vahtii sinua, toinen sen omaa laukkaa. Että viittitkin – kyllä mä sinut tunnen, enkä meinaa lähteä. Mullakin on oikeuteni. Yksi niistä on saada istua tässä. Toinen on nauttia parfyymistäsi. Tuoksuu tutulta, ihan kuin vihreiltä omenoilta – olen varmaan maistanut sitä. Varmaan Arskan juhliissa.

N: Aivan yllättäen huomasin, kuinka tuo yhteiskunnan ylijäämä nuuhki jotakin syvään. Se oli erittäin häiritsevää. En halunnut vetää hänen huomiotaan puoleeni, mutta se ääntely esti nautintoni, joten pakotin itseni kääntymään ja kysymään häneltä: ”Onko sinulla nälkä? Haluaisitko maistaa?”

En todellakaan tiedä, mistä sain sellaista päähäni. Ehkä pelkäsin hiukan, ja halusin pitää

hänet rauhallisena. Jospa olisin yksinkertaisesti vain saanut syödä rauhassa. Mutta ei, ja niinpä löysin itseni katselemasta tämän elukkaparan hailakanvihreitä silmiä.

M: ”Ei kiitos. Menisi vaan maha enempi sekaisin.”

Melko kivannäköinen nainen ehkä kuitenkin. Kylmä pizza, jonka panin poskeeni ennen kuin tulin tänne, se tulee noista silmistä mieleen. Sinipilkullinen pizza – niitä pilkkuja pitäisi välttää syömästä. Mutta jossakin vaiheessa siitä tulee yhdentekevää.

Nainen katsoo muualle. Viimeinen puraisu menee. Hänen eleistään tulee nopeampia. Nyt menee hän. Heilutan perään, mutta hän ei katso. En odottanutkaan. Meikäläisellä ei ole tuollaisten ihmisten kanssa mitään yhteistä. Paitsi ehkä tämä penkki.

Brief Encounter

F: In the middle of this city we have a beautiful park. I adore that place, as many others do. Some just run through it like human-shaped cells in its grass green veins. But I go there for lunch - when the weather is sunny and warm, and if there is no noisy concerts. On that Sunday my intention was to have something like a retreat. In my mind I played with an idea of sitting in shade of tree, opening wrapper of my spinach sandwiches and enjoying a fresh latte.

I strolled down a path surrounded with large leafy trees. Yet my sandals were half-full of sand, my feet felt very light.

There was a small bench under an old oak tree, far enough from giggling teens who sat on the grass, but close enough to the toilets – if I would suddenly feel sick. You never know what they put into those lattes in take-away places.

Opening a wrapper is an artform, so for a while it may have taken all my attention. In the middle of that: a snarl and two jerky moves told me: I was not alone any longer on that bench. Yes, on my right there was now this middle-aged man, with his bluish coat, weary old sneakers and an awful un-shaped beard. He had a plastic bag with him, a bag, that said ching-a-ling when he moved it. Oh yes, that kind of fellow. However, I was there first and he did not smell too repulsive. That is why I decided to stay until I had finished my lunch.

M: This is my bench. Well, technically its the city's property, but everybody from the second alley after the bakery to the train station know, that this is where I am, when the alley is too crowded or I'm not collecting stuff anywhere. This bench is ideal for my back. You know, it's aching sometimes like hell, if you sleep on the ground. It's too cold there and there's this moist that almost like gets into your bone, but on the bench, it's perfect there. There's space for the air to circulate, you know.

Generally speaking, I do like the park too. While I still worked at the car washing company, I used to run around these paths every morning before going to the work. Then you got looks from good looking gals. Now you have to share your bench with some latte-sipping hypocrite. This one checks you like a chameleon – one eye on you,

another on her purse. Come on, lady, I know you and I won't leave. I do have some rights. One of them is to sit here. And another is to enjoy your perfume. It's quite familiar, smells like green apples – I must have tasted it once. Or twice in Archie's party.

F: All the sudden I found this left-over of the society sniffing something very loudly. It was extremely disturbing. I did not want to drag his attention to me but since I could not eat while he was doing that dreadful noise, I made myself to turn to him and asked: "Are you hungry? Would you like to have some of this?"

Seriously, I do not know where that came from. Perhaps I was a little scared of him and wanted to do a nice approach. If he only would have let me enjoy my Sunday lunch alone. But no, so there I was looking this poor creature into his light green eyes.

M: "No ma'am. It would make my stomach more upset. Thank you anyway." She's a quite nice looking lady after all. Her blue eyes remind me of that cold pizza I ate before returning here. Blue dots on the pizza – you should not to eat them. On some point you don't really care anymore.

She looks away. There goes the last bite. Her moves are quicker and quicker. And there goes she. I wave for goodbye but she doesn't look back. That wasn't unexpected. I have nothing in common with people like her. Except perhaps this bench.